

LATVIJAS REPUBLIKA
GULBENES RAJONS
LIZUMA PAGASTA PADOME

Lizuma pagasta saistošie noteikumi Nr.5/2008-38

APSTIPRINĀTI

Ar Lizuma pagasta padomes

20.03.2008. lēmumu

(protokols Nr 3, 3.§)

Lizuma pagasta padomes

priekšsēdētājs **A.Strads**

2008.gada ____.

LIZUMA PAGASTA TERITORIJAS
PLĀNOJUMS 2008.-2020.

II DAĻA

LIZUMA PAGASTA TERITORIJAS
IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI

Lizums 2008

Noteikumu projekts izstrādāts un noteikumi tiek izdoti:

1. pamatojoties uz Teritorijas plānošanas likuma 6.panta sesto daļu, 7.panta sestās daļas 2.punktu,
2. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumu Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 45.punktu,
3. likuma „Par pašvaldībām” 43.pantu.

Izstrādāja:

Lizuma pagasta padome

Arhitekts teritoriālpļānotājs:

Aigars Kušķis

Sertifikāts arhitekta praksei Nr. 10-0650

Saturs

Saturs	2
Ievads	4
Lietošanas pamācība	4
Saīsinājumi	5
Lizuma pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi	6
1. Vispārīgie noteikumi	6
2. Izmantoto terminu skaidrojums un definīcijas	7
2.1. Teritorijas izmantošanu raksturojošie termini	7
2.2. Apbūvi raksturojošie termini:	12
2.3. Apbūves raksturlielumu mērījumi un aprēķināmie lielumi	14
2.4. Būvniecības un teritorijas plānošanas procesa termini:	16
3. Teritorijas izmantošana un tās grafiskais attēlojums	17
3.1. Teritorijas izmantošanas veidi	17
3.2. Apzīmējumi teritorijas plānojumā	20
4. Prasības visiem teritorijas izmantošanas veidiem	22
4.1. Visās teritorijās atļautās izmantošanas	22
4.2. Visās teritorijās aizliegtās izmantošanas	22
4.3. Piekļūšanas noteikumi un vides pieejamība	23
4.4. Zemes vienību sadalīšanas, apvienošanas un robežu pārkārtošanas noteikumi	23
4.5. Prasības jaunveidojamo zemes vienību minimālajām platībām	24
4.6. Apbūves intensitātes, blīvuma un brīvās teritorijas noteikumi	24
4.7. Prasības augstuma ierobežojumiem	24
4.8. Pagalmu noteikumi	25
4.9. Būvlaides	25
4.10. Prasības būvju izvietošanai un atbilstībai zemes vienības robežām	26
4.11. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem	27
4.12. Prasības ēku un būvju rekonstrukcijai, restaurācijai un remontam	28
4.13. Prasības ēku un būvju vai to daļu funkcionalitātes maiņai	29
4.14. Prasības saimniecības ēkām un būvēm mājlopiem	29
4.15. Prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam	29
4.16. Prasības inženierkomunikāciju izvietošanai teritorijā attālumiem starp būvēm un inženierkomunikācijām	30
4.17. Prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai	31
4.18. Prasības redzamības nodrošinājumam uz ceļiem	31
4.19. Prasības jaunai satiksmes infrastruktūrai un esošās infrastruktūras rekonstrukcijai	31
4.20. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām un citiem riska un vidi ietekmējošiem objektiem	33
4.21. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai	33
4.22. Prasības teritorijas, ēku un būvju uzturēšanai	34
4.23. Prasības ārtelpas elementiem	34
4.24. Prasības teritorijas labiekārtojumam un tā elementu vizuālajam un mākslinieciskajam noformējumam	35
4.25. Prasības dabas teritoriju izmantošanai un apstādījumu ierīkošanai	36
4.26. Grāvju un ūdensteču saglabāšanas prasības	37
4.27. Prasības, ko nosaka upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un tā pasākumu programma	37
4.28. Ūdenstilpju apsaimniekošanas noteikumi	37
4.29. Reljefa un augsnes virskārtas un koku saglabāšana	37
4.30. Prasības vēja generatoru izbūvei	38

4.31.	Pazemes telpas izmantošana	38
4.32.	Stihiju postījumu atjaunošana	38
4.33.	Prasības būvniecībai nelabvēlīgās teritorijās	38
5.	Prasības teritorijas daļām ar atšķirīgu plānoto un atļauto izmantošanu	38
5.1.	Lauksaimniecības teritorijas	38
5.2.	Mežsaimniecības teritorijas	42
5.3.	Individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorija	44
5.4.	Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorija	45
5.5.	Sabiedrisko objektu apbūves teritorija	47
5.6.	Jaukta darījumu un dzīvojamās apbūves teritorija	48
5.7.	Ražošanas objektu apbūves teritorijas	49
5.8.	Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijas	51
5.9.	Ielu un ceļu teritorija	52
5.10.	Dzelzceļa teritorija	53
	Atklātās izbūves teritorijas	53
5.11.	Publisko apstādījumu teritorijas	53
5.12.	Rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijas	54
5.13.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	55
5.14.	Kapsētu teritorija	56
5.15.	Ūdenstilpju teritorijas	57
5.16.	Mazdārziņu teritorija	58
5.17.	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	59
6.	Prasības īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai	59
7.	Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi	60
8.	Prasības turpmākajai plānošanai un detālplānojumiem	70
9.	Būvtiesību īstenošanas kārtība	71
10.	Prasības zemes vienībām ar neatbilstošu izmantošanu vai apbūvi	74
11.	Noslēguma jautājumi	75
	Atsauces uz normatīvajiem aktiem	76
	Attēli	77
	Pielikumi	79
	Sabiedriski izmantojamiem objektiem nepieciešamo autostāvvietu skaita raksturlielumi	79
	Spēkā esošo detālplānojumu saraksts	81

levads

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas tekstā ērtības labad saukti par „apbūves noteikumiem”, ir pašvaldības teritorijas plānojuma sastāvā izstrādātas juridiski noformētas prasības zemes gabaliem, ēkām un būvēm, lai sasniegtu Lizuma pagasta attīstības mērķus saistībā ar pagasta attīstības programmu un veicinātu pagasta iedzīvotāju vispārīgo labklājību, ērtības, drošību, komfortu un veselību, kā arī vides kvalitāti. Apbūves noteikumi sekmēs Lizuma pagasta attīstības programmas un teritorijas plānojuma īstenošanu, nosakot zemes lietotāju un īpašnieku pienākumus un tiesības zemes izmantošanā un būvniecībā tik uzskatāmi un konkrēti, cik to ļauj pagasta attīstības programma un teritorijas plānojuma izstrādes mērogs. Apbūves noteikumi ir saistoši visiem zemesgabalu īpašniekiem un lietotājiem.

Gandrīz ikviens zemes izmantošanas veids prasa lielāku vai mazāku ēku vai citu būvi. Tādēļ arī zemes izmantošanas tiesības lielā mērā ir būvtiesības, kas nosaka, kādam mērķim, kur, ko un kādā veidā ir tiesības būvēt. To vispārīgi regulē valsts tiesiski normatīvie akti, specifiskus jautājumus nosaka valsts būvnormatīvi, bet Lizuma pagasta vietējiem apstākļiem specifiskās prasības un nepieciešamos precizējumus pašvaldība nosaka ar šiem apbūves noteikumiem.

Šo noteikumu uzdevums ir nodrošināt, lai būvniecība vienā īpašumā neradītu traucējumus, ierobežojumus vai bīstamību citiem, neskartu iedzīvotāju un nekustamā īpašuma īpašnieku un lietotāju intereses, nepasliktinātu ekoloģisko situāciju un sekmētu estētiskus vides pārveidojumus.

Apbūves noteikumu pielietošana nepieciešama visiem būvniecības procesā iesaistītajiem dalībniekiem un Lizuma pagasta padomei, lai realizētu un pārraudzītu teritoriju izmantošanu un būvniecības procesu, sākot ar zemesgabalu izveidošanu, zemes izmantošanu un būvniecību līdz būvju nodošanai ekspluatācijā, kā arī būvju ekspluatāciju.

Būvdarbu gaitā būves īpašnieks ir personīgi atbildīgs par šo noteikumu un visu būvnormatīvu ievērošanu, ja ar juridiski apstiprinātu dokumentu šīs tiesības pilnībā vai daļēji nav nodotas citai personai.

Lizuma pagasta teritorijas plānojums, kura sastāvā ir šie „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, izstrādāts saskaņā ar LR MK 2004.gada 19.oktobra noteikumiem Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” un pamatojoties uz likumu „Par pašvaldībām”.

Lietošanas pamācība

Apbūves noteikumus pielieto kopā ar būvniecību saistīto likumdošanu - „Būvniecības likumu”, „Civillikumu”, Latvijas Republikas Ministru kabineta „Vispārīgajiem būvnoteikumiem” un citiem uz attīstību, teritorijas plānošanu un būvniecību attiecināmiem tiesiski normatīvajiem aktiem. Lai atvieglotu noteikumu pielietošanu, tekstā ar cipariem dotas atsauces uz svarīgākajiem saistītajiem tiesiski normatīvajiem aktiem, kuru uzskaitījums dots dokumenta beigās.

Šie noteikumi iedalīti 9 daļās, jeb galvenajos punktos ar apakšpunktiem. Noteikumos dotas definīcijas teritorijas izmantošanas veidiem un to apakškategorijām, kas atšķiras pēc prasībām to izmantošanai, un norādīti attiecīgajam teritorijas izmantošanas veidam un atļautajām izmantošanām atbilstošie atļautie nekustamā īpašuma lietošanas mērķi. Doti arī citu apbūves noteikumos izmantoto terminu skaidrojumi atbilstoši lietojumam.

Ja, noskaidrojot apbūves noteikumus un teritorijas izmantošanas prasības, ir radušās neskaidrības vai jautājumi, jāgriežas pie pagasta padomes darbiniekiem. Saskaņā ar Lizuma pagasta padomes lēmumu un savstarpēju vienošanos būvvaldes funkcijas šo noteikumu apstiprināšanas brīdī realizē Gulbenes pilsētas būvvalde.

Saīsinājumi

Apbūves noteikumu tekstā izmantoti šādi normatīvo aktu un institūciju nosaukumu, kā arī mērvienību un citu nosaukumu saīsinājumi:

AL	Aizsargjoslu likums
BL	Būvniecības likums
Būvvalde	Gulbenes pilsētas Būvvalde vai cita institūcija, kas izpilda vai kam Lizuma pagasta pašvaldība deleģējusi attiecīgo pašvaldības funkciju veikšanu.
cm	centimetrs
LBN 201-96	Latvijas būvnormatīvs "Ugunsdrošības normas"
LR	Latvijas Republika
LVS	Latvijas valsts standarts
m	metrs
m ²	kvadrātmeters
MK	Latvijas Republikas Ministru kabinets
ML	Meža likums
MKN	Ministru kabineta noteikumi
MKN 883	LR MK 2004.gada 19.oktobra noteikumi nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”
MNK 112	LR MK Vispārīgie būvnoteikumi
MKN 502	LR MK Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika
Pašvaldība	Lizuma pagasta padome
PAU	Plānošanas un arhitektūras uzdevums
PL	Likums „Par pašvaldībām”
RVP	Madonas reģionālā vides pārvalde
VZD	LR Valsts zemes dienests.
ZL	Zvejniecības likums

Lizuma pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Šie Lizuma pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir Lizuma pašvaldības saistošie noteikumi (turpmāk tekstā – apbūves noteikumi) un nosaka prasības zemes gabalu, ēku un citu būvju izmantošanai saskaņā ar Lizuma pagasta teritorijas plānojumu.
- 1.2. Apbūves noteikumi ir saistoši visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem un lietotājiem Lizuma pagasta administratīvās teritorijas robežās (turpmāk tekstā – pašvaldība un pašvaldības teritorija).
- 1.3. Ja kādai pašvaldības teritorijas daļai ir izstrādāts un spēkā esošs detālplānojums, kas detalizētāk un precīzāk nosaka prasības zemes gabalu izmantošanai un to apbūvei, tad papildus jāievēro detālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.
- 1.4. Nekādas zemes pašvaldības teritorijā nedrīkst izmantot un nevienu būvi nedrīkst būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot, ja tas neatbilst apbūves noteikumiem.
- 1.5. Pārkāpumi un sodi.
 - 1.5.1. Jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura neievēro vai pārkāpj šos apbūves noteikumus, ir administratīvi sodāma saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu.
 - 1.5.2. Vainīgajai personai ir pienākums novērst apbūves noteikumu pārkāpumu.
 - 1.5.3. Ja vainīgā persona pārkāpumu noteiktajā laikā nav novērsusi, tai nākamajā reizē var uzlikt atkārtotu naudas sodu.
 - 1.5.4. Ja pārkāpums netiek novērsts iestājas kriminālatbildība.
- 1.6. Turpmākās plānošanas un detālplānojumu teritorijas.

Apbūves noteikumos ir paredzētas situācijas, kad atļauto izmantošanu drīkst realizēt tikai tad, ja to pamato ar detālplānojumu un tajā atrisina detalizētus un precizētus teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumus.
- 1.7. Apbūves noteikumu grozīšanas un papildināšanas kārtība.
 - 1.7.1. Apbūves noteikumu grozījumi sagatavojami MKN 883 noteiktajā kārtībā.
 - 1.7.2. Grozījumi apbūves noteikumos nedrīkst būt pretrunā ar valsts likumu un citu normatīvo aktu noteiktajām prasībām un radīt attiecīgo likumu vai normatīvo aktu pārkāpumus.
 - 1.7.3. To apbūves noteikumu punktu realizācija, kuros ir paredzēta iespēja, veicot noteiktas darbības, piemēram, izstrādājot detālplānojumu, detalizēt vai precizēt šo apbūves noteikumu prasības, nav uzskatāma par teritorijas plānojuma vai apbūves noteikumu grozījumiem.
- 1.8. Apbūves noteikumu prasību izpildē pieļaujamas paredzētās atkāpes, kas nav šo saistošo noteikumu grozījumi, ja:
 - 1.8.1. ar detālplānojumu pieļauts noteikt atšķirīgas prasības, precizējot atļauto izmantošanu;
 - 1.8.2. šie apbūves noteikumi paredz izvēli starp vairāku risinājumu iespējām.
 - 1.8.3. Lizuma pagasta pašvaldības būvvaldes funkcijas izpildošās institūcijas (turpmāk tekstā – būvvalde) izdots plānošanas un arhitektūras uzdevums (turpmāk tekstā – PAU) pieļauj atšķirīgu risinājumu, ja tas paredzēts šajos apbūves noteikumos.

- 1.9. Ja kāds apbūves noteikumu punkts vai teritorijas plānojuma risinājums atbilstoši tā detalizācijas pakāpei var tikt aplūkots vienlaicīgi no dažādu tiesību normu viedokļa, piemērojama tā tiesību norma, kurai ir augstāks juridiskais spēks.
- 1.10. Ja tiesa kādu apbūves noteikumu nodaļu, punktu vai noteikumu atzīst par spēkā neesošu, pārējā apbūves noteikumu daļa saglabā spēku.
- 1.11. Apbūves noteikumi regulāri jāpapildina un jāaktualizē ar informāciju par veiktajiem grozījumiem, izstrādātajiem un spēkā esošajiem detālplānojumiem, norādot to darbības robežas, kā arī sakarā ar likumu vai citu normatīvo aktu grozījumiem. Informācija par spēkā esošiem detālplānojumiem, kuru saraksts tiek papildināts, iegūstama Lizuma pagasta padomē un tās interneta mājas lapā www.lizums.lv.
- 1.12. Pašvaldība nodrošina ikvienam interesentam iespēju iepazīties ar teritorijas plānojumu un tā grozījumiem, kā arī par samaksu pasūtīt tā kopijas.

2. Izmantoto terminu skaidrojums un definīcijas

2.1. Teritorijas izmantošanu raksturojošie termini

- 2.1.1. *Aizsargjoslas* ir saskaņā ar normatīvajiem aktiem teritorijas plānojumā noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida - gan dabiskus, gan mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.
- 2.1.2. *Aizsargstādījumi, ceļu, ielu un dzelzceļa* (ceļu, ielu un dzelzceļa aizsargstādījumi) ir mākslīgi veidoti un uzturēti kokaugu stādījumi, lai aizsargātu vidi no transporta radītā trokšņa, putekļiem un, gaisa piesārņojuma, kā arī ainaviski uzlabotu publisko ārtelpu.
- 2.1.3. *Aizsargstādījumi, krastu* (krastu aizsargstādījumi) ir dabīgi un/vai mākslīgi veidoti kokaugu stādījumi upju un citu ūdensobjektu, arī grāvju, krastu aizsardzībai pret erozijas procesiem, nostiprinot krastus ar augu sakņu sistēmu.
- 2.1.4. *Apstādījumi* ir teritorijas primārā vai palīgizmantošana, kas ir mērķtiecīgi labiekārtota un kopta ārtelpas teritorija vai tās daļa ar augu (koku, krūmu, vītenaugu, puķu, zāliena un citu zemes sedzējaugu) stādījumiem vides ainavas un ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai un/vai atpūtai, kurā neiegūst produkciju pārtikai, koksni, grieztus ziedus un citu preču produkciju. Apstādījumi ietver parkus, skvērus, ielu, laukumu un krastmalu stādījumus, kā arī apbūves brīvo teritoriju ar augu stādījumiem un attiecīgiem labiekārtojuma elementiem. Apstādījumos var atrasties arī labiekārtojuma elementi – atļautajai izmantošanai nepieciešamie ceļi un laukumi, inženiertehniskās komunikācijas, arhitektūras mazās formas, ūdensteces un ūdenstilpes.
- 2.1.5. *Atklāta uzglabāšana* ir teritorijas izmantošana priekšmetu uzglabāšanai brīvā laukumā ārpus ēkām.
- 2.1.6. *Atļautā izmantošana* ir teritorijas plānojumam vai detālplānojumam atbilstoša plānota, esoša vai paredzēta zemes, ēku un citu būvju vai to daļu un telpu izmantošana.
- 2.1.7. *Auto novietne* ir teritorijas, tās daļas vai speciālas būves, kur ietilpst stāvvietas, piebrauktuves un vertikālās komunikācijas (vairākstāvu auto novietnei), izmantošana vienas vai vairāku automašīnu novietošanu uz laiku, izņemot automašīnu novietošanu tās apkopei un/vai remontam, kas ietver šādus veidus:
 - 2.1.7.1. *Atklāta autostāvvietā* ir nodalīts laukums, kas paredzēts automašīnu novietošanai uz laiku par samaksu vai bez tās.

- 2.1.7.2. *Slēgta autostāvvietā* ir automašīnu novietnes veids un nozīmē zemes un būves, vai tās daļas, izmantošanu auto novietnei, kas ir iekļauta ēkā vai tās daļā automašīnu novietošanai uz laiku, bet nav garāža.
- 2.1.7.3. *Garāža* ir būve vai tās daļa pastāvīgai vienas vai vairāku automašīnu novietošanai. Garāža var būt privātai vai publiskai izmantošanai. Šajos noteikumos garāža privātas izmantošanas nozīmē netiek lietota, ja tā ir ietverta dzīvojamā vai saimniecības ēkā.
- 2.1.7.4. *Publiska garāža* nozīmē garāžu, kura tiek izmantota pastāvīgai automašīnu novietošanai komerciālos nolūkos.
- 2.1.8. *Auto tirdzniecības iestāde* ir izmantošana, kas ietver jaunu automašīnu vai motociklu tirdzniecības salonu.
- 2.1.9. *Azartspēļu objekts* ir izmantošana, kas ietver ēkas un būves, kā arī telpas ar tiesiski normatīvajos aktos noteiktā kārtībā īpaši izveidotām un iekārtotām atļauto izložu un azartspēļu organizēšanas vietām vai spēļu zāles ar vismaz 10 azartspēļu automātiem un kazino.
- 2.1.10. *Ārpustelņu jeb atklāta uzglabāšana* ir izmantošana preču uzglabāšanai ārtelpā vai būves daļā, kas nav norobežota ar sienām un jumtu un nav autostāvvietā.
- 2.1.11. *Ārstniecības iestāde* ir izmantošana, kas ietver ēku, jeb būvi, kas tiek izmantota veselības nolūkiem, un tajā var būt doktorāts, slimnīca, klīnika, ambulance, sanatorija vai līdzīga iestāde Ārstniecības likuma izpratnē.
- 2.1.12. *Bīstamo atkritumu savākšanas stacija* ir izmantošana - bīstamo atkritumu savākšanas vieta, kas paredzēta atkritumu šķirošanai un īslaicīgai uzkrāšanai pirms transportēšanas pārstrādei vai uz speciālām bīstamo atkritumu apglabāšanas vietām.
- 2.1.13. *Būtisks piesārņojums* ir kaitīgas vielas koncentrācija gaisā, augsnē vai ūdenī, kā arī skaņas līmenis, kas pārsniedz kompetentu valsts iestāžu vai normatīvo aktu noteiktu pieļaujamo koncentrāciju.
- 2.1.14. *Dabas liegums* saskaņā ar tiesiski normatīvajiem aktiem ir cilvēka darbības mazpārveidota vai dažādā pakāpē pārveidota dabas teritorija, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus. Šajos noteikumos, uz teritoriju attiecināmo īpašo prasību dēļ, lietots izmantošanas nozīmē.
- 2.1.15. *Darījumu iestāde* ir izmantošana, kas ietver ēku (būvi), kas paredzēta banku, apdrošināšanas sabiedrību, viesnīcu, moteļu, biroju, kantoru, gadatirgu, izstāžu, kongresu un konferenču centru, kā arī citu komerciāla rakstura iestāžu izvietojumam, bet neietver nekādu ražošanu, noliktavu vai vairumtirdzniecību.
- 2.1.16. *Degvielas uzpildes stacija* nozīmē zemes un stacionāras būves komerciāla rakstura izmantošanu degvielas, arī automobiļu gāzes, eļļas un smērvielu pārdošanai, kā arī citai mazumtirdzniecībai un automašīnu mazgāšanai un citiem līdzīgiem pakalpojumiem.
- 2.1.17. *Dīķsaimniecība* nozīmē zemi, uz kuras atrodas zivju audzēšanai mākslīgi ierīkotas ūdenstilpes.
- 2.1.18. *Dvīņu māja* ir zemes izmantošana apbūvei ar divām bloķētām vienas vai divu ģimeņu dzīvojamām mājām ar vienotu arhitektonisko risinājumu, parasti katru atsevišķā zemesgabalā.
- 2.1.19. *Dzelzceļš* ir izmantošana, kas plānota, izmantota vai paredzēta dzelzceļa infrastruktūras izvietojumam un tās darbības nodrošināšanai, arī pieturvietas, izņemot dzelzceļa staciju.
- 2.1.20. *Dzīvojamā apbūve* vispārīgā gadījumā ir teritorijas izmantošana, kas var ietvert savrupmāju un mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo namu apbūvi un citas šīs apbūves palīgfunkcijas.

- 2.1.21. *Dzīvoklis* kā palīgizmantošana nozīmē ēkas vai tās norobežotas daļas izmantošanu dzīvoklim zemesgabalā, kur teritorijas plānojumā dzīvojamā māja nav galvenā atļautā izmantošana. Šādam dzīvoklim ir atsevišķa piekļūšana un to izmanto kā dienesta dzīvokli vai īpašnieka mājokli.
- 2.1.22. *Ferma* ir atsevišķa specializēta, rūpnieciska rakstura lopkopības (govju, cūku, zirgu, putnu u.c.) saimniecība. Fermas teritorijā ietver arī lopu pastaigu laukumus, bet neietver ganības.
- 2.1.23. *Garāža* (skatīt - auto novietne).
- 2.1.24. *Grāvis* - būve, kas nodrošina atklātu virszemes ūdeņu noteci, iekļaujoties vienotā apdzīvotas vietas vai teritorijas noteču sistēmā.
- 2.1.25. *Gājēju iela* vai ceļš ir gājēju satiksmei labiekārtota iela vai tās posms, kur transporta satiksme ir pilnībā aizliegta vai arī tai ir noteikts īpašs režīms vai kādi citi ierobežojumi.
- 2.1.26. *Hidrotehniska būve* – būve ūdensobjekta krastmalu nostiprināšanai, laivu piestātņu izvietošanai un kuģošanas ceļu aizsargāšanai, kā arī ūdens plūsmas aizturēšanai un ūdens līmeņa celšanai.
- 2.1.27. *Inženierkomunikāciju objekts* nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pašvaldības nozīmes inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) objektus - elektroapakstacijas, termoelektrocentrāles un katlumājas, gāzes sadales stacijas un balonu noliktavas, automātiskās telefonu stacijas, kanalizācijas un lietus notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, dzeramā ūdens krātuves un atdzelžošanas stacijas, kā arī publiskā mobilo u.c. elektrosakaru tīkla iekārtas, torņus, antenu mastus u.tml. objektus un ar tiem saistītās inženierkomunikācijas.
- 2.1.28. *Inženiertehniskās apgādes tīkli* un objekti nozīmē izmantošanu, kas ietver virszemes, pazemes un zemūdens *inženierkomunikācijas*, kas paredzētas izbūves teritoriju vietējo inženierkomunikāciju sistēmu pieslēgšanai maģistrālajām inženierkomunikācijām un objektiem.
- 2.1.29. *Izglītības iestāde* nozīmē sabiedriskas nozīmes nekomerciāla vai komerciāla rakstura izmantošanu, kas ietver pirmsskolas, pamata, vidējās vai augstākās izglītības iestādi, arī speciālās, profesionālās un pieaugušo izglītības iestādi, internātskolu un bērnunamu, kā arī iestādi bērnu un jaunatnes brīvā laika nodarbībām.
- 2.1.30. *Izmantošana* nozīmē tādu plānotu, esošu vai paredzētu zemes, būves, ēkas vai tās daļas saimniecisku vai cita veida lietošanu, kas tieši atbilst teritorijas plānojumam (atļautā izmantošana) vai neatbilst teritorijas plānojumam (aizliegtā izmantošana). Izmantošana var būt:
- 2.1.30.1. *Galvenā izmantošana* - tāda plānota, esoša vai paredzēta zemes un būves vai tās daļas izmantošana, kas atsevišķā zemesgabalā ir dominējoša. Raksturojot teritorijas izmantošanas veidu zonā kopumā (skatīt 5. punktā) galvenā izmantošana var būt primāra vai sekundāra. Primārā nosaka teritorijas izmantošanas veida galvenās pazīmes, bet sekundārā ir cita tipa, bet savienojama izmantošana.
- 2.1.30.2. *Palīgizmantošana* - plānota, esoša vai paredzēta zemes un būves vai tās daļas izmantošana ar šādiem nosacījumiem: tā ir pakārtota zemesgabala galvenajai izmantošanai un/vai papildina to un tā ir izvietota tajā pašā zemesgabalā, kur galvenā izmantošana.
- 2.1.31. *Izmantošanas veids*. Teritorijas izmantošanas veids ir atļauto izmantošanu kopums teritorijas plānojumā noteiktai atšķirīgai pašvaldības teritorijas daļai. Visi teritorijas izmantošanu veidi kopumā veido pašvaldības teritorijas zonējumu.
- 2.1.32. *Īpaši aizsargājama dabas teritorija* ir ģeogrāfiski noteikta platība, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – retas un tipiskas dabas

- ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas. Apbūves noteikumos, uz teritoriju attiecināmo īpašo prasību dēļ, termins lietots izmantošanas nozīmē.
- 2.1.33. *Kapsēta* ir teritorijas izmantošana, kas paredzēta mirušo apbedīšanai un ar to saistīto ceremoniālo ēku un krematoriju apbūvei.
- 2.1.34. *Karjers* – teritorijas izmantošana derīgo izrakteņu (grants, smilts, māla u.c.) ieguvei ar atklāto paņēmieni.
- 2.1.35. *Lauksaimnieciska izmantošana* - zemes izmantošana sējumiem, zāles pļaušanai, lopu ganīšanai, lopbarības zālaugu, augļu dārzu un citu daudzgadīgo stādījumu audzēšanai, dārzenkopībai, puķkopībai, sēņkopībai un zemstikla kultūru audzēšanai, lai ražotu lauksaimniecības produktus savam patēriņam vai pārdotu tos ārpus ieguves vietas neapstrādātā vai daļēji apstrādātā veidā, bet neietver lopkopības fermu.
- 2.1.36. *Lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu ēkas un būves* – lopkopības fermas, mehāniskās darbnīcas, kaltes, noliktavas, pagrabi, saldētavas, lopkautuves u.tml. ēkas un būves, kas kalpo lauksaimnieciskās izmantošanas ražošanas procesu nodrošināšanai.
- 2.1.37. *Maģistrālā inženierkomunikācija* ir izmantošana, kas ietver valsts vai pašvaldības inženiertehniskās apgādes (inženiertīklu infrastruktūras) maģistrālos tīklus, transporta vadus un citas būves, kas nepieciešamas lielas teritorijas apgādei ar izejvielām, sakariem, enerģētiskajiem un citiem resursiem, kā arī notekūdeņu slēgtai novadīšanai.
- 2.1.38. *Mazstāvu daudzdzīvokļu nams* ir izmantošana, kas ietver 2-3 stāvu ēku, kurā ir vismaz trīs dzīvokļi ar ieeju no koplietošanas kāpņu telpas, koridora vai galerijas un ja visu dzīvokļu kopējā platība (ēkas dzīvojamā daļa) ir vismaz 50 % no ēkas virszemes stāvu kopējās lietderīgās platības.
- 2.1.39. *Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts* ir izmantošana, kas ietver preču pirkšanu un pārdošanu tieši patērētājam vai sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanu, arī tirdzniecības centru, universālveikalu, tirgu, veikalu, salonu, aptieku, restorānu, bāru, kafejnīcu, pakalpojumu darbnīcu, bet neietver nekādu rūpniecību, montēšanu, pārstrādi vai vairumtirdzniecību.
- 2.1.40. *Meliorācijas būves* - ūdensnotekas, dambji, sūkņu stacijas, mākslīgi veidotas ūdenstilpes (ūdenskrātuves), drenu sistēmas, iztekas, drenu akas un slūžas un citas būves, kas nepieciešamas augsnes radikālas uzlabošanas pasākumu sistēmai.
- 2.1.41. *Meliorācijas un apūdeņošanas sistēmu būves* ir zemes apūdeņošanas un meliorācijas sistēmu būves, ūdens uzkrāšanas būves, dambji, aizsprosti, krasta hidroaizsardzības būves.
- 2.1.42. *Mežsaimnieciska izmantošana* ir mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi, kas var ietvert arī malkas meža, celulozes meža, lietaskoku, Ziemassvētku eglīšu un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu.
- 2.1.43. *Nebūtisks piesārņojums* ir piesārņojuma līmenis, kas nepārsniedz gaisa, ūdens un augsnes spēju to absorbēt un pārstrādāt.
- 2.1.44. *Noliktava* ir būve materiālu, vielu, lietu un preču uzkrāšanai, uzglabāšanai un saglabāšanai (piemēram, saldēšanai).
- 2.1.45. *Paaugstināta riska objekts* ir objekts ar paaugstinātu iespējamību radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

- 2.1.46. *Pansija* ir vienas ģimenes dzīvojamās mājas izmantošana, kur ne vairāk kā divas istabas tiek izmantotas tūristu (viesu) izmitināšanai (skat. arī *viesu uzņemšanas telpas*).
- 2.1.47. *Pārvaldes iestāde* ir nekomerciāla iestāde valsts vai pašvaldības funkciju veikšanai.
- 2.1.48. *Peldvieta* šajos noteikumos ir pludmalei pieguļošās teritorijas, kas paredzēta un atbilstoši labiekārtota atpūtas un rekreācijas mērķiem, izmantošana.
- 2.1.49. *Personīgā palīgsaimniecība* ir lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā izmantojamā zeme, kura īpašnieks vai lietotājs dzīvo daudzdzīvokļu mājā.
- 2.1.50. *Piebraucamais ceļš* ir izbūves teritorijas daļa piekļūšanai pie zemesgabala vai atsevišķiem objektiem. Ja nav iespējams atsevišķs piebraucamais ceļš, šim nolūkam var kalpot arī servitūts vai apgrūtinājums, ko nosaka normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.
- 2.1.51. *Piemājas saimniecība* ir neliela lauku saimniecība, kurā ietilpst zemes un ēku īpašums, ko veido dzīvojamā ēka un saimniecības ēkas. Nozīmīgākā lauksaimnieciskās produkcijas daļa tiek ražota ģimenes pašpatēriņam.
- 2.1.52. *Pirmskolas bērnu iestāde* ir izmantošana, kas ietver mazbērnu novietni, bērnudārzu un citu specializētu iestādi pirmskolas vecuma bērniem, bet neietver privātu mājas bērnudārzu.
- 2.1.53. *Privāts mājas bērnudārzs* ir izmantošana ar īpašu pašvaldības atļauju, kas ietver īslaicīgas (dienas) aprūpes un uzraudzības nodrošināšanu (par atalgojumu vai atlīdzību) dzīvoklī vai dzīvojamā mājā uz laika periodu, ne ilgāku par 24 stundām, ne vairāk par pieciem bērniem (neieskaitot aprūpētāja bērnus) vecumā līdz 10 gadiem.
- 2.1.54. *Reliģiska iestāde* ir izmantošana, kas ietver teritoriju vai būvi jebkādas reģistrētas reliģiskas kopienas reliģiskas darbības veikšanai, arī kulta ēku.
- 2.1.55. *Rindu māja* ir zemes izmantošana apbūvei ar vertikāli trīs un vairākos dzīvokļos sadalītām ēkām uz kopīga vai katrai ēkai uz sava zemesgabala ar neatkarīgām izejām uz priekšpagalmu un aizmugures pagalmu, kas cieši piekļaujas katra dzīvokļa priekšējai un aizmugures sienai.
- 2.1.56. *Rūpnieciskās ražošanas uzņēmums* ir izmantošana, kas ietver ražošanu, montēšanu, pārstrādāšanu, remontēšanu, materiālu un iekārtu, kā arī jebkādu citu preču, vielu un lietu glabāšanu, uzkrāšanu, komplektēšanu, iesaiņošanu un nosūtīšanu.
- 2.1.57. *Ražošanas objekts ar pieļaujamu būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi un/vai īpašām prasībām transportam* - rūpnieciskās ražošanas uzņēmums, kas var radīt būtisku piesārņojumu un kura darbība atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā minētajām darbībām un/vai 2.pielikumā minētajām darbībām, kam saskaņā ar sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem nepieciešama turpmāka ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūra).
- 2.1.58. *Savrupmāja* ir zemes izmantošana, kas ietver brīvstāvošas vienas vai divu ģimeņu dzīvojamās mājas izbūvi un uzturēšanu.
- 2.1.59. *Sociālās aprūpes iestāde* ir sabiedriska rakstura izmantošana, kas ietver iedzīvotāju sociālo aprūpi, arī sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.
- 2.1.60. *Sporta būve* ir izmantošana, kas ietver ēkas, būves un telpas sporta, sporta spēļu un fiziskajām nodarbībām un ar to saistītās sēdvietas skatītājiem (sporta spēļu un universālās zāles, sporta kompleksus, peldbaseinus, stadionus un arēnas u.c.).
- 2.1.61. *Tauvas josla* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir sauszemes josla gar ūdeņu krastiem, kas paredzēta ar zveju saistītām darbībām.

- 2.1.62. *Tehniskās apkopes stacija* ir būve, kurā izdara automašīnu apkopi un labošanu, arī pilnīgu to korpusa, rāmja, motora un apriepojuma remontu, krāsošanu, mazgāšanu un tīrīšanu, kā arī eļļu, smērvielu, antifrīzu, riepu, akumulatoru un rezerves daļu pārdošanu.
- 2.1.63. *Teritorijas galvenā izmantošana* (skatīt *galvenā izmantošana*).
- 2.1.64. *Tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu objekts* ir izmantošana, kas ietver preču pirkšanu un pārdošanu tieši patērētājam vai sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanu, arī tirgu, veikalu, salonu, aptieku, restorānu, bāru, kafejnīcu, pakalpojumu darbnīcu (izņemot ražošanu, montēšanu), bet neietver lielveikalus vai vairumtirdzniecību.
- 2.1.65. *Transporta tehniskās apkopes stacija* ir komerciāla rakstura izmantošana, kas ietver transporta apkopes un remonta darbnīcas, automašīnu mazgāšanu un rezerves daļu un visa veida transporta līdzekļu tirdzniecību u.tml.
- 2.1.66. *Vairumtirdzniecības bāze* ir izmantošana, kas ietver materiālu, vielu, lietu un citu preču pirkšanu, komplektēšanu, iesaiņošanu, uzkrāšanu, uzglabāšanu un pārdošanu vairumā galvenokārt juridiskām personām, bet neietver nekādu preču ražošanu, montēšanu vai pārstrādi.
- 2.1.67. *Valsts autoceļš* – 1. vai 2. šķiras valsts autoceļš, ko uztur par valsts budžeta līdzekļiem.
- 2.1.68. *Vieglās rūpniecības uzņēmums* nozīmē izmantošanu, kas ietver sastāvdaļu ražošanu un montēšanu, lai iegūtu mazumtirdzniecībai, vairumtirdzniecībai un pakalpojumiem derīgus galaproduktus, un preču, vielu un lietu komplektēšanu un iesaiņošanu, izņemot darbības, kas rada būtisku piesārņojumu, kā rezultātā ķīmiskie, fizikālie, radioloģiskie un bakterioloģiskie faktori pārsniedz pieļaujamās higiēnas normatīvus.
- 2.1.69. *Viesu uzņemšanas telpas* ir palīgizmantošana, kas var būt izvietota galvenajā ēkā vai atsevišķi stāvošā palīgēkā (skat. arī *pansija*).
- 2.1.70. *Viensēta* ir lauksaimniecības vai mezsaimniecības teritorijas noteiktas daļas izmantošana kompakta savrupa ēku grupas izbūvei un uzturēšanai īpašnieka vai valdītāja ģimenes vai vairāku ģimeņu dzīvošanai. Viensēta neietver viesu māju, kempingu, moteli, viesnīcu vai tamlīdzīgas komerciālas izmantošanas. Viensētas apbūves tips noteikts 2.2. punktā.
- 2.1.71. *Zinātnes iestāde* nozīmē sabiedriska rakstura izmantošanu, kas ietver zinātniskās pētniecības iestādi un laboratoriju.
- 2.1.72. *Zemnieku saimniecība* ir juridiska persona, kas reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā.

2.2. Apbūvi raksturojošie termini:

- 2.2.1. *Adrese* ir hierarhiski sakārtotu nosaukumu un numuru – adreses elementu – kopa, kas nodrošina adresācijas objekta atrašanās vietas noteikšanu valstī un ko reģistrē Valsts zemes dienesta informācijas sistēmā – Valsts adrešu reģistrā.
- 2.2.2. *Aizsprosts* saskaņā ar Aizsargjoslu likumu (turpmāk tekstā – AL) ir hidrotehnisko būvju komplekss, kas nodrošina ūdens līmeņa pacelšanu ūdenstilpē vai ūdenstecē ar maksimālo līmeņu starpību divi metri un vairāk.
- 2.2.3. *Apbūve* ir noteiktā teritorijā izvietotu (arī nodomātu, plānotu vai izmantotu) būvju, ēku, arī inženiertehnisko komunikāciju un labiekārtojuma kopums, kur ēkas ir primārais elements.
- 2.2.4. *Apbūves teritorija* ir izbūves teritorija, kas teritorijas plānojumā paredzēta apbūvei, arī noteikta veida apbūvei vai apbūvei ar noteikta veida vai izmantošanas ēkām.
- 2.2.5. *Ārējais sānpagalms* - sānpagalms, kas tieši robežojas ar ceļu.

- 2.2.6. *Bēniņi* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir neapdzīvojama telpa starp jumta norobežojošajām konstrukcijām, ārsienām un augšējā stāva pārsegumu (līdz siltinājuma virskārtai).
- 2.2.7. *Būve* ir būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija, arī ēka, žogs un citi labiekārtojuma elementi, kuru izveidošanai veicami būvdarbi.
- 2.2.8. *Būve mājlopiem*, jeb kūts ir saimniecības palīgēka mājlopu un mājputnu izmitināšanai, kā arī citas šim nolūkam nepieciešamās būves, arī kūtsmēslu glabātuves un vircas bedres.
- 2.2.9. *Būvlaide* ir zemesgabalam noteikta līnija, no kuras sākot, virzienā no ielas un jebkuras zemesgabala robežas uz zemesgabala dziļumu, drīkst izvietot ēkas, (sk. 1.attēlā Pagalmi).
- 2.2.10. *Daudzdzīvokļu ēka* ir ēka ar dzīvokļiem, kuriem ir kopīga ieeja pirmajā stāvā, koplietošanas telpas un teritorija ēkas iedzīvotājiem (priekštelpas, palīgtelpas, pagalms).
- 2.2.11. *Dārzkopības sabiedrību, jeb individuālo augļu dārzu ēku apbūve* ir sezonāla rakstura apbūve, kas nav paredzēta patstāvīgai dzīvošanai.
- 2.2.12. *Divu ģimeņu dzīvojamā māja* ir viena dzīvojamā māja atsevišķā zemesgabalā, kas paredzēta divu ģimeņu (mājsaimniecību) dzīvošanai un ar to funkcionāli saistītās palīgēkas.
- 2.2.13. *Dzelzceļa infrastruktūra* ir kompleksa inženierbūve un tās sastāvdaļas (sliežu ceļi, inženierkomunikācijas, ēkas u.c.) saskaņā ar Dzelzceļa likumu.
- 2.2.14. *Dzelzceļa zemes nodalījuma josla* ir zemes platība, kas paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietošanai un kuras uzdevums ir nodrošināt attiecīgās infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju.
- 2.2.15. *Dzīvoklis* ir ar ārsienām, iekšsienām un atsevišķu ieeju no kāpņu telpas, ielas vai pagalma norobežota ēkas daļa, kurā ir dzīvojamās telpas un palīgtelpas (vismaz viena apkurināma istaba, virtuve vai virtuves niša un sanitārais mezgls) un kas aprīkota ar attiecīgajām inženierkomunikācijām un iekārtām.
- 2.2.16. *Elektroietaise* ir vairāku savstarpēji saistītu elektroiekārtu un konstrukciju kopums, kas paredzēts kopīgu funkciju veikšanai (vispārējā gadījumā ietver arī elektrisko apakšstaciju, elektroiekārtu elektroenerģijas ražošanai, gaisvadu un kabeļu elektrolīniju).
- 2.2.17. *Ēka* (arī *nams un māja*) ir atsevišķi stāvošas, arhitektoniskas, tehniskas vai konstruktīvas virszemes, arī daļēji pazemes, būves veids, kurā atrodas telpas dzīvošanai, saimnieciskai un publiskai izmantošanai, kā arī citām ar to saistītām darbībām.
- 2.2.18. *Galvenā būve* - zemesgabala *galvenajai izmantošanai* paredzētā būve, parasti ēka.
- 2.2.19. *Iedibināta būvlaide* ir esošās apbūves ielas vai ceļa frontes galveno ēku fasāžu veidota līnija, ja uz tās atrodas minētās ēkas vismaz pusē zemesgabalu vismaz viena kvartāla vai ceļa posma robežās.
- 2.2.20. *Iekšējais sānpagalms* - sānpagalms, kas nerobežojas ar ceļu.
- 2.2.21. *Insolācija* (izsauļojums) - rādītājs, kas norāda iekštelpu nepieciešamo izsauļojuma ilgumu. To nosaka attiecīgi būvnormatīvi.
- 2.2.22. *Inženierbūves* – būves, kas nepieciešamas enerģētisko resursu piegādei, ūdensapgādei, sakaru sistēmas, kanalizācijas sistēmas darbībai, notekūdeņu attīrīšanai un atkritumu apsaimniekošanai.
- 2.2.23. *Inženierkomunikācija* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir ierīce, aprīkojums vai ierīču un aprīkojumu kopums, kas paredzēts būves apgādei ar energoresursiem, sakariem, citiem resursiem un izejvielām (gāzes apgādes, siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, drenāžas, telekomunikāciju līnijas, elektroapgādes līnijas un iekārtas).

- 2.2.24. *Inženierkomunikāciju koridors* – teritorija, kas īpaši paredzēta inženierbūvju (pamatā - inženierkomunikāciju izvietošanai).
- 2.2.25. *Īslaicīgas lietošanas būve* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir būve, kuras ekspluatācijas laiks nav ilgāks par pieciem gadiem un kas jānojauc līdz minētā termiņa beigām.
- 2.2.26. *Obligātā būvlaide* nosaka, ka ēkas fasādei obligāti jāsakrīt ar būvlaidi, pat tad, ja tā nav iedibinātā būvlaide.
- 2.2.27. *Pagalms* ir ēku un būvju vai stādījumu ierobežota apbūves teritorija (skat. 1. attēlā).
- 2.2.28. *Parcele* ir zemesgabala (zemes vienības) projekts līdz reģistrēšanai vai izmaiņu izdarīšanai kadastra reģistrā, priekšlikums zemes vienības robežu maiņai, parasti tās sadalīšanai.
- 2.2.29. *Priekšpagalms* ir zemesgabala daļa visā tā platumā no *zemesgabala frontes* (sarkanās līnijas) līdz tuvākajai jebkuras *galvenās būves galvenās fasādes sienai*.
- 2.2.30. *Risks* ir komplekss jēdziens, kas aptver nelaimes gadījuma atgadīšanās varbūtību un šī notikuma izraisīto nevēlamo seku potenciālo apjomu. Riska zonas ir teritorijas, kuras var iespaidot nelaimes gadījuma nevēlamās izpausmes. Riska samazināšanas preventīvie pasākumi – mērķtiecīgu piesardzības rīcību komplekss, kas vērsts uz nevēlamā notikuma varbūtības un potenciālo zaudējumu samazināšanu, pirms nevēlamais notikums ir noticis.
- 2.2.31. *Saimniecības ēka* ir palīgēka vai cita būve, kas plānota, izmantota vai paredzēta zemesgabala atļautās izmantošanas galvenās ēkas funkciju nodrošināšanai un ir ar to funkcionāli saistīta, piemēram, personāla dzīvojamā māja, brīvstāvoša auto garāža, nojume automašīnas novietošanai, darbnīca, pirts, kūts, klēts, pagrabs, siltumnīca, ēka dārza inventāra, materiālu un sadzīves priekšmetu glabāšanai, šķūnis u.tml. Ja šāda ēka ir savienota vai iebūvēta galvenajā ēkā, tā uzskatāma par galvenās ēkas daļu.
- 2.2.32. *Sānpagalms* ir zemesgabala daļa no priekšpagalma līdz aizmugures robežai un no zemesgabala sānu robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves sānu fasādes sienai.
- 2.2.33. *Sarkanā līnija* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir teritorijas plānojumā vai detālplānojumā noteiktā līnija, kas norobežo ceļa vai piebrauktuves, arī inženiertehnisko komunikāciju koridora izvietošanai nepieciešamo teritoriju no apbūvējamās vai citādā veidā izmantojamās teritorijas. Ja sarkanā līnija atdala zemesgabala daļu, tad pašvaldība ceļā iekļauto daļu var atsavināt likumā noteiktā kārtībā.
- 2.2.34. *Vienas ģimenes dzīvojamā māja* ir viena dzīvojamā māja atsevišķā zemesgabalā, kas paredzēta vienas ģimenes (mājsaimniecības) dzīvošanai un ar to funkcionāli saistītās palīgēkas.
- 2.2.35. *Viensēta* ir kompakta savrupa ēku grupa ar vienu līdz divām vienas vai divu ģimeņu dzīvojamām mājām, to saimniecības palīgēkām un citām nepieciešamām būvēm pašvaldības lauku teritorijā, parasti zemnieku saimniecībā. Viensēta ir mazākā apdzīvotā vieta, kas bieži izveidojusies vēsturiski.
- 2.2.36. *Zemesgabals* jeb *zemes vienība* ir teritorijas pamatvienība - nekustamais īpašums, lietojums vai tā daļa ar piešķirtu kadastra apzīmējumu.

2.3. Apbūves raksturlielumu mērījumi un aprēķināmie lielumi

- 2.3.1. *Aizmugures pagalma dziļums* nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala aizmugures robežu un tuvāko jebkuras zemesgabala galvenās ēkas sienu (sk. 1.attēlā Pagalmi).

2.3.2. *Apbūves blīvums* ir procentos izteikta apbūves laukuma attiecība pret teritorijas platību. Kā apbūvi raksturojošu rādītāju to lieto kopā ar stāvu skaitu. Apbūves blīvuma rādītāju (A) zemes vienībai aprēķina pēc šādas formulas:

$$A = \frac{L}{Z} \times 100 \%,$$

kur: L – zemes vienības visu ēku apbūves laukumu summa,
Z – zemes vienības platība.

2.3.3. *Apbūves intensitāte* ir procentos izteikta apbūves telpu platības attiecība pret teritorijas platību. Apbūves intensitāti (I) zemes vienībai aprēķina pēc šādas formulas:

$$I = \frac{S}{Z} \times 100 \%,$$

Kur: S – zemes vienības visu ēku stāvu platība,
Z – zemes vienības platība.

2.3.4. *Apbūves laukums*. Apbūves laukumu nosaka kvadrātmetros kā tāda laukuma projekciju cokola līmenī, kuru ierobežo ēkas ārējais perimetrs ieskaitot izvirzītās daļas. Apbūves laukumā ieskaita laukumu zem ēkas un ēkas daļām, kuras izvietotas uz kolonām, caurbrauktuvju laukumus zem ēkām, kā arī laukumus zem lieveņiem, terasēm un ārējām kāpnēm.

2.3.5. *Brīvā teritorija* ir zemesgabala neapbūvētā platība, no kuras atskaitīta autostāvvietu, piebraucamo ceļu un citu būvju, kas nav apstādījumu labiekārtojums, platība. Brīvās teritorijas platību nosaka:

2.3.5.1. savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas - procentos no zemes vienības kopējās platības,

2.3.5.2. teritorijās, izņemot šo noteikumu 6.1.1. un 6.1.2. punktā noteiktās, - procentos no zemes vienības ēku telpu platības. Brīvās teritorijas rādītāju (B) aprēķina pēc šādas formulas:

$$B = \frac{(Z - L1 - L2 - L3)}{S} \times 100 \%$$

kur: Z – zemes vienības platība,
L1 – apbūves laukums zemes vienībā. Tajā neieskaita ar apstādījumiem labiekārtotu, apzaļumotu un izmantojamu pazemes apjomu jumtu, ja tā nepaceļas virs pagalma virsmas,
L2 – piebraucamo ceļu laukums zemes vienībā,
L3 – autostāvvietu laukums zemes vienībā,
S – zemes vienības stāvu platība.

2.3.6. *Būvtilpumu* nosaka kubikmetros (m³) summējot ēkas virszemes daļas un pazemes daļas tilpumu starp norobežojošo tilpumu ārējām virsmām. Būvtilpumā neieskaita gaisa telpu zem ēkas vai ēkas daļas, kas būvēta uz kolonām, kā arī caurbrauktuvju tilpumu, lieveņu, terašu un ārējo atklāto kāpņu tilpumu un arhitektūras detaļu un konstrukciju elementu izvirzījumu apjomus.

2.3.7. *Ceļa platums* ir horizontālais attālums starp ceļa nodalījuma joslas malām.

2.3.8. *Ēkas augstums* ir attālums no esošā vai projektētā ietves vai, ja tāda nav paredzēta – ielas ass līmeņa līdz augstākajai ēkas daļai, kas aiztur gaismas plūsmu 45° leņķī (dzegas vai parapeta virsmalai, jumta malai, mansarda jumta starpdzegai, vai jumta korei, ja jumts stāvāks par 45°). Ēkas augstumu mēra ielas vai ceļa pusē. Pagalma ēkas augstumu mēra ēkas vidū no

pagalma virsmas vidējā līmeņa. Ja ēka atrodas slīpā vietā, tās augstumu mēra no projektētā reljefa augstākā punkta pie ēkas.

- 2.3.9. *Ēkas stāvu platība* ir visu ēkas stāvu, izņemot pagrabstāvu, platību summa. Stāva platību nosaka kvadrātmetros (m^2) ēkas ārējā perimetra robežās.
- 2.3.10. *Ielas platums* ir horizontālais attālums starp ielas sarkanajām līnijām.
- 2.3.11. Jumtu slīpums:
- 2.3.11.1. Lēzens jumts ir jumts ar slīpumu starp 5° un 30° ;
- 2.3.11.2. Normāla slīpuma jumts ir jumts ar slīpumu starp 30° un 45° ;
- 2.3.11.3. Plakans jumts ir jumts ar slīpumu mazāku vai vienādu ar 5° ;
- 2.3.11.4. Stāvs jumts ir jumts ar slīpumu lielāku par 45° ;
- 2.3.12. *Kopējo platību* ēkai nosaka kvadrātmetros (m^2), summējot visu telpu platību ēkas stāvos starp sienu ārējām virsmām, tai skaitā pagrabstāvā un mansarda stāvā. Kopējā platībā neieskaita bēniņu, tehnisko bēniņu, tehniskās pagrīdes, ārtelpu un ārējo atklāto kāpņu platību. Kāpņu telpas vai tās daļu platības iekaita tā stāva platībā, no kura kāpnes ved augšup.
- 2.3.13. *Priekšpagalma dziļums* nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp *zemesgabala fronti* (sarkano līniju) un tuvāko jebkuras *galvenās būves* sienu (sk. 1.attēlā Pagalmi).
- 2.3.14. *Sānpagalma platums* nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala sānu robežu un tuvāko jebkuras *galvenās būves* sienu (sk. 1.attēlā Pagalmi).
- 2.3.15. *Stāva augstums* ir attālums starp stāva tīrās grīdas atzīmi un pārseguma konstrukcijas (paneļa, sijas u.tml.) apakšējo virsmu.
- 2.3.16. *Stāvu platība* apbūves intensitātes aprēķinam ir zemesgabala kapitālās apbūves visu stāvu, izņemot pagrabstāvus, platību summa. Stāvu platību nosaka kvadrātmetros (m^2) ēkas ārējā perimetra robežās.
- 2.3.17. *Stāvu skaits* ir ēkas visu virszemes stāvu skaits. Stāvu skaitā ieskaita cokola stāvu, tehnisko stāvu un jumta stāvu. Pagrabstāvu, jumtā izbūvētu mansarda stāvu un neizbūvētus bēniņus stāvu skaitā neieskaita, izņemot mansarda stāvu, ja tam ir vertikālas sienas, kuru augstums ēkas ārpusē pārsniedz 1m virs mansarda stāva tīrās grīdas virsmas, un jumta izbūvi, ja tās platība ar 2,5 m un lielāku augstumu pārsniedz 50% no ēkas apbūves laukuma. Ja ēkas daļām ir dažāds stāvu skaits, vai ēka izvietota slīpā reljefā, stāvu skaitu nosaka atsevišķi katrai ēkas daļai.
- 2.3.18. *Zemesgabala dziļums* nozīmē horizontālu attālumu starp *zemesgabala fronti* un aizmugures robežu. Ja šīs robežas nav paralēlas, zemesgabala dziļums nozīmē horizontālu attālumu starp zemesgabala frontes un zemesgabala aizmugures robežas viduspunktiem. Ja nav zemesgabala aizmugures robežas, zemesgabala dziļums nozīmē taisnas līnijas nogriežņa garumu, kas savieno zemesgabala frontes viduspunktu ar trīsstūra virsotni, ko veido zemesgabala sānu robežas.
- 2.3.19. *Zemesgabala fronte* nozīmē horizontālu attālumu pa ielas sarkano līniju vai ceļa nodalījuma joslas malu starp zemesgabala sānu robežām.

2.4. Būvniecības un teritorijas plānošanas procesa termini:

- 2.4.1. *Būvatļauja* saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā (pasūtītājam vai būvētājam) izsniegts dokuments, kas apliecina tiesības veikt objekta *būvdarbus*.

- 2.4.2. *Būvdarbi* ir *būvniecības* procesa sastāvdaļa - darbi, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī *būvju* nojaukšana.
- 2.4.3. *Būvniecība* ir visu veidu *būvju* projektēšana un *būvdarbi*, arī *būvju* nojaukšana.
- 2.4.4. *Būvprojekta* akcepts ir rakstisks lēmums uzskatīt būvprojektu par pieņemtu, ko izdevusi *būvvalde* vai ministrija, kuras pārraudzībā ir specializētā būvniecība.
- 2.4.5. *Būvprojekts* ir būvniecības ieceres īstenošanai nepieciešamo dokumentu, rasējumu un teksta materiālu kopums .
- 2.4.6. *Būvtiesības* ir ar *teritorijas plānojumu* noteiktas un ar apbūves noteikumiem nodrošinātas un aizsargātas fizisku un juridisku personu tiesības veikt izbūvi un *būvniecību*.
- 2.4.7. *Būvvalde* ir institūcija, kas saskaņā ar tiesiski normatīvajiem aktiem pārzina teritoriālpilnošanu, *būvniecību* un tās kontroli pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- 2.4.8. *Detālpilnojums* ir normatīvajos aktos noteiktā kārtībā izstrādāts un apstiprināts Lizuma pagasta padomes lēmumā noteiktas pagasta teritorijas daļas pilnojums, kas precizē un detalizē *teritorijas pilnojumā* noteiktos atļautās izmantošanas un apbūves noteikumus, un izmantošanas aprobežojumus konkrētām zemes vienībām.
- 2.4.9. *Izbūve* ir kopīgs nosaukums plānotai, esošai vai paredzētai visu veidu teritorijas izmantošanai un attīstībai, tai skaitā apbūvei, inženierkomunikācijām, labiekārtošanai un ainavu veidošanai. *Izbūves teritorija* ir teritorija, kas plānota, izmantota vai paredzēta attiecīgo pasākumu veikšanai.
- 2.4.10. *Teritorijas pilnojums* apbūves noteikumos ir spēkā esošais Lizuma pagasta teritorijas pilnojums un tā sastāvā esošie Lizuma pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

3. Teritorijas izmantošana un tās grafiskais attēlojums

3.1. Teritorijas izmantošanas veidi

Šajā punktā noteiktas definīcijas teritorijas izmantošanas veidiem un to apakškategorijām, kas atšķiras pēc prasībām to izmantošanai, un norādīti attiecīgajam teritorijas izmantošanas veidam un atļautajām izmantošanām atbilstošie atļautie nekustamā īpašuma lietošanas mērķi¹.

3.1.1. **Lauksaimniecības teritorijas** ir zemes, kur primārā zemes un būvju izmantošana ir lauksaimnieciska izmantošana - tradicionālā un netradicionālā lauksaimnieciskā ražošana un ar to saistītie pakalpojumi. Lauksaimniecības teritorijas ietver sevī lielsaimniecību, zemnieku saimniecību, piemājas saimniecību, viensētu un mazaizsaimniecību teritorijas, kā arī lauksaimniecības uzņēmumu kompleksus, kuri ir specializējušies konkrētā lauksaimniecības nozarē un kopā ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi izmanto atbilstoši uzņēmējdarbības specifikai nepieciešamās ēkas un būves, kas kalpo šo specializēto uzņēmumu ražošanas procesu nodrošināšanai. Lauksaimniecības teritorijām teritorijas pilnojumā izdala šādas apakškategorijas:

3.1.1.1. īpaši vērtīgo lauksaimniecības zemju teritorijas, kuru mērķis ir saglabāt pagasta kultūrainavu un īpaši vērtīgo lauksaimniecības zemju resursus daudzfunkcionālās primārās lauksaimnieciskās ražošanas - augkopības, lopkopības, augļkopības, netradicionālās lauksaimniecības, lauku tūrisma un citām vajadzībām:

3.1.1.1.1. **nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas** - lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kuru novērtējums ir 50 un vairāk balles un tīrumu platība lielāka par 50 ha (zemes īpašnieki un lietotāji var būt vairākas personas),

- 3.1.1.1.2. **rajona nozīmes lauksaimniecības teritorijas** - lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kuru novērtējums ir 50 un vairāk balles, bet tīrumu platība mazāka par 50 ha.
- 3.1.1.2. **meliorētās lauksaimniecības zemju teritorijas.**
- 3.1.2. **Mežsaimniecības teritorijas** ir teritorijas, kur primārais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība un kokmateriālu sagatavošana, meža aizsardzība un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kā arī ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi un meža infrastruktūras objekti. Mežsaimniecības teritorijām teritorijas plānojumā izdala:
- 3.1.2.1. **saimniecisko mežu teritorijas**, kur primārā un sekundārā izmantošana ir mežu resursu saimnieciska izmantošana,
- 3.1.2.2. **mikroliegumu un to buferzonu teritorijas** - aizsargājamās mežu teritorijas, kur galvenais zemes izmantošanas veids ir dabas aizsardzība un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana,
- 3.1.2.3. **purvu teritorijas**, kuru primārā izmantošana ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, bet sekundārās – kūdras ieguve, mežsaimnieciska izmantošana un rekreācija.
- 3.1.3. **Individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorija (DzS)** jeb savrupmāju apbūves teritorija ir zemesgabali un teritorijas, kas paredzēti kvalitatīvas mājokļa funkcijas nodrošināšanai ģimeņu mājās uz atsevišķiem zemesgabaliem vidē ar augstu ekoloģisko vērtību.
- 3.1.4. **Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorija (DzM)** apbūves noteikumos ir zemesgabali un teritorijas, kas paredzēti kvalitatīvu un daudzveidīgu mājokļu un intensīvas vai vidēji intensīvas dzīvojamās funkcijas nodrošināšanai namos ar īres vai privātiem dzīvokļiem šim nolūkam īpaši izbūvētā un labiekārtotā vidē.
- 3.1.5. **Sabiedrisko objektu apbūves teritorija (S)** apbūves noteikumos ir nekomerciālu sabiedrisko iestāžu apbūves teritorija, kur primārā zemes, ēku un būvju vai to daļu izmantošana kalpo publiskiem, sabiedriskiem vai sociāliem un tamlīdzīgiem nolūkiem.
- 3.1.6. **Jaukta darījumu un dzīvojamās apbūves teritorija (JDDz)** ir daudzfunkcionālas izmantošanas teritorija, kur primārā zemes, ēku un būvju vai to daļu izmantošana kalpo pašvaldības ekonomiskās un sociālās attīstības nodrošināšanai un ietver darījumu, tirdzniecības, pakalpojumu un citas komerciāla rakstura iestādes, sabiedriskās iestādes (skolas, bērnudārzus, doktorātus, bibliotēku, baznīcu u.tml.) un dzīvokļus jauktas izmantošanas ēkās, kā arī nelielas ražotnes, kas nerada kaitējumu videi, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus, darba un dzīves vietas apdzīvoto vietu centros.
- 3.1.7. **Ražošanas objektu apbūves teritorijas** ar šādām apakškategoriām:
- 3.1.7.1. **Jaukta ražošanas teritorija (JR)** apbūves noteikumos ir izbūves teritorija, kur primārā zemes, ēku un būvju vai to daļu izmantošana kalpo intensīvai jauktai apbūvei ar daudzveidīgām rūpnieciskās ražošanas un komerciāla rakstura funkcijām, izslēdzot dzīvojamo funkciju.
- 3.1.7.2. **Lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūves teritorijas (RL)** - teritorija atsevišķi izdalītu lauksaimniecības ražošanas, lauksaimniecības servisa uzņēmumu, lopkopības fermu un lauku saimniecību nedzīvojamo ēku apbūvei un uzturēšanai.
- 3.1.8. **Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijas (T)** ir teritorijas, kur primārais izmantošanas veids ir valsts un pašvaldības inženierkomunikāciju objekti, kā arī publiskas izmantošanas auto novietnes (arī garāžas), bet atsevišķos gadījumos arī auto novietnes un garāžas kā dzīvojamās apbūves infrastruktūras objekts.

- 3.1.9. **Līnijbūvju teritorijas (LT)** ir teritorijas, kur primārā zemes un būvju izmantošana ir autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksme, kā arī un maģistrālo u.c. inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietošana un dzelzceļš.
- 3.1.9.1. **Ielu un ceļu teritorija** ir zemesgabali un izbūves teritorijas, kur primārā zemes un būvju izmantošana kalpo sabiedriskā (publiskā), privātā un kravu autotransporta satiksmes un gājēju un velosipēdu satiksmes nodrošināšanai, kā arī transporta un inženiertehniskās apgādes būvju izvietošanai. Ielu un ceļu teritorija ir attiecīgo objektu nodalījuma joslu zeme, veidojot ceļu, ielu un laukumu tīklu, ietverot ielu un laukumu apstādījumus, kā arī inženiertehnisko tīklu un komunikāciju koridorus.
- 3.1.9.2. **Dzelzceļa teritorija** apbūves noteikumos ir zemesgabali un izbūves teritorijas, kur primārā zemes, ēku un būvju vai to daļu izmantošana kalpo vai ir rezervēta dzelzceļa infrastruktūras darbības nodrošināšanai un valsts un pašvaldības nozīmes inženierkomunikāciju objektu izvietošanai.
- 3.1.10. **Atklātās izbūves teritorijas** apbūves noteikumos ir izbūves teritorijas, kurās zemes un būvju izmantošanas mērķi ir daudzveidīgas aktīvās un pasīvās atpūtas iespēju nodrošināšanai brīvā dabā pašvaldības iedzīvotājiem un viesiem, dabas pamatnes saglabāšana un ar rekreāciju saistītas brīvdabas būves, kā arī citi specifiski izmantošanas veidi. Teritorijas plānojumā noteiktas šādas atklāto ārtelpu izbūves teritoriju apakškategorijas:
- 3.1.10.1. **Publisko apstādījumu teritorijas (ZA)** ir dažādu funkciju (ekoloģisko, rekreācijas, pašvaldības tēla veidošanas u.c.) nodrošināšanai saglabātas un/vai mērķtiecīgi izveidotas, ar augiem apaugušas vai apaudzētas, publiski pieejamas teritorijas, kurās apbūve pieļaujama tikai galvenās izmantošanas un tās palīgizmantošanu nodrošināšanai ar nepieciešamajām telpām. Publisko apstādījumu teritorijas kā galvenā izmantošana parasti ir parki un skvēri, bet ūdensobjektu krastos var veidot labiekārtotus krastmalu apstādījumus.
- 3.1.10.2. **Rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijas (ZR)** ir īpaši veidotas un labiekārtotas sabiedriskas izmantošanas teritorijas pašvaldības funkciju nodrošināšanai, kas paredzētas daudzveidīgas aktīvās un pasīvās atpūtas iespēju nodrošināšanai, kultūras, izziņas un nekomerciālu sporta pasākumu organizēšanai augstvērtīgas dabiskās vides apstākļos, izmantojot teritorijas ekoloģisko un ainavisko potenciālu.
- 3.1.10.3. **Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ZD)** ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumiem un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību, nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.
- 3.1.10.4. **Kapsētu teritorija (ZK)** ir īpaši labiekārtota teritorija, kas paredzēta mirušo apbedīšanai un ar to saistīto ceremoniālo ēku apbūvei.
- 3.1.10.5. **Ūdenstilpju teritorijas (Ū)** ir dabīgās un mākslīgās ūdenstilpes (ezeri, dīķi u.c.) un ūdensteces (upes, strauti u.c.) un periodiski applūstošās teritorijas, kuru izmantošana saistīta ar ūdenssaimniecību, rekreāciju un virszemes ūdeņu noteci, kā arī būves ūdenī, kas saistītas ar attiecīgā ūdens objekta izmantošanu (laivu piestātnes, peldētavas u.c.) un uzturēšanu (slūžas, dambji u.c.).
- 3.1.11. **Mazdārziņu teritorija** ir ciema dzīvojamās apbūves vai apstādījumu rezerves teritorija, kas izmantojama lauksaimnieciski un rekreācijas nolūkos individuālajiem augļu un sakņu dārzeņiem.
- 3.1.12. **Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (IT)** ir teritorijas derīgo izrakteņu, piemēram, smilts, grants, sapropeļa, māla, kūdras u.c. ieguvei un pirmapstrādei.

3.2. Apzīmējumi teritorijas plānojumā

3.2.1. Šajā punktā noteikti un 3.1. tabulā aprakstīti un attēloti (tikai krāsainā kopijā) 3.1. punktā noteikto teritorijas izmantošanas veidu apzīmējumi teritorijas plānojuma grafiskās daļas plānotās un atļautās izmantošanas kartēs.

3.1. tabula. Teritorijas izmantošanas veidu apzīmējumi

Nr.	Teritorijas izmantošanas veidi	Apzīmējums	Apzīmējums kartē / Krāsa
1.	Lauksaimniecības teritorijas:	LT	gaiši dzeltenbrūnā krāsā
1.1.	Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas	NLT	gaiši dzeltenā krāsā ar sārtu punktojumu
1.2.	Rajona nozīmes lauksaimniecības teritorijas	RLT	dzeltenbrūnā krāsā ar sārtu punktojumu
1.3.	Meliorēto lauksaimniecības zemju teritorijas	-	Tumši dzeltenbrūnā krāsā
2.	Mežsaimniecības teritorijas:	MT	Zaļā krāsā
2.1.	Mikroliegumi, mikroliegumu buferzonas	-	Grafisku simbolu apzīmējums teritorijai uz zaļas krāsas fona
2.2.	Purvu teritorijas	-	Grafisku simbolu apzīmējums teritorijai uz zaļas krāsas fona
3.	Individuālās dzīvojamās apbūves teritorija	DzS	Dzeltenā krāsā
4.	Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorija	DzM	Oranžbrūnā krāsā
5.	Sabiedrisko objektu apbūves teritorija	P	Sārti violetā krāsā
6.	Jaukta darījumu un dzīvojamās apbūves teritorija	JDDz	Gaiši violetā krāsā ar diagonālu svītrojumu
7.	Ražošanas objektu teritorijas:	-	-
7.1.	Jaukta ražošanas teritorija	JR	Gaiši zili pelēkā krāsā
7.2.	Lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūves teritorija	RL	Violetā krāsā
8.	Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijas	T	Tumši brūnā krāsā vai objekta apzīmējums ar simbolu
9.	Līnijbūvju teritorijas:	-	-
9.1.	Ielu un ceļu teritorija	A3, V23	Grafisks simbols un nosacīts apzīmējums ar līniju
9.2.	Dzelzceļa teritorija	-	Līnijveida simbols uz pelēka fona
10.	Atklātās izbūves teritorijas:	-	-
10.1.	Publisko apstādījumu teritorijas	ZA	Tumši zaļā krāsā
10.2.	Rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijas	ZR	Dzeltens (sārts) diagonāls svītrojums uz gaiši zaļa fona
10.3.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	ZD	Grafisku simbolu apzīmējums smaragdzaļā krāsā uz teritorijas krāsas fona vai objekta apzīmējums ar simbolu
10.4.	Kapsētu teritorija	ZK	Grafisku simbolu apzīmējums uz gaiši zaļa fona
10.5.	Ūdenstilpju teritorijas	Ū	Vidēji zilā krāsā
11.	Mazdārziņu teritorija	MdT	Zilgani zaļā krāsā
12.	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	IT	Grafisks rūtojums brūnā krāsā virs izmantošanas veida krāsas

3.2.2. 3.2. tabulā aprakstīti un attēloti (tikai krāsainā kopijā) Aizsargjoslu likumā un citos normatīvajos aktos, kā arī teritorijas plānojumā noteikto un atbilstoši plānojuma mēroga 1:10000 precizitātei attēloto galveno izmantošanas aprobežojumu apzīmējumi grafiskās daļas kartēs saskaņā ar apbūves noteikumu 7. punktu.

3.2. tabula. **Teritorijas izmantošanas aprobežojumu apzīmējumi**

Nr.	Teritorijas izmantošanas aprobežojumi	Apzīmējums kartē	Krāsa
1.	Detālpilānojumu teritorijas	DT-1, rets horizontāls svītrojums ar kontūru	Dzeltenzaļa
2.	Aizsargjoslas ap virszemes ūdensobjektiem	Svītrpunktu līnija un laukuma aizpildījums	Tumši zila
3.	Aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem	Svītrpunktu līnija	Sarkanbrūna
4.	Aizsargjoslas ap kapsētām	Svītrpunktu līnija un laukuma aizpildījums	Violeta
5.	Aizsargjoslas ap atkritumu izgāztuvēm	Pārtraukta līnija	Violeta
6.	Aizsargjoslas gar autoceļiem un pagasta ceļiem	Punktsvītru kontūra ar diagonālu iesvītrojumu	Dzeltena
7.8.	Aizsargjoslas gar dzelzceļu	Punktsvītru kontūra ar diagonālu iesvītrojumu	Brūna
9.	Aizsargjoslas gar 110 kV elektropārvades līnijām	Kontūra ar diagonālu iesvītrojumu	Oranžbrūna
10.	Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām, stingra režīma	Nepārtraukta kontūras līnija	Gaiši zila
11.	Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām, maksimālā ķīmiskā	Zigzagveida kontūras līnija	Sarkana
12.	Aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām	Zigzagveida kontūras līnija	Tumši brūna
13.	Vietējās nozīmes dabas objekts	Grafisks simbols	Zaļa
14.	Arheoloģijas pieminekļi	Grafisks simbols un numurs	Tumši violeta
15.	Arheoloģijas pieminekļa teritorija	Telpiska kontūrlīnija	Sarkana
16.	Arhitektūras pieminekļi	Grafisks simbols un numurs	Sarkana
17.	Plānotie pieminekļi	Grafisks simbols un numurs	Gaiši violeta
18.	Potenciāli piesārņota teritorija	Nepārtraukta kontūra ar vertikālu iesvītrojumu	Melna/brūna
19.	Triangulācijas punkts	Grafisks simbols	Melna

3.2.3. Teritorijas plānojumā noteiktās un grafiskajā daļā attēlotās robežas:

3.2.3.1. Teritorijas izmantošanas veidu un to apakškategoriņu savstarpējās robežas dabā ir ceļu nodalījuma joslu un ielu sarkano līniju robežas vai zemesgabalu un ciemu robežas, ja vien grafiski nav acīmredzami attēlots vai aprakstīts citādi.

3.2.3.2. Atsevišķi objekti ar izmantošanas pazīmēm, piemēram, dabas objekts - aizsargājams koks, transformatoru apakšstacija, grāvis u.c., attēloti ar grafiskiem simboliem, bet dabā šo objektu izmantošanas prasības attiecināmas uz visu objekta teritoriju.

3.2.3.3. Aizsargjoslu un citu izmantošanas aprobežojumu robežas attēlotas atbilstoši plānojuma mēroga 1:10000 precizitātei un topogrāfiskā materiāla kvalitātei, kā arī lauku teritoriju un ciemu robežām, bet tām nav noteikti jāsakrīt ar zemesgabalu robežām.

3.2.3.4. Punktos 3.2.3.1. un 3.2.3.2. minētās robežas precizējamas zemes dokumentos, uzmērot atbilstoši situācijai dabā un, ja nepieciešams, detālplāņos atbilstoši to mēroga precizitātei.

4. Prasības visiem teritorijas izmantošanas veidiem

4.1. Visās teritorijās atļautās izmantošanas

Jebkuru izbūves teritoriju, ievērojot apbūves noteikumus, atļauts izmantot būvju un to daļu izvietošanai saskaņā ar attiecīgajā teritorijā atļautajām primārajām un sekundārajām izmantošanām, kā arī:

- 4.1.1. automašīnu novietošanai,
- 4.1.2. apstādījumu ierīkošanai,
- 4.1.3. inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietošanai atbilstoši 2.1.27. un 2.1.28. punktam, ja to paredz teritorijas plānojums, detālplānojums, inženiertehniskās apgādes shēma vai būvprojekts,
- 4.1.4. vietējās nozīmes ielai un uzņēmuma, māju vai piebraucamajam ceļam, ja tas ir esošs, vai paredzēts detālplānojumā vai būvprojektā,
- 4.1.5. atļautajai palīgizmantošanai,
- 4.1.6. dīķim, ūdens novadgrāvim u.tml.

4.2. Visās teritorijās aizliegtās izmantošanas

- 4.2.1. Nevienā izbūves teritorijā nav atļauta tāda zemes un būvju izmantošana, kas rada vairāk nekā būtisku piesārņojumu, t.i. neatbilst vides kvalitātes un vides normatīvo aktu prasībām.
- 4.2.2. Aizliegts izvietot būves aizsargjoslās, ja to izvietošana ir pretrunā ar Aizsargjoslu likumu.
- 4.2.3. Aizliegts uzglabāt visa veida atkritumus, metāllūžņus un būvgružus, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savāktuvei vai ietverta ēkā. Šī prasība neattiecas uz atkritumu savākšanu īpašās noteikta parauga atkritumu tvertnēs.
- 4.2.4. Aizliegts izmantot apbūves noteikumos atļautajām izmantošanām un palīgizmantošanām mehānisko transporta līdzekļu, piemēram, automašīnu, autobusu, vagonu, korpusus vai to daļas.
- 4.2.5. Aizliegts kā pastāvīgas dzīvojamās telpas izmantot ceļojumu treilerus un vagoniņus, izņemot gadījumus, ja zemesgabalam ir būvlaukuma vai derīgo izrakteņu ieguves teritorijas statuss, vai ceļojuma treileru novietošana pamatota ar detālplānojumu tūristu vajadzībām.
- 4.2.6. Lizuma un Velēnas ciemu teritorijās aizliegts ierīkot un izmantot karjerus derīgo izrakteņu un melnzemes iegūšanai.
- 4.2.7. Aizliegts dedzināt sadzīves atkritumus.
- 4.2.8. Aizliegts izmantot zemi, ēkas un citas būves, nenovēršot attiecīgajā teritorijā esošo vides piesārņojumu.
- 4.2.9. Aizliegts veikt būvniecību, ja teritorijas piesārņojums pārsniedz normatīvajos aktos noteikto piesārņojuma līmeni.
- 4.2.10. Aizliegts uzsākt, veikt un pārtraukt piesārņojošas darbības, ja netiek ievērotas likuma „Par piesārņojumu” un no tā izrietošo normatīvo aktu prasības.

4.3. Pieklūšanas noteikumi un vides pieejamība

- 4.3.1. Nedrīkst ierīkot nevienu būvi un izmantot jebkādu būvi, ēku vai zemes gabalu, ja zemes gabalam, kur nodomāts izvietot minēto būvi, vai kur būve atrodas, nav nodrošināta piebraukšana, t.i., zemes gabals nerobežojas ar ielu vai piebraucamo ceļu (piebrauktuvi).
- 4.3.2. Apbūves teritorijās ēkām un būvēm jāparedz normatīviem atbilstošas piebrauktuves vai caurbrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai.
- 4.3.3. Dzīvojamo ēku grupām, iestādēm, tirdzniecības un apkalpes centriem piebrauktuves jāparedz ar divām kustības joslām un ietvi, bet savrup izvietotām ēkām - vismaz ar vienu kustības joslu un ietvi.
- 4.3.4. Publiskās teritorijās, kā arī sabiedriskās un darījumu iestādēs, tai skaitā esošo ēku rekonstrukcijā, nodrošina vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (ar dzirdes, redzes vai kustību traucējumiem), lai to pārvietošanās būtu iespējami netraucēta un droša gan publiskajās ēkās, gan ārpus tām. Tas veicams, labiekārtojot teritorijas, laukumus, aprīkojot ceļus un ielas, nodrošinot iekļūšanu, pārvietošanos un izkļūšanu no ēkas atbilstoši plānotajai funkcijai.
- 4.3.5. Ja vides pieejamības nodrošināšana kultūrvēsturiski vērtīgā ēkā tehniski iespējama tikai tādā veidā, ka var tikt apdraudēta tās kultūrvēsturiskā vērtība, personām ar īpašām vajadzībām nodrošina iespējas attiecīgo pakalpojumu saņemt citādā veidā.
- 4.3.6. Ikvienam dzīvoklim, kas projektēts vai ierīkots kā atļautā palīgizmantošana, jānodrošina pieklūšana no citām izmantošanām atsevišķi vai no koplietošanas telpām.
- 4.3.7. Plānojot jaunas vai rekonstrējot esošās ielas un koplietošanas piebrauktuves, ja iela vai piebrauktuve veido strupceļu, tā jānoslēdz ar apgrīšanās laukumu. Rekonstrukcijas gadījumā šis noteikums realizējams iespēju robežās.

4.4. Zemes vienību sadalīšanas, apvienošanas un robežu pārkārtošanas noteikumi

- 4.4.1. Drīkst izveidot un izmantot tikai tādu zemesgabalu, kuram ir nodrošināta pieklūšanas iespējas no ceļa, ielas, piebrauktuves vai ceļa servitūta ne mazāk kā 4,5 m platumā un nodrošināta iespēja pieslēgties pie inženierkomunikāciju tīkliem.
- 4.4.2. Jaunizveidotas zemes vienības platībai, izmantošanai, apbūves raksturlielumiem un izvietojumam zemesgabalā jāatbilst teritorijas plānojuma, apbūves noteikumu un detālplānojuma, ja tādi ir, prasībām.
- 4.4.3. Zemesgabalu drīkst sadalīt vai to apvienot ar kādu citu zemesgabalu tikai, tad, ja tam piekrīt visi sadalāmā zemesgabala vai apvienojamo zemesgabalu īpašnieki un ja zemesgabala sadalīšana vai apvienošana ar kādu citu zemesgabalu nav pretrunā ar apbūves noteikumiem.
- 4.4.4. Zemesgabalu drīkst dalīt vai apvienot ar kādu citu zemesgabalu, kā arī pārkārtot robežas saskaņā ar pašvaldības lēmumu, izstrādājot lokālo zemes ierīcības projektu, zemes sadales plānojumu, robežu pārkārtošanas plānojumu vai pamatojot ar detālplānojumu gadījumos, ja pieklūšanas nodrošināšanai plānojamām zemes vienībām nepieciešami jauni ceļi.
- 4.4.5. Apvienojot zemesgabalus, aizliegts slēgt esošos ceļus, laukumus un piebrauktuves, ja to neparedz detālplānojums.
- 4.4.6. Zemesgabala sadalīšana vai apvienošana nav atļauta, ja:
 - 4.4.6.1. pret to iebilst kāds no tā līdzīpašniekiem,
 - 4.4.6.2. kopīpašumā esošās ēkas nav iespējams sadalīt LR Civillikumam un būvnormatīviem atbilstošās reālās daļās,

- 4.4.6.3. kāda no atdalāmajām zemesgabala daļām ir mazāka par konkrētajā izbūves teritorijā noteikto minimālo zemesgabala platību, izņemot gadījumus, kad tiek atdalīts zemes starpgabals, ko paredzēts pievienot citam blakus esošam zemesgabalam vai atdalāmais zemesgabals paredzēts atsevišķa inženiertehniskās apgādes objekta būvei,
- 4.4.6.4. pēc sadalīšanas kādā no jaunajiem zemesgabaliem nav iespējams ievērot noteiktos apbūves rādītājus.
- 4.4.7. Par zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu īpašniekam rakstveidā jāinformē robežojošo īpašumu īpašnieki. Pašvaldība izsniedz sadalāmā vai apvienojamā īpašuma pierobežnieku adreses.
- 4.4.8. Zemesgabalam, kas robežojas ar ceļu, ielu vai laukumu, tā frontes garums nedrīkst būt mazāks par 15 m.

4.5. Prasības jaunveidojamo zemes vienību minimālajām platībām

- 4.5.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība atšķirīgiem teritorijas izmantošanas veidiem un to apakškategorijām noteikta apbūves noteikumu 5. punktā.
- 4.5.2. Ar detālplānojumu var noteikt lielāku jaunveidojama zemesgabala minimālo platību.
- 4.5.3. Izņēmumi no 5. punktā noteiktajām minimālajām platībām var būt:
- 4.5.3.1. kultūras pieminekļu un citās aizsargjoslās, kad zemesgabalu noteikšanā jāievēro Aizsargjoslu likuma vai kultūrvēsturiskās vides izmaiņas ierobežojošas normatīvo aktu un valsts institūciju prasības, kas nosaka citus zemesgabalu veidošanas principus vai lielākas minimālās platības,
- 4.5.3.2. inženiertehniskās apgādes objekta būvei, ja zemesgabala platība nav mazāka par 400 m².
- 4.5.4. Tauvas joslas platība nevar tikt uzskatīta par ietilpstošu noteiktajā minimālajā zemes gabala platībā.

4.6. Apbūves intensitātes, blīvuma un brīvās teritorijas noteikumi

- 4.6.1. Lietojami atbilstoši terminu definīcijām, izmantojot noteiktos apbūves intensitātes vai blīvuma rādītājus atbilstoši situācijai saskaņā ar 5. punkta noteikumiem atšķirīgām teritorijām.
- 4.6.2. Pirmsskolas bērnu iestādes zemesgabala brīvā teritorija nedrīkst būt mazāka par 100 %, tas ir - šīs iestādes stāvu platību.

4.7. Prasības augstuma ierobežojumiem

- 4.7.1. Augstuma ierobežojumi, kas noteikti LR likumā „Par aviāciju”, attiecas uz jebkāda veida būvēm t.sk. mastiem, dūmeņiem u.tml., objektiem - celtniem u.tml.. Tādu būvju un objektu būvniecībai, kuru augstums var apdraudēt gaisa kuģu lidojumu drošību atbilstoši LR likuma Par aviāciju 41. panta prasībām, jāsaņem LR Aizsardzības ministrijas saskaņojums un atļauja LR Civilās aviācijas administrācijā.
- 4.7.2. Apbūves noteikumos noteiktie ēku un būvju augstuma ierobežojumi nav attiecināmi uz jebkādu arhitektonisku izbūvi, virsgaismu, skursteni, torni, kupolu, karoga mastu, elektronisko sakaru, radio, televīzijas u.c. elektroniskos signālus uztverošu vai pārraidošu iekārtu, torni vai mastu, augstsprieguma elektropārvades līniju balstu, vējrādītāju, zibens novadītāju u.tml..
- 4.7.3. Neviena ēka nedrīkst tikt būvēta tādā augstumā, ka noēnotu kaimiņu zemesgabala ēkas vairāk nekā to pieļauj dabiskā apgaismojuma un izsauļojuma normatīvi. Esošās apbūves

situācijā rekonstrukcijas un jaunbūvju gadījumā apkārtējo ēku telpu dabiskā apgaismojuma un izsauļojuma apstākļi nedrīkst tikt pasliktināti.

- 4.7.4. Būvju maksimāli pieļaujamais augstums atšķirīgām teritorijām noteikts apbūves noteikumu 5. punktā metros vai kā maksimāli pieļaujamais stāvu skaits, pieņemot, ka stāva augstums nedrīkst būt mazāks par būvnormatīvos noteikto, dzīvojamajām telpām nedrīkst pārsniegt 3,5 m, bet publiskas izmantošanas telpām 5 m.

4.8. Pagalmu noteikumi

- 4.8.1. Būves zemesgabalā izvieta, veidojot vienu vai vairākus pagalmus (skat. 1. attēlā): priekšpagalmu, iekšējo sānpagalmu, ārējo sānpagalmu, aizmugures pagalmu.
- 4.8.2. Ēku un būvju izvietojumu pagalmos nosaka Civillikuma, ugunsdrošības normatīvu un citu normatīvo aktu prasības, kā arī apbūves noteikumos noteiktie pagalmu platumi, būvlaides un citi attālumi no robežām un citām būvēm (apbūves līnijas).
- 4.8.3. Pagalma teritorijā var atrasties šādas ēku un būvju daļas:
- 4.8.3.1. arhitektoniskas detaļas un veidojumi, kas projicējas pagalmā ne vairāk par 0,5 m uz āru no sienas,
- 4.8.3.2. žogi,
- 4.8.3.3. atklātas ugunsdzēsības vai āra kāpnes, kam kāpņu pakāpieni un laukumi aprīkoti ar margām, un kas projicējas pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas,
- 4.8.3.4. erkeri, kas projicējas pagalmā ne vairāk par 1,0 m uz āru no sienas,
- 4.8.3.5. balkoni, segtas un neseģtas terases, kas projicējas pagalmā ne vairāk par 2,5 m uz āru no sienas.
- 4.8.4. Ja būvlaide nesakrīt ar ielas sarkano līniju, priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā veidojams priekšdārzs ar apstādījumiem vai zālienu un celiņiem, kura izveidošanas prasības precizē PAU.
- 4.8.5. Priekšdārzā nav atļauts izvietot auto stāvvietas, izņemot uz piebraucamā ceļa, kura platums nepārsniedz 6,0 m.
- 4.8.6. Priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā aizliegts veidot jebkādas krautnes - būvmateriālu, kurināmā u.c..
- 4.8.7. Daudzdzīvokļu dzīvojamo teritoriju pagalmos jā saglabā un jāizvieto bērnu rotaļu laukumi, atpūtas vietas, laukumi atkritumu konteineru izvietošanai, atklātas nenožogotas auto stāvvietas iedzīvotāju automašīnām un apstādījumi.
- 4.8.8. Jaunu ēku būvniecību koplietošanas pagalmos pamato, izstrādājot detālplānojumu.
- 4.8.9. Pagalmi jāuztur kārtībā, tīri un sausi, un jānodrošina lietus ūdens novadīšana no tiem.
- 4.8.10. Viena zemesgabala pagalma daļu būvniecības nosacījumos nedrīkst uzskatīt par otra zemesgabala pagalma daļu.

4.9. Būvlaides

- 4.9.1. Būvju novietojuma attālumu pret ielu, ceļu un laukumu sarkanajām līnijām un citām publiskās ārtelpas teritorijām nosaka būvlaide, kas ir iedibināta vai noteikta ar PAU. Ar PAU noteiktās būvlaides apstrīdēšanas gadījumā izstrādājams detālplānojums.
- 4.9.2. Būvlaides gar valsts un pagasta autoceļiem lauku teritorijā sakrīt ar šo autoceļu ekspluatācijas aizsargjoslas robežām.

- 4.9.3. Gar ceļiem un ielām ciemu teritorijā (arī ārpus ciemiem), kur pastāv iedibināta būvlaide, galveno ēku zemesgabālā novieto uz šīs būvlaides, ja būvlaides nav īpaši noteiktas apbūves noteikumu 5. punktā.
- 4.9.4. Būvvalde ar PAU var noteikt citas īpašas situācijas, kad projektējamās vai rekonstruējamās ēkas galvenajai fasādei obligāti jāsakrīt ar būvlaidi.
- 4.9.5. Iedibinātas būvlaides gadījumā ar detālplānojumu vai PAU, pamatojoties uz aizsargjoslu vai veidojamās apbūves kompozīcijas prasībām, var noteikt citu attālumu no ielas sarkanās līnijas vai ceļa nodalījuma joslas malas. Ja pasūtītājs iebilst pret PAU prasībām, būvlaides nosaka ar detālplānojumu.

4.10. Prasības būvju izvietojumam un atbilstībai zemes vienības robežām

- 4.10.1. Ielai vai ceļam tuvāk novieto zemesgabala galveno ēku. Zemesgabālā var būt viena galvenā ēka un ar to funkcionāli saistītas palīgēkas. Palīgēkas novieto zemesgabala dziļumā.
- 4.10.2. Ja ielai ir izveidojusies iedibināta būvlaide un PAU vai detālplānojums nenosaka īpašas līnijas, jebkura jauna galvenā būve vai rekonstruējama būve paplašināmā daļa jānovieto uz iedibinātās būvlaides vai jāpielāgo šai būvlaidei. Īpašā apbūves situācijā PAU var tikt pieļauta galvenās ēkas atrašanās ar atkāpi no būvlaides, ja būvlaidi iezīmē un nostiprina ar citiem arhitektoniskiem līdzekļiem.
- 4.10.3. Attālums no zemesgabala robežām līdz jaunbūvējamam un rekonstruējamam ēku un būvju sienām, kurās ir logi, nedrīkst būt mazāks kā 4 m. Šis noteikums attiecas arī uz jaunveidojama zemesgabala izveidošanu esošas apbūves situācijā.
- 4.10.4. Ikvienas būves ikvienai daļai aizliegts projicēties ārpus zemesgabala, uz kura tā atrodas, izņemot šādus gadījumus, ko katrā konkrētā situācijā precizē PAU:
 - 4.10.4.1. Ja būvlaide esošajā vai vēsturiskajā apbūvē sakrīt ar ielas sarkano līniju:
 - 4.10.4.1.1. erkeri drīkst projicēties uz ielas pusi ne vairāk kā 1,0 m, bet citas būves fasāžu izvirzījumi un jumta daļas ne vairāk kā 0,5 m un ne zemāk kā 3,0 m virs ietves (ievērojot noteikumos pieļautos izņēmumus),
 - 4.10.4.1.2. fasādes izvirzītās daļas kopējais garums gar ielu nedrīkst pārsniegt divas trešdaļas no fasādes kopgaruma, ja tas tiek sadalīts vismaz divās aptuveni vienlīdzīgās daļās, un izvirzījums nedrīkst atrasties tuvāk par 1,5 m no robežas ar kaimiņu zemesgabaliem.
 - 4.10.4.2. Ja būve ir žogs starp zemesgabaliem.
 - 4.10.4.3. Pārkares situācijā, ja kaimiņu zemesgabala īpašnieks piekrīt grozīt zemesgabala robežu pa vertikāli, to ierakstot Zemesgrāmatā kā pārkares servitūtu, atļauts veikt ēkas paplašināšanu augšējo stāvu līmenī tā, ka paplašinājums projicējas kaimiņu zemesgabālā.
 - 4.10.4.4. Ja virs ietves ārpus fasādes izvirzīti reklāmas objekti, bet ne tālāk kā 1,0 m un ne zemāk kā 3,0 m no ietves vai ielas virsmas, ja ietve nav paredzēta, lai netraucētu gājēju un transporta kustību.
- 4.10.5. Palīgēku izvietojums zemesgabālā:
 - 4.10.5.1. Brīvstāvošu palīgēku nedrīkst ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā (skat. 1. attēlā).
 - 4.10.5.2. Palīgēkai attiecībā pret publisko ārtelpu jāatrodas zemesgabala dziļumā aiz galvenās ēkas, ko precizē PAU. Uz būvlaides gar ielu vai laukumu atļauts izvietot tikai ar galveno ēku arhitektoniski saistītu garāžu.

- 4.10.5.3. Vienstāva saimniecības palīgēkas, garāžas un siltumnīcas var būvēt 1 m attālumā no kaimiņu zemesgabala robežas, ja jumta slīpums nav vērsts uz robežas pusi.
- 4.10.5.4. Divstāvu saimnieciska rakstura palīgēkas (arī garāžas un siltumnīcas) var izvietot ne tuvāk par 4 m no kaimiņu zemesgabala robežas.
- 4.10.5.5. Saimnieciska rakstura palīgēkas var tikt izvietotas tuvāk par minētajiem attālumiem vai uz robežas ar kaimiņa zemesgabalu, bloķējot ēkas vai veidojot kopēju pretuguns mūri uz zemesgabalu robežas, ja apbūves noteikumos nav noteikts citādi un ja kaimiņi notariāli vienojas un tas tiek akceptēts būvprojektā.
- 4.10.6. Citi noteikumi ēku izvietošanai:
- 4.10.6.1. Redzamības nodrošināšanai, apbūvējot zemesgabalu pie ceļu vai ielu krustojuma, būves izvietot, ievērojot normatīvajos aktos noteikto pārredzamības zonu, ko nedrīkst apbūvēt (sk.punktu 4.18.).
- 4.10.6.2. Attālumi starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un sabiedriskajām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām.

4.11. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem

- 4.11.1. Prasības ēku ugunsdrošībai un aizsardzībai pret troksni nosaka atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 4.11.2. Telpu apgaismojuma un insolācijas (izsauļojuma) prasības nosaka dabiskā apgaismojuma normatīvi, izbūvē ievērojot arī Civillikumā noteiktās gaismas tiesības.
- 4.11.3. Prasības ēku stāvu augstumam:
- 4.11.3.1. Dzīvojamās ēkas stāva minimālais augstums ir 2,5 m, mazāks tas var būt tikai rekonstrukcijas situācijā, pastāvot būtiskam pamatojumam.
- 4.11.3.2. Ja griesti dzīvojamās telpās un virtuvē nav horizontāli, tad vismaz 50% attiecīgās telpas platības, kas aizņem ne mazāk kā 3,5 m², jābūt ar vismaz 2,5 m augstumu.
- 4.11.3.3. Publiskām telpām minimālais stāva augstums ir 3,0 m, bet rekonstrukcijas vai renovācijas gadījumā ne mazāks par 2,5 m, izņemot telpas, kam būvnormatīvos noteiktas citas prasības.
- 4.11.3.4. Izņēmumi no 4.10.3.1. un 4.10.3.3. punkta noteikumiem pieļaujami vēsturisko ēku restaurācijas un rekonstrukcijas gadījumā.
- 4.11.3.5. Cokola stāva augstums nedrīkst būt lielāks par 3 m.
- 4.11.3.6. Ražošanas ēku stāvu augstumu nosaka atļautās izmantošanas tehnoloģisko iekārtu prasības, bet tas nedrīkst būt mazāks par 4 m.
- 4.11.4. Ja ēka robežojas ar ielas sarkano līniju vai ceļa robežu, durvis un vārti, kas veras uz ārpusi, atvērtā stāvoklī nedrīkst iziet ārpus ēkas fasādes līnijas vairāk kā par 30 cm.
- 4.11.5. Fasādes:
- 4.11.5.1. Visām ēku fasādēm jābūt kvalitatīvām un arhitektoniski izveidotām.
- 4.11.5.2. Apdzīvotās vietas centra teritorijas zemesgabalu jaunbūvējamo galveno ēku fasādes jāorientē un arhitektoniski jāizveido pret ielām un laukumiem, un blakus esošajiem parkiem un skvēriem.
- 4.11.5.3. Fasādes krāsošanu veic saskaņā ar būvprojektā akceptēto krāsojumu. Ja esošām ēkām tāda nav, norādījumus krāsošanai vai krāsu pasi izsniedz būvvalde.
- 4.11.5.4. Aizliegts krāsot dabisko akmeni, keramiku un cēlapmetumu.

- 4.11.5.5. Daudzdzīvokļu namu logu nomaina pret cita veida logiem, lodžiju un balkonu pārbūvēšana atļauta tikai pēc visai ēkai vienota būvvaldes apstiprināta projekta vai parauga.
- 4.11.5.6. Jaunu skatlogu un ieejas durvju būvniecību esošās ēkās veic pēc būvvaldē akceptēta fasādes projekta.
- 4.11.5.7. Nav atļauta skursteņu stiprināšana pie ēku fasādēm vietās, kas redzamas no publiskās ārtelpas.
- 4.11.6. Jumti:
- 4.11.6.1. Juntus izbūvē tā, lai ūdens no tiem netecētu un netiktu novadīts uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus un sniega kupenu krišanai no jumta kaimiņu zemesgabalos.
- 4.11.6.2. Jumta formas maiņa, jumta izbūves un virsbūves veidošana un seguma tipa vai materiāla nomaina ir rekonstrukcija, un to veic atbilstoši būvvaldē akceptētam būvprojektam.
- 4.11.6.3. Jumta materiālus un to toņus atļauts pielietot atbilstoši būvvaldē izdotai atļaujai (nosacījumiem).
- 4.11.6.4. Jauniem jumtiem un seguma pilnīgai nomainai nav atļauts izmantot azbestu saturošus jumta materiālus.
- 4.11.6.5. Jumta segumu nomainu, nemainot jumta seguma tipu, materiālu un krāsu, reģistrē būvvaldē.
- 4.11.6.6. Ja ēka robežojas ar ielas sarkano līniju, to vismaz ielas pusē aprīko ar lietus ūdens novadīšanas sistēmu. Lai notekcaurules netraucētu gājēju kustību un lietus ūdens nebojātu ēkas sienas, notekcauruļu galiem jābeidzas ne augstāk kā 15 cm virs ietves un ne tālāk kā 25 cm no ārsienas.
- 4.11.6.7. Juntam jāizveido jumta apžogojums atbilstoši LBN 201-96 prasībām un sniega aizsargbarjeras.
- 4.11.6.8. Skursteņi jāveido atbilstoši ēkas arhitektūrai, vēsturiskām ēkām - ievērojot noteiktos ierobežojumus to siltumapgādes sistēmu un skursteņu rekonstrukcijai.
- 4.11.7. Nav atļauta satelītantenu piestiprināšana pie ēku galvenajām fasādēm un jumtiem, kas redzami no publiskās ārtelpas.
- 4.11.8. Markīzes. Virs skatlogiem atļauts izbūvēt markīzes, kas neprojectējas brauktuvei tuvāk kā 0,5 m un kuru apakšējā mala ir vismaz 2,2 m virs ietves.

4.12. Prasības ēku un būvju rekonstrukcijai, restaurācijai un remontam

- 4.12.1. Ja apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdī esošās ēkas un būves ir likumīgi uzbūvētas vai tiek likumīgi (ar atļauju) projektētas, būvētas, pārbūvētas vai ierīkotas, taču daži to raksturlielumi neatbilst esošajiem apbūves noteikumiem, bet esošais zemesgabala zemes izmantošanas veids atbilst apbūves noteikumiem, tad esošās būves drīkst pārbūvēt, restaurēt vai atjaunot ar nosacījumu, ka:
- 4.12.1.1. pārbūvētas vai atjaunotas šīs būves atbildīs visiem apbūves noteikumu prasībām,
- 4.12.1.2. nekādas pārbūves, ievērojot visas pārējās būves uz zemesgabala, nepalielinās neatbilstību apbūves noteikumiem.
- 4.12.2. Esošās ēkas un būves drīkst paplašināt ar nosacījumu, ka:
- 4.12.2.1. jebkura būves paplašināšana atbilst apbūves noteikumiem,

- 4.12.2.2. paplašināšana, ievērojot visas citas būves un zemesgabala izmantošanu, nepaliekina neatbilstību noteikumiem.
- 4.12.3. Ēku rekonstrukcija, restaurācija un remonts (renovācija) veicams, ievērojot būvniecības un citu atbilstošo nozaru vispārīgo un specializēto normatīvo aktu² prasības un apbūves noteikumus, kā arī citas ugunsdrošības, sanitārās un vides aizsardzības normas, gāzes un elektrības pieslēgšanas noteikumus, darba drošības un tehniskos noteikumus u.c. normatīvos aktus.

4.13. Prasības ēku un būvju vai to daļu funkcionalitātes maiņai

- 4.13.1. Jebkuru ēku, būvju vai to daļu funkcionalitātes maiņu ir nepieciešams saskaņot pagasta padomē un būvvaldē. Ieplānotajai jaunajai funkcijai ir jāatbilst teritorijas plānojumam un apbūves noteikumu atļautās izmantošanas prasībām konkrētajā teritorijā.
- 4.13.2. Nav pieļaujama tādu funkciju paredzēšana, kas pasliktina apstākļus blakus zemes gabalos, apgrūtina tur piekļūšanu likumīgi uzsākto zemes izmantošanu un ēku ekspluatāciju, vai pasliktina vides stāvokli. No jauna plānotā funkcija nedrīkst būt pretrunā ar šiem apbūves noteikumiem vai pārkāpt kādu to punktu.

4.14. Prasības saimniecības ēkām un būvēm mājlopiem

- 4.14.1. Saimniecības ēku vai būvi nedrīkst ierīkot priekšpagalmā vai ārējā sānpagalmā, kā arī ierīkot tuvāk par 1,0 m no zemes gabala sānu vai aizmugures robežas. Ar blakus, vai attiecīgi aizmugures, zemes gabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš notariāli apliecina uz būvprojekta ģenerālpilāna lapas, šo minimālo attālumu var samazināt vai būvēt uz robežas, ja detālpilānojumā nav noteikti lielāki minimālie attālumi.
- 4.14.2. Teritorijas, kur mājlopu turēšana ir atļauta vai aizliegta ir noteiktas apbūves noteikumu 5. punktā.
- 4.14.3. Mājlopu turēšanai paredzētu saimniecības ēku vai būvi aizliegts izvietot:
- 4.14.1.1. tuvāk par 50 m no teritorijas, kur mājlopu turēšana nav atļauta,
- 4.14.1.2. tuvāk par 50 m no kaimiņu dzīvojamo telpu logiem teritorijās, kur mājlopu turēšana ir atļauta.
- 4.14.4. Lopkopības fermas, ja apbūves noteikumu 5.1.1.5. punktā nav noteikts citādi, izvieto šādos attālumos:
- 4.14.4.1. ne mazāk kā 15 m līdz dzīvojamām ēkām zemnieka saimniecībā,
- 4.14.4.2. ne mazāk kā 150 m līdz citu īpašnieku dzīvojamām ēkām,
- 4.14.4.3. ne mazāk kā 200 m līdz ciema robežai, izņemot esošās pirms teritorijas plānojuma apstiprināšanas likumīgi uzbūvētās ēkas,
- 4.14.4.4. ne mazāk kā 20 m līdz nekustamā īpašuma robežai.

4.15. Prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam

- 4.15.1. Visās teritorijās nodrošina objektu inženiertehnisko apgādi saskaņā ar teritorijas plānojumu, detālpilānojumumu, ja tāds ir, un institūciju izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem.
- 4.15.2. Inženierkomunikācijas, kur tas iespējams, izvieto ceļa nodalījuma joslā, ielas sarkanajās līnijās, detālpilānojumā vai inženierkomunikāciju projektā noteiktos inženierkomunikāciju koridoros vai, izņēmuma gadījumā, joslā starp sarkano līniju un būvlaidi.

- 4.15.3. Piebraucamo servitūta ceļu un fizisko vai juridisko personu īpašumā esošās ielas ir izmantojamas arī inženierkomunikāciju ierīkošanai.
- 4.15.4. Inženierbūves galvenokārt izvieto ražošanas un tehniskās apbūves teritorijās.
- 4.15.5. Ciemu teritorijās ūdensvads var būt autonomš vai pieslēgts pie esošā ūdensvada.
- 4.15.6. Sadzīves notekūdeņus var novadīt hermētiski slēgtos krājrezervuāros vai izbūvēt lokālās attīrīšanas iekārtas.

4.16. Prasības inženierkomunikāciju izvietošanai teritorijā attālumiem starp būvēm un inženierkomunikācijām

4.16.1. Attālumi starp būvēm un inženierkomunikācijām.

Būvējot jaunas inženierkomunikācijas un inženierkomunikāciju objektus, ievērojami būvnormatīvos noteiktie minimālie attālumi no to trasēm līdz ēkām, būvēm un objektiem un savstarpējie attālumi starp inženierkomunikācijām³.

4.16.2. Būvējot jaunas inženierkomunikācijas ielu sarkano līniju robežās nepieciešams ievērot noteiktu ielas šķērsprofila zonējumu: ūdensvada, sadzīves kanalizācijas, lietus kanalizācijas, drenāžas tīkli, gāzes vadi un siltumtrases tiek novietotas ielas brauktuves zonā, elektroapgādes kabeļi, visa veida sakaru komunikāciju kabeļi tiek novietoti ietvju un zaļajā zonā, hidromelioratīvās būves tiek novietotas ielas zaļajā zonā.

4.16.3. Ielu un apbūves rekonstrukcijas apstākļos, ja nav iespējams ievērot 4.16.1. punktā minētos attālumus, tehniski un ekonomiski pamatotās situācijās, pieļaujams samazināt normatīvos inženierkomunikāciju savstarpējos attālumus un attālumus līdz citām būvēm un apstādījumiem, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

4.16.3.1. būvniecības ierosinātais var nodrošināt tehniskā risinājuma drošumu, atbilstoši LBN 006-01 prasībām,

4.16.3.2. Būvniecības likumā noteiktajā kārtībā teritorijas plānojuma, detālpļānojuma un būvprojekta risinājums ir saskaņots ar attiecīgo zemes īpašnieku, blakusesošo inženierkomunikāciju īpašniekiem, apsaimniekotājiem, kā arī attiecīgajām valsts un pašvaldības institūcijām.

4.16.4. Uzstādot jaunus elektrības sadales un uzskaites skapjus, telefona sakaru skapjus u.tml. Iekārtas, aizliegts tās novietot pie ēku ielas fasādēm. Tās izvietojamas vienā līnijā ar žogiem; skapju novietnes risinājums būvprojektēšanas gaitā saskaņojams ar katru konkrētā nekustamā īpašuma īpašnieku (parakstam jābūt ar atšifrējumu un personas koda norādi) un būvvaldi.

4.16.5. Elektrotīklu, telefona tīklu un citu elektronisko sakaru komunikāciju tīklu pievadi nav izvietojami uz ēku ielas fasādēm, izņēmums - apmetas mūra ēkas, ja iespējams korekti iekalt vadus un kabeļus zem apmetuma (paredzot apmetumu un atbilstošu fasādes piekrāsošanu). Pārējām mūra, koka un ķieģeļu ēkām elektrotīklu un telefona tīklu pievadi maksimāli neuzkrītoši izvietojami pagalma fasādēs, ievieojot tos speciālos ēkas fasādes tonī krāsotos kabeļu penāļos; pievadu novietnes un izpildījuma risinājums būvprojektēšanas gaitā saskaņojams ar katru konkrētā nekustamā īpašuma īpašnieku (parakstam jābūt ar atšifrējumu un personas koda norādi) un būvvaldi.

4.16.6. Lēmumu par konkrēto komunikāciju izvietošanas prioritāti situācijā, kad nav iespējams nodrošināt noteiktos minimālos attālumus, pieņem pašvaldība.

4.16.7. Komunikāciju izvietojums rekonstrukcijas situācijā optimizējams, ņemot vērā esošo komunikāciju izvietojumu, tehnisko stāvokli un nolietojumu, lai nodrošinātu racionālu teritorijas izmantošanu.

4.17. Prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai

4.17.1. Esošo gaisvadu elektrolīnijas ciemu teritorijās pārbūvējamas ar pazemes kabeļiem.

4.17.2. Artēziskās akas inventarizējamas un neizmantojie urbumi tamponējami.

4.17.3. Ķīmiskās un bioloģiskās sanitārās joslas nosakāmas, sastādot urbumu tehniskās pases.

4.17.4. Zemes gabalu īpašniekiem, uz kuru zemes atrodas artēziskie urbumi, ir jāsakārto teritorija ap urbumiem, kā arī jāierīko un jāuztur kārtībā nožogojums.

4.17.5. Ciemu teritorijās saglabājama un paplašināma centralizētā ūdensapgāde, veicot nepieciešamos ūdensapgādes sistēmas remontdarbus un modernizāciju.

4.17.6. Esošie kanalizācijas tīkli saglabājami un paplašināmi.

4.18. Prasības redzamības nodrošinājumam uz ceļiem

4.18.1. Uz stūra zemesgabala nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot nekādu ēku vai būvi tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,8 m un 2,5 m līmeņiem virs krustojošos ielu vai ceļu viduslīniju līmeņa trīsstūra teritorijā, ko nosaka atbilstoši LVS 190-3:1999, 3.8. un 3.9. tabulas prasībām (skatīt 2. attēlā „Redzamības trīsstūri”). Šis noteikums neattiecas uz apbūves teritorijām kultūras pieminekļu aizsargjoslas robežās.

4.18.2. Zemesgabalā, kas piekļaujas dzelzceļam un to šķērsojošam ceļam ar krustojumu vienā līmenī, jaunas apbūves izvietojums jāaskaņo ar VAS "Latvijas dzelzceļš" Infrastruktūras pārvaldi.

4.18.3. Ja esošā kapitālā apbūve neļauj izveidot nepieciešamos redzamības trīsstūrus, gājēju un transporta kustības drošība jānodrošina ar kustības regulēšanas vai speciālām tehniskām ierīcēm.

4.19. Prasības jaunai satiksmes infrastruktūrai un esošās infrastruktūras rekonstrukcijai

4.19.1. Vietējo ielu piederība. Vietējās ielas un piebraucamie ceļi var būt valsts, pašvaldības vai privāto zemes īpašnieku īpašumā.

4.19.2. Ielas šķērspofils. Ielas šķērspofilu nosaka būvvalde ar PAU vai detālpplānojumā saskaņā ar teritorijas plānojuma inženierkomunikāciju attīstības priekšlikumiem.

4.19.3. Ielu braucamās daļas atļauts paredzēt arī gājējiem (gājēju ielas), bet ietves jauktai izmantošanai - gājējiem un veloceliņiem.

4.19.4. Ietves:

4.19.4.1. Ietvēm jābūt vismaz 1,5 m platām, vēlams katrā brauktuves pusē. Ietvju ierīkošanā pielietojamas LVS 190:1999 5.2.6.panta prasības.

4.19.4.2. Ietvju augstums pie ielas braucamās daļas nedrīkst būt mazāks par 15 cm, izņemot kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijas, kur tas nav obligāti.

4.19.4.3. Ielu pārejās jāveido uzbrauktuves uz ietves bērnu un invalīdu ratiņiem (veloceliņos arī velosipēdiem) ar ielas apmales vertikālo daļu ne lielāku par 2,5 cm.

4.19.5. Strupceļš.

- 4.19.5.1. Ja iela veido strupceļu, tad brauktuves galā jāveido autotransporta apgriešanās laukums.
- 4.19.5.2. Ja jāierīko apgriešanās laukums sabiedriskajam pasažieru transportam, tad brauktuves galā tas jāveido ar iekšējo diametru ne mazāku kā 30 m.
- 4.19.5.3. Apgriešanās laukumi nav izmantojami autostāvvietām.
- 4.19.6. Autostāvvietu un garāžu piebraucamajiem ceļiem jābūt vismaz 3,0-4,5m platiem, ja organizēta vienvirziena kustība, un 5,5 m divvirzienu kustībai.
- 4.19.7. Attālums no iebrauktuves garāžā vai izbrauktuves no tās jāpieņem ne mazāks par:
- 4.19.7.1. 50 m no krustojuma ar valsts autoceļu vai maģistrālo ielu,
- 4.19.7.2. 20 m no krustojuma ar pilsētas vai vietējas nozīmes ielu,
- 4.19.7.3. 30 m no sabiedriskā pasažieru transporta pieturvietas.
- 4.19.8. Veloceliņi.
- 4.19.8.1. Veloceliņi drīkst būt ar vienvirziena un divvirzienu kustību ar ne mazāk par 0,5 m platām drošības joslām sānos. Šauros apstākļos drošības joslu vietā pieļaujams ierīkot 0,75 m augstas norobežojošas barjeras.
- 4.19.8.2. Pieļaujams ierīkot velosipēdu joslas ceļu brauktuvju malās, atdalot tās ar dubultlīnijas marķējumu. Joslas platumam jābūt ne mazākam par 1,2 m transporta plūsmas kustības virzienā un ne mazākam par 1,5 m - pretējā virzienā. Joslas platumam, ko ierīko gar ietvi, jābūt ne mazākam par 1,0 m.
- 4.19.9. Brauktuvju noapaļojumu rādiusi:
- 4.19.9.1. Ielu un ceļu brauktuvju noapaļojumu rādiusi krustojumos un pieslēgumos ar autoceļiem un maģistrālajām ielām jāpieņem ne mazāki par 8 m, bet transporta laukumos - ne mazāki par 12 m.
- 4.19.9.2. Rekonstrukcijas apstākļos un vietējas nozīmes ielu krustojumos un pieslēgumos pieļaujams samazināt minētos lielumus attiecīgi līdz 5 un 8 m.
- 4.19.9.3. Ja brauktuve nav norobežota ar apmales akmeņiem, pagriezienos brauktuves platums abās pusēs jāpaplašina par 2 m.
- 4.19.10. Inženierkomunikācijas zem ielu brauktuvēm:
- 4.19.10.1. Ja paredz rekonstruēt ielas, zem kuru brauktuvēm izvietotas pazemes inženierkomunikācijas, un ierīkot kapitālu ielas segumu, tad vienlaicīgi jāparedz šo komunikāciju pārlikšana zem ietvēm un sadalošām joslām.
- 4.19.10.2. Esošo komunikāciju saglabāšana, kā arī jaunu komunikāciju izvietošana kanālos un tuneļos zem brauktuvēm pieļaujama, ja tas ir attiecīgi pamatots. Esošajās ielās, kurām nav sadalošo joslu, pieļaujama jaunu inženierkomunikāciju izvietošana zem brauktuvēm ar nosacījumu, ka tās izvietotas tunelī vai kanālā.
- 4.19.10.3. Gāzes vadu izvietošana zem ielu brauktuvēm pieļaujama tikai tad, ja tas nepieciešams tehnisku grūtību dēļ.
- 4.19.11. Klātne:
- 4.19.11.1. Ciemu teritorijā valsts un pašvaldības ceļu, maģistrālo, savienojošo un vietējo ielu un piebraucamo ceļu, kā arī laukumu brauktuvēm un ietvēm jābūt ar cietu segumu.
- 4.19.11.2. Ierīkojot vai rekonstruējot ietves vai celiņus apstādījumu teritorijās un citās teritorijās ar mazu gājēju intensitāti pieļaujami dažādi seguma veidi.

4.20. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām un citiem riska un vidi ietekmējošiem objektiem

4.20.1. Degvielas un gāzes uzpildes stacijas:

4.20.1.1. degvielas uzpildes staciju un automobiļu gāzes uzpildes staciju būvniecība nav atļauta nevienā citā teritorijā, izņemot tās, kur apbūves noteikumu 5. punktā paredzēta šāda atļautā izmantošana,

4.20.1.2. degvielas uzpildes staciju un automobiļu gāzes uzpildes staciju projektēšana, būvniecība un ekspluatācija veicama saskaņā ar normatīvo aktu un RVP noteiktajām prasībām.

4.20.2. Rūpnieciskā riska novēršana:

4.20.2.1. objektiem, kuru darbība saistīta ar rūpnieciskā riska radīšanu, nepieciešams veikt rūpnieciskā riska novērtējumu,

4.20.2.2. lēmumu par bīstamā objekta izvietojumu un darbības ierobežojumiem var pieņemt tikai tad, ja riska novērtējuma rezultāts apstiprina zemāku par maksimāli pieļaujamo apdraudējuma līmeni un atbilst akceptējamā riska kritērijiem kā individuālajam riskam, tā arī sociālajam jeb grupas riskam.

4.20.3. Aizsardzība pret trokšņiem un vibrāciju:

4.20.3.1. akustiskā trokšņa pieļaujamie normatīvi dzīvojamo un publisko ēku telpām un teritorijām jāpieņem atbilstoši normatīvo aktu prasībām⁴,

4.20.3.2. trokšņa līmeņa rādītāji galvenajiem trokšņa avotiem nosakāmi akustisko mērījumu vai aprēķinu rezultātā atbilstoši standartam LVS ISO 1996:2002,

4.20.3.3. vietās jeb teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni un / vai paaugstinātu vibrāciju jāveic trokšņu un vibrācijas samazināšanas pasākumi saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem,

4.20.3.4. trokšņa samazināšanas līdzekļi un prettrokšņa pasākumi projektējami atbilstoši LBN 016-03 „Būvakustika” prasībām.

4.21. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai

4.21.1. Vispārējiem aprēķiniem nepieciešamo transportlīdzekļu novietņu skaitu nosaka, rēķinot vienu novietni uz objekta katriem 100 m² stāvu platības.

4.21.2. Atsevišķiem tirdzniecības un pakalpojumu objektiem un citiem publiskas izmantošanas objektiem, kā arī publiskās ārtelpas teritorijām, autostāvvietu skaitu jaunbūvēm nosaka, ievērojot Valsts standartu prasības (skatīt šo noteikumu 1. informatīvajā pielikumā).

4.21.3. Ja ēka, būve vai zemes gabals ietver vairāk nekā vienu izmantošanu un katrai izmantošanai noteikts transportlīdzekļu novietņu normatīvs, tad nepieciešamo transportlīdzekļu novietņu skaitu nosaka katrai izmantošanai atsevišķi un summē.

4.21.4. Transportlīdzekļu stāvvietas vienai izmantošanai nevar uzskatīt par stāvvietām jebkādai citai izmantošanai, izņemot, ja šai citai izmantošanai nepieciešams liels skaits īslaicīgas lietošanas stāvvietu un lietošanas laiku iespējams savietot.

4.21.5. Rekonstrukcijas gadījumā standartu prasības pielietojamas tik, cik tas optimāli iespējams. Prasības nosaka un precizē PAU.

4.21.6. Nepieciešamo automašīnu novietņu skaitu dzīvojamajiem namiem un dzīvokļiem jauktas izmantošanas ēkās nosaka, rēķinot vismaz vienu automašīnas vietu uz vienu dzīvokli.

- 4.21.7. Dzīvojamās namos, kuri paredzēti īpašām sociālām iedzīvotāju grupām, var paredzēt samazinātu automašīnu novietņu skaitu.
- 4.21.8. Nozīmīgiem publiskiem objektiem ar lielu apmeklētāju skaitu nepieciešamās transportlīdzekļu vietas nosaka konkrētās situācijas un transporta plūsmu analīzes rezultātā.
- 4.21.9. Izbūvējot transporta līdzekļu novietnes jāievēro ar šiem noteikumiem noteiktā brīvā teritorijas platība.
- 4.21.10. Autostāvvietas izvieto uz tā paša zemesgabala vai tajā pašā būvē, kuras izmantošanai stāvvietas nepieciešamas, bet, izņēmuma gadījumā, ja tas paredzēts detālplānojumā - uz blakus esošā zemes gabala vai citur.
- 4.21.11. Autostāvvietas, kas nepieciešamas teritorijas vai būves izmantošanai, nodod ekspluatācijā ne vēlāk kā reizē ar attiecīgo objektu.
- 4.21.12. Velosipēdu novietnes jāparedz pie izglītības iestādēm un nozīmīgiem publiskiem objektiem ar lielu apmeklētāju skaitu, nepieciešamās stāvvietas nosakot konkrētās situācijas analīzes rezultātā.
- 4.21.13. Zemes platība vienai vieglās automašīnas vietai virszemes autostāvvietā jāpieņem 25 m², velosipēda stāvvietai – 0,5 m², motocikla stāvvietai – 5 m², tūristu autobusa stāvvietai ~60 m².
- 4.21.14. Iežogotām autostāvvietām ar ietilpību līdz 100 vietām pirms vārtiem jānodrošina 6,0 m plats priekšlaukums, bet ar lielāku ietilpību - 12 m plats priekšlaukums.
- 4.21.15. Transportlīdzekļu stāvvietu segumiem, atbilstoši iespējām, jāpielieto ekoloģiski risinājumi (piemēram, gaisu un ūdeni caurlaidīgi segumi, nodrošinot netīro notekūdeņu savākšanu un iesūcināšanu gruntī pēc attīrīšanas) un šajā gadījumā 30-50 % no stāvvietas aizņemtās platības ir atļauts ieskaitīt brīvajā teritorijā.
- 4.21.16. Kultūras pieminekļu aizsardzības zonas teritorijā vispārīgajām prasībām transportlīdzekļu novietošanai var noteikt īpašus izņēmumus kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības nolūkā.
- 4.21.17. Apbūves noteikumu prasības transportlīdzekļu novietošanai neattiecas ne uz vienu šo noteikumu pieņemšanas dienā esošu ēku vai būvi līdz brīdim, kad tiek mainīta tās stāvu platība vai izmantošana, kā rezultātā mainās nodarbināto skaits, dzīvokļu skaits, vietu skaits, vai kāds cits raksturojošs lielums, kas prasītu palielināt vai samazināt transportlīdzekļu novietošanai nepieciešamo laukumu. Tad šāds laukums ir jānodrošina līdz minētajām izmaiņām atbilstošam lielumam.

4.22. Prasības teritorijas, ēku un būvju uzturēšanai

- 4.22.1. Katram īpašniekam vai lietotājam ir pienākums uzturēt kārtībā ēkas fasādes, jumtu un lietus ūdens novadīšanas sistēmu no jumtiem un skursteņus.
- 4.22.2. Fasādes krāsojumu uztur labā tehniskā stāvoklī un regulāri atjauno atbilstoši būvvaldē saskaņotai krāsu pasei vai būvvaldē izdotai atļaujai (nosacījumiem).
- 4.22.3. Zemesgabala īpašnieks uztur kārtībā priekšpagalmu, ārējo sānpagalmu un žogu vai dzīvžogu, ja tāds ir, kā arī ceļa malu gar zemesgabala malu un teritoriju starp ceļu un īpašuma robežu.

4.23. Prasības ārtelpas elementiem

- 4.23.1. Kioski, nojumes un paviljoni.

Īslaicīgas lietošanas būvju tirdzniecības kiosku un paviljonu, sezonas terašu un nojumju izvietošana un ekspluatācija jāveic atbilstoši īpašiem saistošajiem noteikumiem vai PAU nosacījumiem, ja konkrētās būves vai ārtelpas elementa izvietošana un ekspluatāciju nenosaka attiecīgi saistošie noteikumi.

Pagaidu būves (piemēram, kioski, paviljoni, nojumes, u.c. būves, kuru būvkonstrukcijas atbilst pagaidu statusam) vai īslaicīgas lietošanas būves nojauc par būves īpašnieka līdzekļiem līdz ar būves pagaidu statusa izbeigšanos.

4.23.2. Izkārtnes, reklāmas, sludinājumi un citi vides dizaina elementi.

4.23.2.1. Izkārtnes, reklāmas, sludinājumi, citi vizuālās informācijas un vides dizaina elementi izvietojami saskaņā ar attiecīgiem pašvaldības saistošajiem noteikumiem, ja tādi ir.

4.23.2.2. Attiecīgie elementi izgatavojami atbilstoši pagasta padomes akceptētam projektam, kura sastāvā ir vides dizaina elementa un tā izvietojuma skice mērogā 1:10.

4.23.2.3. Ja vizuālās informācijas materiāli atrodas valsts autoceļu aizsargjoslās, informācijas materiālu skice saskaņojama Latvijas Autoceļu direkcijas Gulbenes nodaļā.

4.23.3. Citi ārtelpas elementi:

4.23.3.1. Pie katras ēkas galvenās ieejas vai tās tuvumā pie žoga vai vārtiem, lauku teritorijā - pie piebraucamā ceļa jābūt skaidri saskatāmai zemes gabala ielas numura zīmei vai nekustamā īpašuma nosaukuma plāksnītei. Numura zīmei jābūt pieskaņotai ēkas arhitektūrai un jāatrodas 2,5-3m augstumā no zemes.

4.23.3.2. Pašvaldība var noteikt īpaša parauga māju nosaukumu un ielu numerācijas zīmes.

4.23.3.3. Pie katras sabiedriskas ēkas jābūt izvietotai vai uzstādītai atkritumu urnai. Nepieciešamo nodrošinājumu ar atkritumu savākšanas iekārtām, kā arī prasības to izvietojumam nosaka īpaši pašvaldības saistošie noteikumi.

4.23.3.4. Karoga turētāju izvietošanas noteikumus nosaka ar saskaņā ar likuma „Par valsts karogu” un attiecīgo Ministru kabineta noteikumu prasībām, kā arī PAU nosacījumiem, ja tas nepieciešams.

4.23.3.5. Uz stūra zemes gabala ēkas vai žoga, bet, ja tādu ielu krustojuma tuvumā nav, tad uz īpaša turētāja, jābūt piestiprinātām noteikta parauga ielu nosaukuma norādes plāksnītēm.

4.24. Prasības teritorijas labiekārtojumam un tā elementu vizuālajam un mākslinieciskajam noformējumam

4.24.1. Žogi.

4.24.1.1. Žogs ir būve un tā būvniecību ciemos un gar koplietošanas ceļiem veic atbilstoši būvvaldes akceptētam metam, skicei vai projektam.

4.24.1.2. Teritoriju nožogojšanai atļauts veidot dzīvžogus.

4.24.2. Žogus ierīko:

4.24.2.1. Gar ūdenstilpēm un ūdenstecēm – ne tuvāk ūdens objektam par tauvas joslas robežu,

4.24.2.2. Citos gadījumos pa zemesgabala vai viensētas pagalma robežām, nepārkāpjot ceļa sarkano līniju vai aizsargjoslu, bet stūra zemesgabalos – arī redzamības trijstūra līniju noteiktā augstumā.

4.24.2.3. Robežžogi kaimiņiem jāceļ un jāuztur kopīgi. Ja nav panākta vienošanās, tad katra zemes gabala īpašniekam jāceļ un jāuztur tā žoga puse, kas, skatoties no zemes gabala, ir pa labi.

- 4.24.2.4. Prettrokšņa ekrāna nepieciešamību un tā parametrus nosaka balstoties uz trokšņa līmeņa rādītājiem un pieļaujamo trokšņa līmeni.
- 4.24.3. Prasības žogu arhitektoniskajam veidojumam:
- 4.24.3.1. Žogiem un vārtiem gar ielām, ceļiem un laukumiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem vai saderīgiem ar zemesgabala būvēm un kaimiņu zemesgabalu žogiem.
- 4.24.3.2. Žoga maksimālais augstums ciema teritorijā ir 1,5 m, ārpus ciemu teritorijām - 1,8 m.
- 4.24.3.3. Līdz 1,5 m augstu žogu vēlamā minimālā caurredzamība ir 50%, bet augstāku žogu minimālā caurredzamība ir 80%.
- 4.24.3.4. Aizliegta surogātmateriālu (piemēram, dēļu nomales, metāla vai plastmasas atgriezumī), bet ciemu teritorijās arī dzeloņstieplu, izmantošana žogu būvē.
- 4.24.3.5. Ārpus ciemu teritorijām dzeloņstieplu žogi atļauti mājlopu ganību iežogšanai.
- 4.24.4. Apgaismojums un apgaismes ķermeņi.
- 4.24.4.1. Teritorijas apgaismojuma prasības:
- 4.24.4.1.1. atklātajām autostāvvietām – 5-10 lx,
- 4.24.4.1.2. pie sabiedriski nozīmīgiem objektiem 30 – 40 lx,
- 4.24.4.1.3. parkos un skvēros – 5 lx,
- 4.24.4.1.4. galvenajiem ceļiem un ielām saskaņā ar EN 13021 un EN 13022 (ielām – 1–2 cd; piebraucamajiem ceļiem 0,75 cd).
- 4.24.4.2. Fasādes apgaismojums jāparedz visām publiskām ēkām un būvēm saskaņā ar akceptētu fasādes apgaismojuma projektu. Prasības fasāžu apgaismojumam, ja nepieciešams, nosaka PAU.
- 4.24.4.3. Ielu, laukumu un skvēru apgaismošanai izmantojami pie īpašiem stabiem piestiprināti apgaismes ķermeņi. Tiem jābūt atbilstoši videi, kur tie tiek uzstādīti. Apgaismes ķermeņiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem katra vizuāli vienlaicīgi uztverama ielas posma garumā.
- 4.24.4.4. Laukumu un skvēru apgaismošanai izmantoto apgaismes ķermeņu veids un stabu augstums var būt dažāds, bet tam jābūt saskanīgam katra laukuma vai skvēra robežās.
- 4.24.4.5. Apgaismes ķermeņi pieslēdzami pazemes kabeļiem vai kabeļiem ēku sienās iestrādātiem kabeļiem.
- 4.24.4.6. Informējot būves īpašnieku, atbilstošiem pašvaldības dienestiem ir tiesības piestiprināt pie būvju fasādēm apgaismes ķermeņu, satiksmes regulēšanas tehnisko līdzekļu u.c. gaisa vadu atsaites.

4.25. Prasības dabas teritoriju izmantošanai un apstādījumu ierīkošanai

- 4.25.1. Apstādījumos augošiem kokiem jānodrošina brīva apdobe. Minimālais apdobes malas attālums no koka stumbra mizas ir 1,5 m, bet no krūma vai grupas malējā krūma ass – 1m. Ielu apstādījumos apdobes platums var tikt samazināts, ja tiek pielietoti speciāli materiāli, kas novērš nomīdīšanu, sablīvēšanu, nodrošinot gaisa un ūdens apmaiņu augsnē.
- 4.25.2. Kokiem, kas traucē transporta kustībai, brauktuvju un ielu pārredzamībai un transportlīdzekļu novietošanai, gājēju kustībai, rada noēnojumu zemākajos daudzdzīvokļu dzīvojamo māju stāvos, kā arī traucē ēku būvniecībai un rekonstrukcijai, pieļaujama vainaga veidošana.

- 4.25.3. Koku likvidācija pieļaujama, ja tie rada draudus iedzīvotāju veselībai, satiksmes drošībai un būvēm, kā arī apstādījumu rekonstrukcijas un renovācijas nolūkos.
- 4.25.4. Koku ciršana ārpus meža zemes veicama saskaņā ar normatīvo aktu prasībām⁵ un pašvaldības noteikto kārtību. Būvniecības gadījumā koku ciršanas pamatojums var būt Būvvaldē akceptēts būvprojekts.
- 4.25.5. Jaunu koku un krūmu stādīšanā jāņem vērā to izmēri pieauguša auga stadijā. Kokus nav ieteicams stādīt tuvāk par 5 m no esošām un projektējamām ēkām.

4.26. Grāvju un ūdensteču saglabāšanas prasības

- 4.26.1. Lai nodrošinātu normālu mitruma režīmu un novērstu gruntsūdeņu līmeņa celšanos, saglabājami esošie grāvji un dabīgās ūdenstece, iekļaujot grāvjus vienotā noteces sistēmā, ja detālplānojumā vai PAU nav paredzēts citāds risinājums.
- 4.26.2. Gar novadgrāvjiem, to uzturēšanas darbu nodrošināšanai, jāievēro 3 m aizsargjosla uz katru pusi no atklātā novadgrāvja malas.
- 4.26.3. Žogus izvietoj ne tuvāk par 3 m, bet citas virszemes būves, izņemot ceļus un inženierkomunikācijas, ne tuvāk par 10 m no maģistrālā grāvja malas.
- 4.26.4. Citos gadījumos žogus izvietoj ne mazāk kā 1,5 m, bet citas virszemes būves, ceļus, un inženierkomunikācijas – ne mazāk kā 3 m no grāvja malas.
- 4.26.5. Pašvaldības dienestiem ir tiesības pārbūvēt lietus un sniega kušanas ūdens novadīšanas grāvjus gar pašvaldības autoceļu sarakstā iekļauto ceļu malām saskaņā ar saskaņotu projektu, kā arī tos tīrīt privāto zemesgabalu robežās, par to savlaicīgi informējot zemesgabalu īpašniekus.
- 4.26.6. Ūdens caurvadīšanai un novadīšanai zemesgabalu īpašnieki ar pagasta padomes atļauju drīkst sava zemesgabala robežās grozīt grāvju virzienus, kā arī ierīkot caurules saskaņā ar pagasta padomes izdotiem tehniskajiem noteikumiem.

4.27. Prasības, ko nosaka upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un tā pasākumu programma

Lizuma pagasta teritorijā nav attiecīga spēkā esoša plāna un tā pasākumu programmas.

4.28. Ūdenstilpju apsaimniekošanas noteikumi

Lizuma pagasta teritorijā nav attiecīgu spēkā esošu noteikumu.

4.29. Reljefa un augsnes virskārtas un koku saglabāšana

- 4.29.1. Veicot būvniecību un citādu teritorijas izmantošanu, cik iespējams neizmainīta saglabājama augsnes virskārta, raksturīgais reljefs un saglabājami augošie koki, jānodrošina, lai netiktu bojāta koku sakņu sistēma un stumbrs.
- 4.29.2. Kokaugiem apdobē augsnes līmeņa maiņa pieļaujama tikai 30 cm biezā augsnes slānī, pie sakņu kakla saglabājot iepriekšējo līmeni.
- 4.29.3. Būvprojekta sastāvā izstrādājama teritorijas vertikālā plānojuma daļa.
- 4.29.4. Ierīkojot vai remontējot pazemes komunikācijas, rakšanas darbus kokaugu tuvumā atļauts veikt kokiem līdz 15 cm diametrā - ne tuvāk par 2 m, resnākiem kokiem – ne tuvāk par 3 m un ne dziļāk par 30 cm.
- 4.29.5. Augsnes sega pēc būvniecības pabeigšanas jāatjauno. Augsnes segas atjaunošanā un mulčēšanā izmantojams tikai tāds augsnes substrāts, kas atbilst normatīvajām prasībām.

4.30. Prasības vēja ģeneratoru izbūvei

4.30.1. Vēja ģeneratoru apbūves teritorija nedrīkst atrasties virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās un dabas pamatnes teritorijās.

4.30.2. Pirms būvprojekta izstrādāšanas veicams sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.

4.31. Pazemes telpas izmantošana

Vietās, kur hidroģeoloģisko apstākļu un ekonomisko apsvērumu dēļ ir lietderīgi izmantot pazemes telpu (pazemi), drīkst paredzēt tās kompleksu izmantošanu, izvietojot pazemes būves.

4.32. Stihiju postījumu atjaunošana

Neskatoties uz jebkādiem citiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, īpašnieks ir tiesīgs atjaunot ugunsgrēkā vai dabas stihiju rezultātā nopostītas vai daļēji nopostītas būves tajās pašās pamatdimensijās un tajā pašā novietnē bez būvatļaujas saņemšanas, atbilstoši būvprojektam, pēc kura ēka vai būve būvēta, izņemot gadījumus, ja cietusī būve atrodas sarkano līniju robežās.

4.33. Prasības būvniecībai nelabvēlīgās teritorijās

Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotajās potenciālajās riska - noslīdeņu un krastu abrāzijas procesu teritorijās vai attālumā, kas nepārsniedz 200 metru no tām, jebkāda jauna būvniecība vai rekonstrukcija ar būvju apjoma palielināšanu pieļaujama tikai pēc padziļinātas šo procesu radītā paaugstinātā riska izvērtēšanas un tā izplatības ātruma izpētes, ko veic kompetenti speciālisti, un attiecīgu nosacījumu izstrādāšanas būvniecībai, ja nepieciešams, izstrādājot detālplānojumu.

5. Prasības teritorijas daļām ar atšķirīgu plānoto un atļauto izmantošanu

Prasības atsevišķiem teritorijas izmantošanas veidiem atbilstoši 3. punktā dotajām definīcijām un 5. punktā noteiktajām atļautajām izmantošanām un nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem (NĪLM).

5.1. Lauksaimniecības teritorijas

5.1.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) lauksaimnieciska izmantošana, piemājas saimniecība, 2) lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu ēkas un būves (tikai atsevišķi izdalītās lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūves teritorijās), 3) lopkopība, lopkopības ferma, 4) biškopība,
Galvenās, sekundārās	1) viensēta, 2) ar lauksaimniecību saistītas papildu nozares un nodarbes, 3) atpūtas iestāde, viesu māja, kempings, ja to paredz ar detālplānojumu, 4) telšu vieta, 5) dīķsaimniecība, 6) mežsaimniecība, kokaudzētava, plantācija, 7) privātie un pašvaldības ūdeņi, 8) zivjaudzētava, zivsaimniecības ēkas un būves,

	<p>9) sporta būve, ja to paredz ar detālplānojumu, 10) darījumu iestāde, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, ja to paredz ar detālplānojumu, 12) zemesgabala pie valsts autoceļa – degvielas uzpildes stacija, ja to paredz ar detālplānojumu, 12) izglītības un zinātnes iestāde, pirmsskolas bērnu iestāde, ja to paredz ar detālplānojumu, 13) vēja ģeneratoru apbūve,</p>
Palīgizmantošanas	<p>1) lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu palīgēkas un būves 2) saimniecības ēka, lauksaimniecības ēka, kūts, pirts, mazēka, 3) pansija, 4) telpas individuālam darbam, 5) mazumtirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts, 6) atklāta autostāvvietā, 7) atklātā uzglabāšana, 8) meliorācijas un apūdeņošanas sistēmu būves, 9) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 10) sporta būve kā palīgizmantošana.</p>

5.1.2. Jaunizveidojamā nekustamā īpašuma minimālā platība:

5.1.2.1. vispārējā gadījumā lauku saimniecības zemesgabala platība nedrīkst būt mazāka par 2 ha, izņemot īpaši vērtīgās lauksaimniecības teritorijas,

5.1.2.2. lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūves teritorijas zemesgabala platību nosaka būvvalde atbilstoši uzņēmējdarbības specifikai,

5.1.2.3. punktā 5.1.7.3. punktā paredzētajos gadījumos nosakāma ar detālplānojumu.

5.1.3. Ēku un būvju stāvu skaits un augstums:

5.1.3.1. dzīvojamajām ēkām 2 stāvi ar mansardu, maksimālais (jumta kores) augstums 12 m, mērot no pagalma teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes,

5.1.3.2. ražošanas un tehniskajām būvēm augstumu un stāvu skaitu nosaka atbilstoši to funkcijai.

5.1.4. Pagalmi un būvlaides:

5.1.4.1. priekšpagalma minimālais dziļums (attālums līdz būvlaidei) nedrīkst būt mazāks par 25 m no koplietošanas ceļa nodalījuma joslas malas,

5.1.4.2. sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala robežai nedrīkst būt mazāks par 30 m,

5.1.4.3. aizmugures pagalma minimālais dziļums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 30 m,

5.1.4.4. ēkas projektē un izvietojami kompaktās grupās, ņemot vērā lauku ainavas īpatnības un vietējās apbūves tradīcijas,

5.1.4.5. attālums no dzīvojamām ēkām līdz visu veidu lauksaimnieciskās ražošanas ēkām jāparedz ne mazāks par 9 m,

5.1.4.6. priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot piebraucamo ceļu, nav atļauta lauksaimniecības tehnikas, kravas automašīnu, laivu, treileru u.tml. atklāta novietošana.

5.1.5. Viensētas:

- 5.1.5.1. katrā lauksaimniecības teritorijas zemesgabalā, kura platība pārsniedz 2 hektārus, ar pašvaldības atļauju atļauts nodalīt pagalmu un tajā izbūvēt viensētu atbilstoši apbūves noteikumu 2.1. un 2.2. punkta noteikumiem,
- 5.1.5.2. vēlamā viensētas pagalma platība ir ne mazāka par 3000 m²,
- 5.1.5.3. maksimālais apbūves blīvums viensētas pagalma teritorijā 30%,
- 5.1.5.4. ja tiek izbūvētas vairāk nekā viena dzīvojamā māja, jāparedz iespēja nepieciešamības gadījumā sadalīt zemesgabalu, ievērojot noteikumus par jaunizveidojama zemesgabala minimālo platību,
- 5.1.5.5. aizliegta jaunu dzīvojamo ēku būvniecība zemesgabalos, līdz kuriem nav nodrošināta piekļūšana un izbūvēti piebraucamie ceļi.
- 5.1.6. Prasības lopkopības fermām un kūtīm:
 - 5.1.6.1. lopkopības fermas un kūtis izvietojamas pietiekamā attālumā no apdzīvotām vietām, ceļiem un citiem objektiem, lai tās ar savu ražošanas specifiku nemazinātu kaimiņu īpašumu vērtību un to sanitārā aizsargzona, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem, nepārsniegtu to zemesgabalu robežas. Ar blakus zemesgabala īpašnieka rakstisku atļauju, ko viņš apliecina uz zemesgabala plānojuma lapas un notariāli nostiprina, šo sanitārās aizsargjoslas lielumu drīkst samazināt līdz attālumam, kuru akceptē blakus zemesgabala īpašnieks,
 - 5.1.6.2. pie fermām un kūtīm jāparedz laukumi dzīvnieku pastaigām, palīgēkas, veterinārās uzraudzības ēkas un barības glabātuves,
 - 5.1.6.3. maksimālais vienlaikus atļautais mājlopu skaits fermā vai kūtī, ja saimniecība izmanto tikai savas ganības, nedrīkst pārsniegt šādu pieļaujamo mājlopu skaitu uz lauksaimniecībā izmantojamo platību:
 - 5.1.6.3.1. viena liellopa uzturēšanai – 1,5 ha, tai skaitā ganību – 0,4-0,5 ha,
 - 5.1.6.3.2. 40-50 aitu uzturēšanai – 1 ha kultivētu ganību,
 - 5.1.6.3.3. 20 centneru cūku kopējās dzīvmasas uzturēšanai – 1 ha ganību,
 - 5.1.6.4. minimālie attālumi no lopkopības fermām līdz virszemes ūdensobjektiem – 300 m,
 - 5.1.6.5. minimālie attālumi no lopkopības fermām līdz dzīvojamās apbūves zemesgabala robežai, izņemot viensētu apbūvi:
 - 5.1.6.5.1. cūku fermām ar vairāk nekā 100 lopiem – 500 m,
 - 5.1.6.5.2. govju fermām ar vairāk nekā 40 lopiem – 300 m,
 - 5.1.6.5.3. aitu fermām ar vairāk nekā 100 lopiem – 300 m,
 - 5.1.6.5.4. zirgu fermām ar vairāk nekā 20 lopiem – 100 m,
 - 5.1.6.5.5. mājdzīvnieku novietnēm – 200 m,
 - 5.1.6.5.6. putnu fermām – 300 m,
 - 5.1.6.5.7. putnu novietnēm – 500 m,
 - 5.1.6.5.8. kautuvēm – 500 m.
- 5.1.7. Prasības lauksaimniecības zemes transformācijai:
 - 5.1.7.1. lauksaimniecības zemes transformācija citos zemes izmantošanas mērķos veicama atbilstoši teritorijas plānojumam, apbūves noteikumiem un speciālajiem normatīvajiem aktiem⁶,

- 5.1.7.2. pagasta lauku teritorijā lauksaimniecības zemes transformācija par apbūves zemi 5.1.1. punktā minētai izmantošanai, kas nav viensēta, lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūve vai telšu vieta, atļauta normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, ja tas pamatots un paredzēts apstiprinātā detālplānojumā,
- 5.1.7.3. lauksaimniecības zemes transformācija par apbūves zemi ciema teritorijā un lauku teritorijā, ja tas paredzēts teritorijas plānojumā un attēlots grafiskajā daļā, pieļaujama, neizstrādājot detālplānojumu, bet pašvaldība var pamatoti pieprasīt tādu izstrādāt, ja tas nepieciešams sabiedrības interešu ievērošanai,
- 5.1.7.4. ārpus ciemu robežām esošās lauksaimniecības zemes, kuras nav meliorētas un kuru vērtība nepārsniedz 30 balles par ha, var transformēt par meža zemēm bez jautājuma izskatīšanas pagasta padomes sēdē, rakstiski informējot par to pagasta pašvaldību,
- 5.1.7.5. rajona nozīmes ainaviski vērtīgo teritoriju lauksaimniecības zemju transformācijas gadījumā jāizstrādā ainavu dizaina plāns.
- 5.1.8. Prasības meliorētām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm:
 - 5.1.8.1. zemes īpašniekiem un valdītājiem jāveic meliorācijas sistēmu uzturēšana un rekonstrukcija atbilstoši likuma „Par meliorāciju” un „Aizsargjoslu likuma” prasībām. Pašvaldība nodrošina maģistrālo novadgrāvju uzturēšanu un rekonstrukciju,
 - 5.1.8.2. ceļu izbūve vai cita veida būvdarbi un teritorijas izmantošana nedrīkst traucēt meliorācijas sistēmu darbību,
 - 5.1.8.3. lauksaimniecības zemēm, kuru vērtība ir lielāka par 30 ballēm un zeme ir meliorēta, transformācija par meža zemēm atļauta ar pagasta padomes lēmumu, izvērtējot katru gadījumu individuāli.
- 5.1.9. Prasības mežsaimnieciskai izmantošanai. Mežsaimnieciskās izmantošanas zemēs un tajās lauksaimniecības teritorijās, kurās perspektīvā plānota meža ieaudzēšana, jāievēro apbūves noteikumu 5.2. punkta atbilstošie noteikumi,
- 5.1.10. Derīgo izrakteņu ieguvi teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotajās potenciālo derīgo izrakteņu atradņu teritorijās drīkst uzsākt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.
- 5.1.11. Prasības un ierobežojumi nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām:
 - 5.1.11.1. atļautā galvenā izmantošana: atļauts izmantot tikai lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un saskaņā ar Nacionālā plānojuma prasībām,
 - 5.1.11.2. Nacionālas nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformēšana citos zemes lietošanas veidos ir atļauta tikai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā⁷, lai nodrošinātu nepieciešamo lauku saimniecību nedzīvojamo ēku izvietojumu uz šīm zemēm esošām saimniecībām, ja nepieciešams, izstrādājot detālplānojumu,
 - 5.1.11.3. transakcijas (lauksaimniecības zemes pārdošanas) gadījumā pirkuma tiesības tiek noteiktas tiem nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju pierobežniekiem, kuru īpašumā jau ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes,
 - 5.1.11.4. veidojot jaunus nekustamos īpašumus, tie jāveido tā, lai nacionālas nozīmes lauksaimniecības zeme netiktu sadalīta par 50 ha mazākās platībās, izņemot 5.1.11.2.1. punktā paredzētos gadījumus,
 - 5.1.11.5. kur tas iespējams, veicināma lauksaimniecībā izmantojamās zemes konsolidācija, izveidojot 50 ha un lielākas tīrumu platības un īpašumus,
 - 5.1.11.6. zemes īpašnieki un nomnieki nedrīkst pieļaut augsnes auglības samazināšanos augstvērtīgās meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

5.1.12. Prasības un ierobežojumi rajona nozīmes lauksaimniecības teritorijām:

5.1.12.1. atļautā izmantošana: rajona nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes saglabājamās un izmantojamās visa veida lauksaimnieciskās ražošanas vajadzībām,

5.1.12.2. rajona nozīmes lauksaimniecības zemju transformēšana par meža zemi pieļaujama, ja tiek pieņemts attiecīgs Gulbenes rajona padomes lēmums un veiktas izmaiņas rajona teritorijas plānojumā normatīvajos aktos noteiktā kārtībā,

5.1.12.3. veidojot jaunus nekustamos īpašumus, tie jāveido tā, lai rajona nozīmes lauksaimniecības zeme netiktu sadalīta mazākās platībās par esošajām, izņemot gadījumus, kad zeme nepieciešama valsts un pašvaldības vajadzībām un tas paredzēts rajona teritorijas plānojumā,

5.1.12.4. kur tas iespējams, veicināma lauksaimniecībā izmantojamās zemes konsolidācija, izveidojot lielākas tīrumu platības un īpašumus.

5.1.13. Prasības citu lauku apbūves teritoriju veidošanai:

5.1.13.1. gadījumos, kad lauksaimniecības zeme saskaņā ar normatīvajiem aktiem un šiem noteikumiem transformēta par apbūves zemi, uz to attiecas tās prasības, kas atbilst teritorijas izmantošanai pēc transformācijas.

5.1.13.2. jaunizveidojama zemesgabala minimālā platība ir 2500 m².

5.1.13.3. zemesgabala minimālā fronte ir 30 m.

5.2. Mežsaimniecības teritorijas

5.2.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) mežsaimnieciska izmantošana, kokaudzētava, plantācija, 2) meža infrastruktūras objekti (mežsarga māja, uguns novērošanas tornis, meža ceļi u.c.) 3) īpaši aizsargājama dabas teritorija, 4) purvs, 5) karjers (īpaši izdalītās teritorijās)
Galvenās, sekundārās	1) viensēta, 2) lauksaimnieciska izmantošana, biškopība, 3) ar mežsaimniecību saistītas papildu nozares un nodarbes, medniecība u.tml. 4) atpūtas iestāde, viesu māja, kempings, 5) telšu vieta, 6) dīķsaimniecība, 7) privātie un pašvaldības ūdeņi, 8) zivsaimniecības ēkas un būves, 9) sporta būve, 10) neorganizēta atpūta un rekreācija,
Palīgizmantošanas	1) saimniecības ēka, lauksaimniecības ēka, mazēka, 2) pansija, 3) telpas individuālam darbam, 4) mazumtirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts, 5) kokmateriālu atklātā uzglabāšana, 6) meliorācijas un apūdeņošanas sistēmu būves,

	7) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 8) sporta būve kā palīgizmantošana,
--	--

5.2.2. Prasības mežsaimniecības teritoriju izmantošanai:

5.2.2.1. mežsaimniecības teritoriju izmantošanu nosaka attiecīgie normatīvie akti un individuālie mežu apsaimniekošanas projekti, kā arī dabas aizsardzības normatīvo aktu prasības⁸,

5.2.2.2. fizisko un juridisko personu, pašvaldības un valsts īpašumā esošo mežu izmantošanas un apsaimniekošanas tiesiskais pamats ir mežierīcības projekti,

5.2.2.3. AS „Latvijas valsts meži” valdījumā un īpašumā esošajās valsts meža zemēs jebkurus attīstības pasākumus pieļaujams veikt tikai ar šīs zemes tiesiskā valdītāja saskaņojumu,

5.2.2.4. pēc augošu koku ciršanas, normatīvajos aktos noteiktajos termiņos veicama meža atjaunošana⁹,

5.2.2.5. derīgo izrakteņu ieguvi drīkst uzsākt tikai teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotajās perspektīvo derīgo izrakteņu atradņu teritorijās saskaņā ar normatīvo aktu prasībām¹⁰,

5.2.2.6. lauksaimnieciskas izmantošanas gadījumā jāievēro apbūves noteikumu 5.1. punkta atbilstošie noteikumi.

5.2.3. Prasības meža zemes transformācijai:

5.2.3.1. meža zemes transformācija citos zemes izmantošanas mērķos veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām¹¹ un apbūves noteikumos paredzētajos gadījumos, arī viensētas izveidošanai,

5.2.3.2. meža zemes transformācija par apbūves zemi pieļaujama tikai tad, ja tas nemazina apkārtējo mežu saimniecisko un ekoloģisko vērtību,

5.2.3.3. aizsargājamo mežu teritoriju – mikroliegumu un to buferzonu zemju transformācija citos zemes izmantošanas mērķos ir aizliegta.

5.2.4. Jaunizveidojamā nekustamā īpašuma minimālā platība:

5.2.4.1. vispārējā gadījumā nedrīkst būt mazāka par 2 ha,

5.2.4.2. punktā 5.2.1.6.5. noteiktajos gadījumos minimālā platība ir 3000 m² un zemesgabala minimālā fronte 30 m.

5.2.5. Apbūves noteikumi mežsaimniecības teritorijās:

5.2.5.1. apbūve vispārīgā gadījumā pieļaujama tikai tad, ja tā nepieciešama atļautās izmantošanas nodrošināšanai, veicot zemes transformāciju,

5.2.5.2. ēku un būvju stāvu skaits un augstums nosakāms atbilstoši attiecīgajiem noteikumiem lauksaimniecības teritorijā,

5.2.5.3. pagalmu un būvlaižu noteikumi jāievēro atbilstoši attiecīgajiem noteikumiem lauksaimniecības teritorijā,

5.2.5.4. viensētas izveidošanas gadījumā jāievēro noteikumi atbilstoši 5.1.5. punkta prasībām viensētu izveidošanai lauksaimniecības teritorijā,

5.2.5.5. Apbūve veicama izstrādājot tehnisko dokumentāciju normatīvos aktos noteiktajā kārtībā. Maksimālais apbūves blīvums 40 %.

5.2.6. Mikroliegumu un to buferzonu teritorijās:

5.2.6.1. atļautās darbības aizsargājamajos biotopos veicamas saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības normatīvajiem aktiem¹²,

- 5.2.6.2. zinātniskās izpētes mežos pieļaujama atbilstošu būvju izbūve zinātnisko pētījumu nodrošināšanai.
- 5.2.6.3. mikroliegumu teritorijās aizliegta mežsaimnieciska darbība, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus u.c. normatīvajos aktos paredzēto¹³. Mikroliegumos ietilpst šādi nekustamie īpašumi un to daļas (kadastra numurs / meža kvartālu un nogabalu numuri):
- 5.2.6.3.1. 50720020042 / 317.kv. 3., 4., 9.-11., 13.-14.nog., 318.kv. 1.-21.nog., 319.kv. 1.-15.nog., 331.kv. 1.-7., 9.nog., 332.kv. 1.-4., 8.-9., 13.-14.nog.,
- 5.2.6.3.2. 50720010093 / 206.kv. 10.nog.,
- 5.2.6.3.3. 50720050054 / 345.kv. 1.-4.nog..
- 5.2.6.4. mikrolieguma buferzonas teritorijā, kur ietilpst šādi nekustamie īpašumi un to daļas: (kadastra numuri / meža kvartālu un nogabalu numuri): 50720020042 / 297.kv. 21.nog., 298.kv. 7.-9., 12.-13.nog., 299.kv. 8.-10., 12.-13.nog., 300.kv. 36.nog., 316.kv. 3.-13.nog., 317.kv. 1.-2., 5.-8., 12.nog., 320.kv. 3., 11.-12., 14.nog., 329.kv. 4.-7., 11.-15., 22.-23.nog., 330.kv. 1.-13.nog., 331.kv. 8., 10.-12.nog., 332.kv. 5.-7., 10.-12., 15.nog., 333.kv. 1.-12.nog., 334.kv. 1.-2., 5.-7., 9.nog., 341.kv. 6.-8., 12.-14.nog., 342.kv. 1.-7.nog., 343.kv. 1.-5.nog., 344.kv. 1.-6.nog., no 1. marta līdz 1. septembrim aizliegta mežsaimnieciska darbība, izņemot ugunsgrēku dzēšanu u.tml..
- 5.2.7. Purvu teritoriju izmantošana:
- 5.2.7.1. pirms jebkādas saimnieciskās darbības uzsākšanas veicama purvu ekosistēmu inventarizācija un izvērtēšana no bioloģiskās daudzveidības viedokļa,
- 5.2.7.2. purvi apsaimniekojami atbilstoši vides aizsardzības normatīvajiem aktiem¹⁴,
- 5.2.7.3. purviem noteiktajās aizsargjoslās jāievēro izmantošanas aprobežojumi saskaņā ar Aizsargjoslu likumu.

5.3. Individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorija

- 5.3.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

DzS	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) individuālā dzīvojamā māja (savrupmāja), 2) dvīņu māja; 3) rindu māja, ja to pamato ar detālplānojumu,
Galvenās, sekundārās	1) privāts mājas bērnudārzs, 2) individuālais darbs, 3) pansija, 4) atsevišķā zemes gabalā, ja tam piekrīt blakus zemes gabalu īpašnieki, veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu: 4.1) pirmskolas bērnu iestāde, 4.2) vietējas nozīmes pārvaldes iestāde, 4.3) vietējas nozīmes kultūras iestāde, 4.4) viesu nams, 4.5) ārstniecības iestāde, 4.6) tirdzniecības un pakalpojumu objekts, 4.7) sporta būve, 4.8) zemesgabalā pie maģistrālās ielas - darījumu iestāde,
Palīgizmantošanas	1) dzīvoklis kā palīgizmantošana; 2) saimniecības palīgēka, 3) sporta būve,

4) darījumu iestāde un tirdzniecības un pakalpojumu objekts,

5.3.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:

5.3.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība:

5.3.2.1.1. individuālajai dzīvojamai mājai (savrupmājai): 1200 m²,5.3.2.1.2. katrai no dvīņu mājām: 1000 m²,5.3.2.1.3. citām atļautajām izmantošanām: 2000 m², ja ar detālplānojumu nav noteikta lielāka.

5.3.2.2. Maksimāli pieļaujama apbūves blīvums: 30 %.

5.3.2.3. Minimālā brīvā teritorija: 50 %.

5.3.2.4. Maksimāli pieļaujama stāvu skaits: 2 un mansarda izbūve.

5.3.2.5. Apbūves maksimālais augstums: 12 m līdz slīpā jumta korei, savietotajiem jumtiem 10,5 m līdz jumta stāva dzegai.

5.3.2.6. Maksimāli pieļaujama palīgizmantošanu īpatsvars: 20 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības.

5.3.3. Būvlandes un pagalmi:

5.3.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlandes minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: 6 m, ja ar detālplānojumu nav noteikts lielāks.

5.3.3.2. Minimālā apbūves fronte zemesgabalam gar ielu vai ceļu: 20 m.

5.3.4. Izņēmumi:

5.3.4.1. Lizuma ciema un Velēnas ciema teritorijā līdz savrupmāju apbūves izveidošanai neapbūvētajās zemēs atļauta arī lauksaimnieciska izmantošana.

5.3.4.2. Zemesgabaliem, kuri robežojas ar jauktas ražošanas vai centru apbūves teritorijām, vai atdalīti no tām ar vietējo ielu vai piebrauktuvi, ar detālplānojumu pieļaujams mainīt izmantošanas veidu uz jauktas ražošanas vai centru apbūves teritoriju, nosakot atbilstošus izmantošanas un apbūves raksturlielumus.

5.3.5. Citi noteikumi:

5.3.5.1. Aizliegta jaunu dzīvojamo māju būvniecība zemesgabalos, līdz kuriem nav izbūvēti piebraucamie ceļi.

5.3.5.2. Esošajās savrupmāju apbūves teritorijās, ja nav iespējama pieslēgšanās kopējam ūdensvada un kanalizācijas tīklam, izbūvē normatīviem atbilstošas vietējas ūdens ieguves vietas un vietējās attīrīšanas ietaises vai izolētu izsmeļamo kanalizācijas bedri. Šo sadaļu risinājumi obligāti iekļaujami būvprojekta sastāvā.

5.3.5.3. Apbūvējot vienu zemesgabalu ar vairākām dzīvojamām mājām, plānotajai apbūves teritorijai jāizstrādā detālplānojums, paredzot zemesgabala sadalīšanas iespējas tā, lai reāli sadalot zemesgabalu katrai dzīvojamai mājai būtu nodrošināts zemesgabals ar nepieciešamo piekļūšanu un tas atbilstu visām citām apbūves noteikumu prasībām.

5.4. Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorija

5.4.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

DzM	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) mazstāvu daudzdzīvokļu nams, 1) rindu māja,

Galvenās, sekundārās	1) esoša individuālā dzīvojamā māja vai dvīņu māja, 2) pirmsskolas bērnu iestāde, 3) privāts mājas bērnudārzs, 4) individuālais darbs, 5) iedzīvotāju automašīnu garāžas, saimniecības palīgēka, 6) zemes gabalā pie maģistrālās ielas, vai daudzdzīvokļu namu pirmajos stāvos (pamatotā gadījumā arī citos stāvos, ja tam piekrīt attiecīgās koplietošanas kāpņu telpas dzīvokļu īpašnieki) - vietējas nozīmes: 6.1) pārvaldes iestāde, 6.2) tirdzniecības un pakalpojumu objekts, 6.3) darījumu iestāde, 6.4) kultūras iestāde, 6.5) ārstniecības iestāde, 6.6) sporta būve, 7) dalītās atkritumu savākšanas punkts.
----------------------	--

5.4.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:

5.4.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 1200 m².

5.4.2.2. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte:

5.4.2.2.1. viena līdz divu stāvu apbūvē: 40 %,

5.4.2.2.2. 3 stāvu apbūvē: 60 %,

5.4.2.2.3. 3 stāvu apbūvē ar mansarda izbūvi: 75%.

5.4.2.3. Zemesgabala minimālā brīvā teritorija:

5.4.2.3.1. viena līdz 2 stāvu apbūvē, izņemot savrupmāju apbūvi: 100 %,

5.4.2.3.2. 3 stāvu apbūvē: 100 %,

5.4.2.3.3. 3 stāvu apbūvē ar mansarda izbūvi: 90 %,

5.4.2.3.4. citu atļauto izmantošanu zemes gabalos: 20 %,

5.4.2.4. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 3 un mansarda izbūve.

5.4.2.5. Apbūves maksimālais augstums: 15,5 m līdz jumta korei, savietotajiem jumtiem – 14 m līdz jumta stāva dzegai.

5.4.2.6. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 30 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības.

5.4.3. Būvlandes un pagalmi:

5.4.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlandes minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: 6 m, ja ar detālpārplānojumu nav noteikts lielāks.

5.4.3.2. Minimālā apbūves fronte zemesgabalam gar ielu vai ceļu: 30 m.

5.4.4. Citi noteikumi:

5.4.4.1. Esošajā apbūvē izvietot jaunu daudzdzīvokļu apbūvi pieļaujams tikai tad, ja tas paredzēts detālpārplānojumā.

5.4.4.2. Attālums starp dzīvojamām mājām:

5.4.4.2.1. izvietojot dzīvojamās mājas ar garākajām fasādēm vienu pretī otrai 2-3 stāvu apbūvē, jāpieņem ne mazāks par 15 m,

- 5.4.4.2.2. izvietojot pretī vienas ēkas garākajai fasādei otras ēkas gala fasādi ar dzīvojamo istabu logiem, attālums starp tām jāpieņem ne mazāks par 10 m,
- 5.4.4.2.3. ja tiek nodrošināta istabu nepārskatāmība no ēku logiem un ievērotas insolācijas un apgaismojuma normas, minētos attālumus drīkst samazināt līdz ugunsdrošības attālumiem.
- 5.4.4.3. Attālums no daudzdzīvokļu dzīvojamo māju logiem līdz attiecīgajai teritorijai esošajā apbūvē jānodrošina iespēju robežās, bet jaunas būvniecības gadījumā:
- 5.4.4.3.1. ne mazāks par 12 m līdz bērnu rotaļu laukumiem,
- 5.4.4.3.2. ne mazāks par 10 m līdz teritorijai pieaugušo iedzīvotāju atpūtai,
- 5.4.4.3.3. ne mazāks par 10-40 m līdz teritorijai fiziskām nodarbībām atkarībā no trokšņu līmeņa un nodarbību veida,
- 5.4.4.3.4. ne mazāks par 20 m līdz teritorijai saimnieciskiem mērķiem,
- 5.4.4.3.5. ne mazāks par 40 m līdz suņu pastaigu laukuma robežai.
- 5.4.4.4. Publiskas vai citas nozīmes telpas, kas tiek iebūvētas dzīvojamajos namos, projektējamas saskaņā ar attiecīgiem būvnormatīviem.
- 5.4.5. Izņēmumi:
- 5.4.5.1. Savrupmāju zemesgabalos jāievēro apbūves noteikumu 5.3. punkta prasības.
- 5.4.5.2. Lielāks apbūves stāvu skaits, bet ne vairāk par 6 stāviem, un attiecīgs augstums pieļaujams, ja to pamato ar detālplānojumu un ja tas neatstāj negatīvu ietekmi uz ciema ainavu, skatoties no ceļiem u.c. publiskiem skatu punktiem un ja atļautās izmantošanas stāvu skaits nav ierobežots ar būvnormatīviem. Šajā gadījumā ar detālplānojumu pamato un nosaka atbilstošus apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus.

5.5. Sabiedrisko objektu apbūves teritorija

- 5.5.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

S	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) izglītības iestāde, 2) zinātnes iestāde, 3) ārstniecības iestāde, 4) sociālās aprūpes iestāde, 5) kultūras iestāde, 6) pārvaldes iestāde, 7) reliģiska iestāde, 8) sporta būve, 9) publiska peldvieta, 10) brīvdabas estrāde, 11) cita sabiedriska iestāde vai objekts,
Palīgizmantošanas	1) tirdzniecības un pakalpojumu iestāde, 2) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 3) dalītās atkritumu savākšanas punkts.

- 5.5.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:
- 5.5.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 1200 m².
- 5.5.2.2. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte: 40 %,
- 5.5.2.3. Zemesgabala minimālā brīvā teritorija: 30%, pirmsskolas bērnu izglītības iestādei 100%.

5.5.2.4. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 2 un mansarda izbūve.

5.5.2.5. Apbūves maksimālais augstums: 15 m līdz slīpā jumta korei, savietotajiem jumtiem 12 m līdz jumta stāva dzegai.

5.5.2.6. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 20 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības.

5.5.3. Būvlandes un pagalmi:

5.5.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlandes minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: 6 m, ja ar detālplānojumu nav noteikts lielāks.

5.5.3.2. Minimālā apbūves fronte zemesgabalam gar ielu vai ceļu: 30 m.

5.5.4. Izņēmumi:

5.5.4.1. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi var tikt ierobežoti vai mainīti atkarībā no kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.

5.5.4.2. Lizuma ciema teritorijā līdz sabiedrisku objektu apbūves darbības uzsākšanai neapbūvētajās zemēs atļauta arī lauksaimnieciska izmantošana.

5.5.5. Citi noteikumi:

5.5.5.1. Lielāks stāvu skaits, bet ne vairāk par 4, pieļaujams, ja to pamato ar detālplānojumu. Šajā gadījumā ar detālplānojumu pamato un nosaka atbilstošus apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus.

5.5.5.2. Nozīmīgi publiski objekti ar lielu apmeklētāju skaitu ir jānodrošina ar publiski pieejamām tualetēm.

5.6. Jaukta darījumu un dzīvojamās apbūves teritorija

5.6.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

JDDz	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) darījumu iestāde, 2) tirdzniecības un pakalpojumu objekts, 3) sabiedriska iestāde, sabiedrisks objekts, 4) dzīvoklis, 5) viegla ražošanas uzņēmums, kas rada tikai nebūtisku piesārņojumu, 6) azartspēļu objekts, ja tā izvietošana un īpašās prasības noteiktas ar detālplānojumu,
Galvenās, sekundārās	1) esošs mazstāvu daudzdzīvokļu nams, 2) esoša individuālā dzīvojamā māja,
Palīgizmantošanas	1) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 2) privāts mājas bērnudārzs, 3) individuālais darbs, 4) esošas automašīnu garāžas, 5) dalītās atkritumu savākšanas punkts,

5.6.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:

5.6.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 1200 m², ja ar detālplānojumu nav noteikta lielāka.

5.6.2.2. Maksimāli pieļaujamais apbūves blīvums: 60 %.

5.6.2.3. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte: nav ierobežota.

5.6.2.4. Minimālā brīvā teritorija: 15 %.

- 5.6.2.5. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 2 un mansarda izbūve.
- 5.6.2.6. Apbūves augstums nedrīkst pārsniegt ielas platumu starp sarkanajām līnijām paredzētās apbūves fasādes viduspunktā.
- 5.6.2.7. Apbūves maksimālais augstums: 15 m līdz slīpā jumta korei, savietotajiem jumtiem 12 m līdz jumta stāva dzegai.
- 5.6.2.8. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 49 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības.
- 5.6.3. Būvlaides un pagalmi:
- 5.6.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlaides minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: vēsturiski iedibinātā būvlaide vai 6 m, ja tāda nav izteikta vai ar detālplānojumu nav noteikts lielāks attālums.
- 5.6.3.2. Minimālā apbūves fronte zemesgabalam gar ielu vai ceļu: 20 m.
- 5.6.4. Izņēmumi:
- 5.6.4.1. Esošos savrupmāju zemesgabalos, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūves zemesgabalos un sabiedriskās apbūves zemesgabalos, ja tie nav veidoti kā jaukta apbūve, jāievēro attiecīgi apbūves noteikumu 5.3., 5.4. un 5.5. punkta prasības.
- 5.6.4.2. Pietiekama pamatojuma gadījumā ar detālplānojumu drīkst pamatot un noteikt lielākus apbūves blīvuma vai brīvās teritorijas rādītājus.
- 5.6.4.3. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi var tikt ierobežoti vai mainīti atkarībā no kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.
- 5.6.4.4. Velēnas ciema teritorijā:
- 5.6.4.4.1. līdz komerciālas, sabiedriskas vai ar ražošanu saistītas apbūves darbības uzsākšanai neapbūvētajās zemēs atļauta arī lauksaimnieciska izmantošana,
- 5.6.4.4.2. būvlaides gar autoceļu P27 līnija ir šī ceļa aizsargjoslas lauku teritorijā turpinājums ciema teritorijā. Teritorijas daļā starp būvlaidi un ceļa nodalījuma joslu (sarkano līniju) izvietojami ceļa aizsargstādījumi, piebraucamie ceļi un apzaļumotas autostāvvietas.
- 5.6.5. Citi noteikumi:
- 5.6.5.1. Nav pieļaujamas tādas zemes, ēku un telpu izmantošanas un būves, kuru īstenošanai nepieciešamā būvniecība un būvdarbi var pazemināt vēsturisko ēku kultūrvēsturisko vērtību un apdraudēt kultūrvēsturiskās vides ainavas harmonijas saglabāšanu.
- 5.6.5.2. Publiskas vai citas nozīmes telpas, kas tiek iebūvētas dzīvojamajos namos, projektējamās saskaņā ar attiecīgiem būvnormatīviem.
- 5.6.5.3. Nozīmīgi publiski objekti ar lielu apmeklētāju skaitu ir jānodrošina ar publiski pieejamām tualetēm.
- 5.6.5.4. Lielāks stāvu skaits, bet ne vairāk par 4, pieļaujams, ja to pamato ar detālplānojumu. Šajā gadījumā ar detālplānojumu pamato un nosaka atbilstošus apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus.

5.7. Ražošanas objektu apbūves teritorijas

- 5.7.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:
- 5.7.1.1. Jauktas ražošanas teritorijās:

Galvenās	<ol style="list-style-type: none"> 1) vieglās ražošanas objekts, 2) ražošanas objekts ar pieļaujamu būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi un/vai īpašām prasībām transportam – tikai, ja tas paredzēts ar detālplānojumu, 3) darījumu iestāde, 4) tirdzniecības un pakalpojumu objekts, 5) auto tehniskās apkopes stacija (serviss), 6) vairumtirdzniecības objekts/bāze, 7) degvielas uzpildes stacija (arī automobiļu gāzes uzpildes stacija), 8) atkritumu savākšanas un šķirošanas objekts, 9) noliktava, rezervuārs, siloss u.tml.
Palīgizmantošanas	<ol style="list-style-type: none"> 1) saimniecības palīgēka, noliktava, 2) atklāta uzglabāšana, 3) dzīvoklis kā palīgizmantošana.

5.7.1.2. Lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūves teritorijās:

RL	Atļautās izmantošanas
Galvenās	<ol style="list-style-type: none"> 1) lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu ēkas un būves, 2) lopkopība, lopkopības ferma, 3) vieglās ražošanas objekts, 4) ražošanas objekts ar pieļaujamu būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi un/vai īpašām prasībām transportam – tikai, ja tas paredzēts ar detālplānojumu, 5) lauksaimniecības tehnikas tehniskās apkopes stacija (serviss), 6) vairumtirdzniecības objekts/bāze,
Palīgizmantošanas	<ol style="list-style-type: none"> 1) darījumu iestāde, 2) tirdzniecības un pakalpojumu objekts, 3) saimniecības palīgēka, noliktava, 4) atklāta uzglabāšana, 5) dzīvoklis kā palīgizmantošana.

5.7.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:

5.7.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 2000 m².

5.7.2.2. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte: 110 %,

5.7.2.3. Zemesgabala minimālā brīvā teritorija: 15 %.

5.7.2.4. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 3.

5.7.2.5. Apbūves maksimāli pieļaujamais augstums: 15 m.

5.7.2.6. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 49 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības, izņemot dzīvokli kā palīgizmantošanu.

5.7.3. Būvlandes un pagalmi:

5.7.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlandes minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: 6 m, ja ar detālplānojumu nav noteikts lielāks attālums.

5.7.3.2. Priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā aizliegta atklātā uzglabāšana laukumos.

5.7.4. Izņēmumi:

5.7.4.1. Augstuma ierobežojums neattiecas uz celtniem un citām iekārtām, kā arī būvēm, kas nepieciešamas ražošanas tehnoloģiskajam procesam.

5.7.4.2. Tikai veicot normatīvajos aktos paredzētās ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras un būvniecības ieceres sabiedrisko apspriešanu, atļauts izbūvēt:

- rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu, kas var radīt būtisku piesārņojumu un kura darbība atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā minētajām darbībām

un/vai 2.pielikumā minētajām darbībām, kam saskaņā ar sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem nepieciešama turpmāka ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūra,

- uzņēmumu vai iestādi, kam ir noteiktas sanitārā vai cita aizsargzona, vai īpašas prasības kravu transportam (kravu bīstamība, kravu apgrozījums lielāks par 40 vienībām diennaktī),
- bīstamo atkritumu savākšanas staciju.

5.7.4.3. Lizuma ciema un Velēnas ciema teritorijā līdz komerciālas vai ar ražošanu saistītas apbūves darbības uzsākšanai neapbūvētajās zemēs atļauta arī lauksaimnieciska izmantošana.

5.7.5. Citi noteikumi:

5.7.5.1. Jauniem objektiem ar aizsargjoslām nepieciešamā teritorija (zemesgabala lielums) nosakāma atbilstoši aizsargjoslas lielumam, lai aizsargjoslas teritorija ietilptu objekta zemesgabalā, ja detālplānojumā nav noteikta speciāla ražošanas teritorija, kurā vairāku objektu aizsargjoslas drīkst pārklāties, neradot vai nepalielinot nelabvēlīgu ietekmi uz esošajām un plānotajām atļautajām izmantošanām apkārtējās teritorijās.

5.7.5.2. Atklātas uzglabāšanas laukumus nožogo ar nepārtrauktu un ne mazāk kā 30 % caurredzamu vai, izņēmuma gadījumā, necaurredzamu žogu.

5.7.5.3. Zemesgabaliem, kuri robežojas ar dzīvojamās vai centru apbūves teritorijām, vai atdalīti no tām ar vietējo ielu vai piebrauktuvi, ar detālplānojumu pieļaujams mainīt izmantošanas veidu uz dzīvojamās apbūves vai centru teritoriju, nosakot atbilstošus izmantošanas un apbūves raksturlielumus.

5.8. Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijas

5.8.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

T	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) inženiertehniskās infrastruktūras objekts, inženierkomunikāciju objekts un ar to saistītie inženiertīkli un būves, 2) transportlīdzekļu novietne, 3) atkritumu savākšanas un šķirošanas objekts, 4) zaļo atkritumu kompostēšanas laukumi,
Galvenās, sekundārās	1) pārvaldes iestāde, 2) publiska garāža, 3) ražošanas objekts,
Palīgizmantošanas	1) garāža kā dzīvojamās apbūves infrastruktūras objekts, 2) noliktava, 3) atklāta uzglabāšana, 4) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 5) tirdzniecības un pakalpojumu objekts.

5.8.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves raksturlielumi:

5.8.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība 400 m², izņemot gadījumus, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem attiecīgā inženiertehniskās infrastruktūras objekta izveidošanai noteikts cits zemesgabala platības robežlielums un ja Aizsargjoslu likumā vai kultūras pieminekļu aizsargjoslu teritorijās noteikti zemes sadalīšanas ierobežojumi. Optimālā platība: ne mazāka par 1200 m².

5.8.2.2. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte: 110 %,

5.8.2.3. Zemesgabala minimālā brīvā teritorija: 15 %.

5.8.2.4. Maksimāli pieļaujama stāvu skaits: 2.

5.8.2.5. Apbūves maksimāli pieļaujama augstums: 12 m.

5.8.2.6. Maksimāli pieļaujama palīgizmantošanu īpatsvars: 20 % no zemesgabala apbūves kopējās stāvu platības.

5.8.3. Būvlaides un pagalmi:

5.8.3.1. Priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu veidojošās būvlaides minimālais attālums no ielas sarkanās līnijas: 6 m, ja ar detālplānojumu nav noteikts lielāks attālums.

5.8.4. Izņēmumi:

5.8.4.1. Transporta līdzekļu garāžu apbūvē nav atļauta palīgizmantošana – dzīvoklis.

5.8.4.2. Lizuma ciema notekūdeņu attīrīšanas ietaišu plānotajā teritorijā atļauta notekūdeņu dūņu un citu organisko atkritumu, piemēram, dārzu lauksaimnieciskās pārstrādes atkritumu kompostēšanas laukuma izveidošana.

5.9. Ielu un ceļu teritorija

5.9.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

LT	Atļautās izmantošanas
Galvenās	- valsts autoceļš (I un II kategorija), - pašvaldības autoceļš, - maģistrālā iela, rajona nozīmes maģistrālā iela, - vietējā iela un piebrauktuve, - laukums, - veloceļš, - gājēju ceļš,
Palīgizmantošanas	- transporta būves, - publiskas izmantošanas autostāvvietas, - inženiertehniskās apgādes tīkli un būves, - īslaicīgas lietošanas būves, - ielu un laukumu stādījumi, - aizsargstādījumi, - kultūrvēsturiski stādījumi – alejas.

5.9.2. Ielu un ceļu klasifikācija. Autoceļi un ielas shematiski attēlotas teritorijas plānojuma kartē „Lizuma pagasta plānotā (atļautā) izmantošana”. Izšķir šādas ielu un ceļu kategorijas:

5.9.2.1. valsts I un II šķiras autoceļi un maģistrālās ielas, kas ir valsts autoceļu posmi ciemu robežās: valsts I šķiras autoceļš P27 Smiltene – Gulbene ar nodalījuma joslas platumu 27 m un valsts II šķiras autoceļš P38 Cesvaine - Velēna ar nodalījuma joslas platumu 22 m, valsts II šķiras grants autoceļi ar nodalījuma joslas platumu 19 m,

5.9.2.2. pagasta autoceļi (1., 2. un 3. grupas ceļi),

5.9.2.3. vietējās ielas Lizuma ciema teritorijā: Dārza iela, Kalna iela, Līvānu iela, Parka iela, Internāts – Mārtiņi, Jaunkalniņi – Rublēni, Klintis – Aptieka.

5.9.3. Citi noteikumi:

5.9.3.1. ielu platums ciemu teritorijās noteikts ar ielu sarkanajām līnijām. Autoceļu posmu platums ciemu teritorijā ir vienāds ar šo ceļu nodalījuma joslas platumu,

5.9.3.2. ielu platums un atsavināmās zemes platības precizējamās detālplānojumos un/vai būvprojektos, ņemot vērā rekonstrukcijas situāciju un pašvaldības un ieinteresēto inženierkomunikāciju uzņēmumu materiālās iespējas,

5.9.3.3. paredzot jaunus pieslēgumus pie valsts autoceļiem, pašvaldības autoceļiem un ielām, jāievēro valsts standartu LVS 190-3:1999; LVS 190-3:1999/A1:2002; LVS 190-1:2000 un citu ar autotransporta kustību saistīto normatīvo aktu prasības,

5.9.3.4. tehniskajām būvēm, kas saistītas ar piesārņojošo vielu novadīšanu ūdenī, jāatbilst normatīvo aktu prasībām¹⁵.

5.10. Dzelzceļa teritorija

5.10.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

LT	Atļautās izmantošanas
Galvenās	- dzelzceļš, dzelzceļa infrastruktūra, - ražošanas objekts dzelzceļa teritorijā,
Palīgizmantošanas	- transporta būves, - iela, pašvaldības autoceļš, māju ceļš, - veloceļš, - gājēju ceļš, - dzīvoklis kā palīgizmantošana, - inženiertehniskās apgādes tīkli un būves, - īslaicīgas lietošanas būves, - aizsargstādījumi.

5.10.2. Dzelzceļa teritorijā atļauto izmantošanu realizācija veicama saskaņā ar atbilstošajām prasībām attiecīgajām izmantošanām citos teritorijas izmantošanas veidos.

5.10.3. Jebkuras izmantošanas realizējamas tikai saskaņojot ar institūciju, kas atbild par dzelzceļa teritorijas izmantošanu un uzturēšanu (VA/s „Latvijas dzelzceļš”).

Atklātās izbūves teritorijas

5.11. Publisko apstādījumu teritorijas

5.11.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

ZA	Atļautās izmantošanas
Galvenās, primārās	1) apstādījumi,
Galvenās, sekundārās	1) brīvdabas sporta laukums,
Palīgizmantošanas	1) sabiedriska objekts, sabiedriska iestāde, 2) tirdzniecības un pakalpojumu objekts.

5.11.2. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi:

5.11.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība netiek regulēta. Nav pieļaujama atsevišķu zemesgabalu izdalīšana, izņemot publisko apstādījumu nodalīšanu atsevišķi no lielāka zemesgabala ar vairākiem izmantošanas veidiem.

5.11.2.2. Maksimāli pieļaujama stāvu skaits: 1 ar mansarda izbūvi.

5.11.2.3. Pieļaujams teritorijas labiekārtojums līdz 15% no kopējās objekta teritorijas, ieskaitot ceļus, atpūtas vietas, atļautās ēkas un būves teritorijas atļautās izmantošanas un palīgizmantošanu nodrošināšanai,

5.11.2.4. Maksimāli pieļaujama palīgizmantošanu īpatsvars: 1-5% teritorijas, ieskaitot ceļus, atpūtas vietas, atļautās ēkas un būves, kas precizējams PAU atkarībā no zemesgabala platības.

5.11.3. Citi noteikumi:

- 5.11.3.1. Stacionāru būvju būvniecība šajā teritorijā nav primāra, tā pieļaujama tikai atļautās izmantošanas un palīgizmantošanu nodrošināšanai ar nepieciešamajām telpām.
- 5.11.3.2. Parkos un skvēros:
- 5.11.3.2.1. aizliegta virszemes un pazemes autostāvvietu būvniecība, ja tas nav paredzēts detālplānojumā,
- 5.11.3.2.2. parku un skvēru teritorijas kopējā bilancē apzaļumotām teritorijām jābūt ne mazāk par 70%,
- 5.11.3.2.3. parkos pieļaujama īslaicīgas lietošanas būvju (kafejnīcu, kiosku) būvniecība, ja tās iekļaujas parka ainavā un nerada paaugstinātu slodzi uz stādījumiem, kā arī nav pretrunā ar parka izmantošanas mērķiem,
- 5.11.3.2.4. nav pieļaujama lielu iekārtu uzstādīšana atrakciju kompleksu veidošanai, izņemot tam speciāli pēc projekta paredzētās vietās,
- 5.11.3.2.5. pirms rekonstrukcijas jeb renovācijas jāizstrādā parka vai skvēra rekonstrukcijas jeb renovācijas projekts,
- 5.11.3.3. Gaujas u.c. krastmalu apstādījumos:
- 5.11.3.3.1. jāievēro virszemes ūdens objektu krastmalu aizsargjoslas izmantošanas prasības, virszemes ūdens objektu apsaimniekošanas noteikumi, kā arī tauvas joslas izmantošanas noteikumi 10 m platā joslā saskaņā ar Zvejniecības likumu,
- 5.11.3.3.2. lai nodrošinātu iedzīvotāju piekļūšanu virszemes ūdens objektiem, aizsargātu tos pret vides piesārņojumu, kā arī nodrošinātu bioloģisko un ainavisko daudzveidību, krastmalu josla ir neapbūvējama, izņemot:
- tūrisma un atpūtas objektus,
 - objektus iedzīvotāju drošības nodrošināšanai,
 - vides kvalitātes nodrošināšanas objektus,
 - būves, kas saistītas ar virszemes ūdens objektu izmantošanu,
- 5.11.3.3.3. nepieciešamības gadījumā veicama meža zemes transformācija.
- 5.11.3.4. Sanitāro u.c. aizsargjoslu apstādījumi ir speciāli veidoti apstādījumi noteikta objekta aizsargjoslā, vides piesārņojuma (ķīmiskā un trokšņa) samazināšanai. Aizsargjoslu apstādījumos aizliegta virszemes objektu būvniecība, izņemot gadījumus, kad tā nepieciešama drošības nodrošināšanai.
- 5.11.3.5. Meža zemēs ciemu teritorijā:
- 5.11.3.5.1. to galvenā funkcija ir vides kvalitātes nodrošināšana. Tā ir mežsaimniecībā izmantojama zeme, kurai noteikti izmantošanas ierobežojumi, izslēdzot kailcirtes un ierobežojot meža zemes transformācijas iespējas,
- 5.11.3.5.2. maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 1 % teritorijas,
- 5.11.3.5.3. meža zemes transformācija jāveic atbilstoši mežu izmantošanu un apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Tā veicama, ierīkojot kapsētas, skvērus, ielas, ielu un dzelzceļu aizsargjoslu apstādījumus.

5.12. Rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijas

- 5.12.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

ZR	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) brīvdabas estrāde, 2) izglītības iestāde, 3) kultūras iestāde, 4) zinātnes iestāde, 5) brīvdabas sporta būve, 6) publiska peldvieta, peldvieta, 7) apstādījumi, 8) kempings, telšu vieta, 9) brīvā dabā aprīkota vieta sportam un atpūtai, 10) apstādījumi un dabas teritorijas (mežs, pļava, paliene, ūdeņi),
Palīgizmantošanas	1) mazumtirdzniecības un pakalpojumu iestāde, 2) pārvaldes iestāde, 3) dzīvoklis kā palīgizmantošana, 4) publiskas izmantošanas atklāta autostāvvietā.

5.12.2. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi:

5.12.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 2000 m², izņemot aizsargjoslu likumā noteiktos ierobežojumus.

5.12.2.2. Maksimālais apbūves blīvums: 5 %.

5.12.2.3. Maksimāli pieļaujamā apbūves intensitāte: 20 %.

5.12.2.4. Minimālā brīvā teritorija: 80 % no zemesgabala platības.

5.12.2.5. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 2 ar mansarda izbūvi, izņemot būves, kuru augstumu nosaka to funkcija.

5.12.2.6. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 30 % no zemesgabala apbūves stāvu platības.

5.12.2.7. Citus apbūves un teritorijas izmantošanas raksturlielumus var noteikt ar detālpilnojumu.

5.12.3. Citi noteikumi:

5.12.3.1. Atpūtas teritorijām un objektiem izstrādājami labiekārtojuma projekti un būvprojekti.

5.12.3.2. Peldvietās, telšu vietās un citās daļēji labiekārtotās teritorijās ierīkojamas tualetes, vietas automašīnu novietošanai, atkritumu tvertnes un ugunsgrābekļa vietas.

5.12.3.3. Nozīmīgi publiski objekti ar lielu apmeklētāju skaitu ir jānodrošina ar publiski pieejamām tualetēm.

5.12.3.4. Telšu vietās, kempingos un citās daļēji labiekārtotās teritorijās ierīkojamas tualetes, vietas automašīnu novietošanai, atkritumu tvertnes un ugunsgrābekļa vietas.

5.13. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

5.13.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

ZD	Atļautās izmantošanas
Galvenās	dabiskās vides, tai skaitā ūdeņu un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un objektu, optimāla ekoloģiskā stāvokļa saglabāšanai un aizsardzībai nepieciešamās darbības, dabas vērtību novērošanai un izzināšanas veicināšanai nepieciešamās būves, zinātnes iestāde, citas attiecīgās teritorijas dabas aizsardzības plānā paredzētās izmantošanas,
Palīgizmantošanas	- sabiedriska objekts,

- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts.
--

5.13.2. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi:

5.13.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība netiek regulēta. Nav pieļaujama atsevišķu zemesgabalu sadalīšana.

5.13.2.2. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 1 ar mansarda izbūvi.

5.13.2.3. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 1% teritorijas, kas precizējams PAU atkarībā no zemesgabala platības.

5.13.3. Citi noteikumi:

5.13.3.1. Apbūve šajā teritorijā nav primāra. Tā pieļaujama tikai atļautās izmantošanas un palīgizmantošanas nodrošināšanai ar nepieciešamajām būvēm un telpām.

5.13.3.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atsevišķu daļu izmantošanu nosaka, pamatojoties uz attiecīgās teritorijas dabas aizsardzības plānu.

5.13.3.3. Valsts nozīmes dižkokiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem¹⁶ noteikta aizsardzības josla ir 10 m rādiusā, mērot no vainaga projekcijas ārējās malas.

5.13.3.4. Skatīt arī prasības mikroliegumu un to buferzonu teritorijām apbūves noteikumu 5.2.6. punktā.

5.13.4. Vietējas nozīmes dabas parka „Augstie kalni” teritorijā:

5.13.4.1. pieļaujams teritorijas labiekārtojums publiskās izmantošanas (atpūtas, sporta un tūrisma) veicināšanai,

5.13.4.2. meža zemes transformācija ir pieļaujama, bet ne vairāk kā 10 % apjomā no meža zemes platības,

5.13.4.3. pirms meža zemes transformācijas jāizstrādā dabas parka apsaimniekošanas plāns, kurā jānosaka konkrēta zemes gabala funkcionālā izmantošana un apsaimniekošana, kā arī jāparāda rīcības ekoloģisko vērtību saglabāšanai. Dabas parka apsaimniekošanas plāna projektam jāriko publiskā apspriešana,

5.13.4.4. pirms dabas parka labiekārtošanas elementu un būvju izbūves jāizstrādā būvprojekts,

5.13.4.5. nav pieļaujama atsevišķu zemesgabalu izdalīšana apbūves veidošanai.

5.14. Kapsētu teritorija

5.14.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

ZK	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) kapsēta, 2) kapliča, ceremoniālā ēka,
Palīgizmantošanas	1) sabiedrisks objekts, 2) tirdzniecības un pakalpojumu objekts.

5.14.2. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi:

5.14.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība netiek noteikta. Nav atļauta zemesgabalu sadalīšana.

5.14.2.2. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 1 - 2, kas precizējams PAU.

5.14.2.3. Maksimāli pieļaujamais palīgizmantošanu īpatsvars: 2 % teritorijas.

5.14.3. Citi noteikumi:

- 5.14.3.1. Apbūve šajā teritorijā nav primāra. Tā pieļaujama tikai atļautās izmantošanas un palīgizmantošanas nodrošināšanai ar nepieciešamajām telpām.
- 5.14.3.2. Teritorija jānodrošina ar centralizētu ūdens apgādi, publiskajām tualetēm un dalītās atkritumu šķirošanas vietām.
- 5.14.3.3. Teritorijas izmantošanai ir jāizstrādā pašvaldības noteikumi.
- 5.14.3.4. Saglabājama visa kapu teritorija ar tajā esošajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem.
- 5.14.3.5. Kapu rekonstrukciju veicama tikai pēc vienota izbūves projekta, saglabājot kapu veidošanas vietējās tradīcijas un kultūrvēsturiskās vērtības.
- 5.14.4. Izņēmumi. Velēnas slēgtajā kapsētā:
- 5.14.4.1. Atļautās izmantošanas var tikt papildinātas ar līdzīgām parka un skvēra izmantošanai, ņemot vērā teritorijas specifiku.
- 5.14.4.2. Pieļaujams piemiņas vietai atbilstošs teritorijas labiekārtojums, kas precizējams PAU.
- 5.14.4.3. Koku un krūmu stādījumi izkopjami, izzāģējot pašizsējas lapu kokus - kļavas, ošus, bērzus, gobas u.c., saudzējot ievas un īstos krūmus, neatstājot augstus celmus.
- 5.14.4.4. Veicama koku un krūmu vēsturisko stādījumu kopšana, retinot un novēršot bīstamību, bez jaunu koku stādījumiem.
- 5.14.4.5. Teritorijas zemsedzē saglabājami esošie lakstaugi, ko var papildināt ar kapos vēsturiski raksturīgiem augiem (ēnā maijpuķītes un papardes, saulainajās vietās – saulrieteņi un tamlīdzīgi augi). Zāli un pļavas tipa lakstaugus nav pieļaujams pļaut zemāk par 10 cm.
- 5.14.4.6. Neapsaimniekoto kapu kopiņu kontūras iespēju robežās saglabājamās.
- 5.14.4.7. Savās vietās saglabājami visi piemiņas akmeņi un krusti.

5.15. Ūdenstilpju teritorijas

5.15.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

Ū	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) publiskie ūdeņi, 2) privātie un pašvaldības ūdeņi, 3) dīķsaimniecība, 4) ūdenssaimniecība, zvejošana, makšķerēšana, sports, rekreācija,
Sekundārās	1) ar ūdens objektu izmantošanu saistīta rekreācija atbilstoši ūdens objekta specifikai, 2) ūdens uzkrāšanas, ūdens regulēšanas un krastu nostiprināšanas būvju apbūve, 3) aizsargdambji un citas būves aizsardzībai pret teritoriju applūšanu, 4) hidrobūves, tiltu un inženierkomunikāciju objektu balsti, 5) peldlīdzekļu piestātnes un to konstrukcijas, 6) citas būves, kas pieļaujamas saskaņā ar AL un ZL.

5.15.2. Aizliegtās izmantošanas:

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās peldvietās aizliegts braukt ar motorlaivām un ūdens motocikliem, ja tas nav saistīts ar specializēto dienestu darbību, šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.

5.15.3. Prasības ūdens objektu teritorijas izmantošanai:

5.15.3.1. Izmantošanā būves nav primāras. Pieļaujamas atļauto peldlīdzekļu piestātnes un krasta nostiprinājumi, kā arī citas būves ūdeņu izmantošanas nodrošināšanai, kas saistītas ar tauvas joslā un virszemes ūdens objektu aizsargjoslās atļautām būvēm.

5.15.3.2. Mākslīgi veidotas ūdenskrātuves teritorijā pieļaujams izvietot:

5.15.3.2.1. ar ūdeņu un krastmalu izmantošanu saistītas būves,

5.15.3.2.2. stacionāras platformas, molus un sezonas aprīkojumu – laipas, pontonus laivu piestātnēm,

5.15.3.2.3. īslaicīgas lietošanas būves – kioskus, paviljonus, nojumes, atbilstoši vispārīgo būvnoteikumu noteikumiem, kuru maksimālais pieļaujamais augstums – 3,5 metri.

5.15.4. Aizliegtās izmantošanas.

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās publiskajās peldvietās aizliegts braukt ar motorlaivām un ūdens motocikliem, ja tas nav saistīts ar specializēto dienestu darbību, šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.

5.15.5. Citi noteikumi:

5.15.5.1. Aizliegts patvarīgi mainīt upju gultnes, upju un ezeru krastu līnijas, padziļināt, norakt vai veidot uzbērumus.

5.15.5.2. Ūdens objektu krasta līniju drīkst izmainīt tikai krastu nostiprināšanai, lai novērstu to tālāku eroziju, kā arī piestātņu izbūves gadījumos. Krasta nostiprināšana ir pieļaujama tikai saskaņā ar akceptētu būvprojektu.

5.15.5.3. Krasta līnijai jābūt brīvi pieejamai, bez žogiem un citām būvēm, nodrošinot piekrastes tauvas joslu 10m platumā (arī salās un pussalās), bet gar privāto ūdeņu krastiem 4 m platumā). Izņēmums ir hidrobūvju aizsargzonā.

5.15.5.4. Ūdeņu akvatorijas izmantošanai nepieciešamo būvju izvietošanai, ja nodomātā izmantošana nav saistīta ar tauvas joslā un krasta aizsargjoslā atļautajām būvēm, obligāti izstrādājams būvprojekts, kas realizējams, veicot ieceres publisko apspriešanu un pozitīvu šīs apspriešanas rezultātu gadījumā.

5.15.5.5. Virszemes ūdens objektiem saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteiktas aizsargjoslas, kuru platums noteikts šo noteikumu 7.2.1. punktā.

5.15.5.6. Virszemes ūdens objektiem saskaņā ar Zvejniecības likumu noteikta 10 m vai 4 m plata tauvas josla, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienlaidus dambis.

5.16. Mazdārziņu teritorija

5.16.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) ierobežota lauksaimnieciska izmantošana, augļu dārzs, sakņu dārzs, 2) augļu dārzu apbūve, vasarnīca, dārza māja,
Palīgizmantošanas	1) saimniecības palīgēka, dārzkopības inventāra noliktava.

5.16.2. Teritorijas izmantošanas raksturlielumi:

5.16.2.1. Jaunveidojama zemesgabala minimālā platība: 600 m².

5.16.2.2. Maksimāli pieļaujamais stāvu skaits: 1

5.16.3. Citi noteikumi:

- 5.16.3.1. Apbūve šajā teritorijā nav primāra. Tā pieļaujama tikai atļautās izmantošanas un palīgizmantošanas nodrošināšanai ar nepieciešamajām telpām.
- 5.16.3.2. Ar detālplānojumu mazdārziņu teritoriju atļauts pārveidot par jauktas darījumu un dzīvojamo māju apbūves teritoriju, nodrošinot piekļūšanas, inženiertehniskās apgādes un apbūves raksturlielumu prasības attiecīgajam teritorijas izmantošanas veidam.

5.17. Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

5.17.1. Atļautās izmantošanas un nekustamā īpašuma lietošanas mērķi:

	Atļautās izmantošanas
Galvenās	1) kūdras ieguve un apstrāde, 2) karjers,
Palīgizmantošanas	1) izrakteņu pirmapstrādei nepieciešamās būves, 2) īslaicīgas lietošanas būves.

5.17.2. Prasības teritorijas izmantošanai:

- 5.17.2.1. Ja lauksaimniecības vai meža zemi paredzēts izmantot ieguves rūpniecībā, derīgo izrakteņu ieguve uzsākama un veicama atbilstoši speciālo normatīvo aktu prasībām¹⁷.
- 5.17.2.2. Pieļaujama tikai īslaicīgas lietošanas būvju un pagaidu būvju izbūve saskaņā ar Vispārīgajiem būvnoteikumiem.
- 5.17.2.3. Pēc derīgo izrakteņu krājumu izlietošanas vai to ieguves pabeigšanas obligāti veicama karjera rekultivācija, tai skaitā mākslīgas ūdenskrātuves izveidošana attiecīgos apstākļos. Ūdenskrātuves izveidošanas gadījumā teritorijas izmantošana veicama saskaņā ar 5.12. punkta prasībām rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijām un 5.15. punkta prasībām ūdenstilpju teritorijām.
- 5.17.2.4. Karjeru rekultivācijas veidu saskaņo ar pašvaldību un rekultivāciju veic saskaņā ar projektu vai shēmu, kas izstrādāta saskaņā ar RVP izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem.
- 5.17.3. Citi noteikumi:
- 5.17.3.1. Ja uz pašvaldības lietošanā vai īpašumā esošās zemes izpētes rezultātā tiek atklātas izmantojamas smilts vai grants atradnes, tad šie zemes gabali ierakstāmi zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda un netiek pārdoti.
- 5.17.3.2. Ja zemes īpašnieki pārdod vai sadala īpašumus, kur konstatētas smilts vai grants iegulas, pagasta padome izmanto pirmpirkuma tiesības vai ņem dalību derīgo izrakteņu ieguves projektos.

6. Prasības īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai

- 6.1. Kultūras pieminekļu izvietojums Lizuma pagasta teritorijā un to teritorijas, kā arī to aizsardzības zonu (aizsargjoslu) robežas ir attēlotas teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartēs.
- 6.2. Prasības kultūras pieminekļu, to teritoriju aizsardzībai un apsaimniekošanai, kā arī to aizsardzības zonu teritoriju izmantošanai nosaka attiecīgie normatīvie akti un apbūves noteikumu 7.9. punkts.
- 6.3. Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Valsts kultūras pieminekļu

aizsardzības inspekcijas atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.

- 6.4. Kultūras pieminekļu individuālās aizsargjoslas izstrādā attiecīgā detālplānojumā.
- 6.5. Arheoloģijas pieminekļu teritorijās nav pieļaujama jaunu objektu būvniecība un citi ar zemes reljefa pārveidojumiem saistīti darbi.
- 6.6. Priekšlikumus valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta papildināšanai izskata pašvaldība, pamatojoties uz priekšlikuma ierosinātāja iesniegumu, kam pievienota objekta novietnes skice, ņemot būvvaldes un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora atzinumus.
- 6.7. Citu kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu saglabāšanai līdz to iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā pašvaldība izstrādā un pieņem īpašus noteikumus ar prasībām kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsardzībai.

7. Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi

- 7.1. Vispārīgās prasības aizsargjoslām.
 - 7.1.1. Teritoriju izmantošanā jāievēro visa veida aizsargjoslas un tauvas josla atbilstoši normatīvo aktu prasībām, teritorijas plānojuma grafiskās daļas atļautās izmantošanas kartēm un apbūves noteikumu precizējumiem un papildu prasībām.
 - 7.1.2. Visiem aizsargjoslu objektiem aizsargjoslu platumi ir noteikti atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām un MK noteikumiem par aizsargjoslu noteikšanas metodiku.
 - 7.1.3. Aizsargjoslas, kuru platums ir mazāks par 10 m, grafiskās daļas kartēs netiek attēlotas mēroga dēļ.
 - 7.1.4. Jaunizbūvētiem inženierkomunikāciju tīkliem un objektiem aizsargjoslas tiek noteiktas pēc to pieņemšanas ekspluatācijā.
 - 7.1.5. Īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus aizsargjoslās nosaka Aizsargjoslu likums. Ja aizsargjosla atrodas uz īpašumā esoša zemes gabala, īpašuma tiesību aprobežojumi ierakstāmi zemesgrāmatā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
 - 7.1.6. Aizsargjoslu uzturēšana un to stāvokļa kontrole veicama Aizsargjoslu likumā noteiktajā kārtībā.
- 7.2. Visās aizsargjoslās saskaņā ar AL prasībām ir šādi vispārīgie aprobežojumi:
 - 7.2.1. Ja objektam ir noteikta aizsargjosla, tā īpašniekam ir atļauts aizsargjoslā veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai, remontam, renovācijai un rekonstrukcijai nepieciešamos darbus. Par to rakstveidā brīdināms zemes īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai lietotājs vismaz divas nedēļas pirms darbu uzsākšanas, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidēšanas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā bez brīdinājuma.
 - 7.2.2. Aizsargjoslās, kas ir lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, līdz teritorijas plānojumā plānotās izmantošanas uzsākšanai, plānotie ekspluatācijas, remonta, renovācijas un rekonstrukcijas darbi veicami laikposmā, kad šīs platības neaizņem lauksaimniecības kultūras vai kad ir iespējama lauksaimniecības kultūru saglabāšana, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā.

- 7.2.3. Pēc darbu veikšanas objekta īpašniekam jāsakārto zemes platības, lai tās būtu derīgas izmantošanai paredzētajām vajadzībām, kā arī jāatlīdzina zemes īpašniekam, tiesiskajam valdītājam vai lietotājam darbu izpildes gaitā nodarītie zaudējumi Zaudējumu apmēru nosaka un zaudējumus atlīdzina likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās.
- 7.2.4. Ja aizsargjoslas sakrīt vai pārklājas, ar attiecīgo objektu ekspluatāciju un remontu saistītos darbus kopīgajos aizsargjoslu iecirkņos veic ieinteresētās juridiskās vai fiziskās personas pēc savstarpējas vienošanās.
- 7.2.5. Juridiskās un fiziskās personas, veicot aizsargjoslās darbus, kuru dēļ ir nepieciešams objektus aizsargāt no bojājumiem, pārbūvēt vai pārvietot, aizsardzības, pārbūves vai pārvietošanas darbus veic pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku. Ar minētajām darbībām saistītās izmaksas sedz attiecīgā juridiskā vai fiziskā persona vai - pēc savstarpējas vienošanās - objekta īpašnieks.
- 7.2.6. Juridiskajām un fiziskajām personām aizsargjoslās jāizpilda attiecīgā objekta īpašnieka likumīgās prasības.
- 7.2.7. Lizuma pagasta padomes, Gulbenes rajona padomes un atbildīgo valsts institūciju un objektu īpašnieku dienestiem kontroles un uzraudzības nolūkos atļauts apmeklēt aizsargjoslu teritorijas jebkurā laikā, iepriekš par to brīdinot zemes īpašnieku, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai - zemes lietotāju.
- 7.3. Virszemes ūdens objektu aizsargjoslas:
- 7.3.1. Gaujas upei lauku teritorijā noteikta 300 m plata aizsargjosla.
- 7.3.2. Upēm ciemu teritorijās, tai skaitā Gaujas upei Velēnas ciema teritorijā un Gosupei Lizuma ciema teritorijā noteikta 10 m plata aizsargjosla.
- 7.3.3. Azandas upei, Gosupei, Uriekstes upei un Isliņas upei lauku teritorijā noteikta 50 m plata aizsargjosla katrā krastā,
- 7.3.4. Zvana strautam noteikta 10 m plata aizsargjosla,
- 7.3.5. Ūdenskrātuvēm un ūdenstilpēm - „Jaunzemu” dīķim un Lizuma dīķim, kā arī „Siltā” ūdenskrātuvei uz Uriekstes upes un Velēnas dzirnavu ezeram to atjaunošanas gadījumā noteikta 10 m plata aizsargjosla.
- 7.3.6. Aizsargjoslas platums mērāms no stāvkrasta augšējās krants, ja tāda ir, bet, ja ir izteikta periodiski aplūstoša paliene, tad ne mazāk kā visas palienes platumā, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienlaidus dambis.
- 7.3.7. Virszemes ūdens objektu aizsargjoslās saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
- 7.3.7.1. aizliegts izvietot būves lopbarības glabāšanai, minerālmēsli, augu aizsardzības līdzekļus, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu, kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas,
- 7.3.7.2. aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves,
- 7.3.7.3. aizliegts veikt kailcirtes, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglauzu seku likvidēšanai, kā arī palienu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai,
- 7.3.7.4. aizliegts celt ēkas un būves teritorijās ar applūdinājuma varbūtību vismaz reizi simts gados, izņemot īslaicīgas lietošanas būves un šim nolūkam īpaši paredzētās aizsargbūves vai teritorijas uzbēršanu,
- 7.3.7.5. 10 metrus platā joslā papildus 7.3.7.1.-7.3.7.4. punktā minētajam aizliegts:

- 7.3.7.5.1. izvietot degvielas uzpildes stacijas,
- 7.3.7.5.2. celt un izvietot jebkādas ēkas un būves, tai skaitā nožogojumus (izņemot kultūras pieminekļu atjaunošanu, ūdens ņemšanas ietaises, ūdens regulēšanas ietaises, kā arī citas hidrotehniskās, krastu nostiprināšanas un tiltu būves, kuģošanas drošībai nepieciešamās būves, peldvietas, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātnes un šo transportlīdzekļu uzpildīšanai paredzētās degvielas uzpildes stacijas, ja attiecīgās darbības ir paredzētas teritorijas plānojumā vai ūdens objekta apsaimniekošanas plānā),
- 7.3.7.5.3. lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus,
- 7.3.7.5.4. ierīkot meliorācijas būves bez saskaņošanas ar RVP,
- 7.3.7.5.5. veikt galveno cirti, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju sekū likvidēšanai, vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu sekū likvidēšanai,
- 7.3.7.5.6. iegūt un izmantot derīgos izraktenus, izņemot pazemes ūdeņu ieguvī ūdensapgādes vai rekreācijas vajadzībām aizsargjoslā esošai dzīvojamai vai atpūtnieku aprūpei paredzētai ēkai,
- 7.3.7.5.7. mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku,
- 7.3.7.5.8. veikt meža zemju transformāciju, ja tā nav saistīta ar šī punkta 2. apakšpunktā minētajiem izņēmuma gadījumiem,
- 7.3.7.5.9. kurt ugunskurus un novietot teltis ārpus šim nolūkam norādītām vietām bez saskaņošanas ar zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju;
- 7.3.7.6. aizliegts novietot iegūto grunti pēc normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veiktas virszemes ūdensobjekta padziļināšanas vai tīrīšanas ārpus tam paredzētajām vietām,
- 7.3.7.7. aizliegts ierīkot mehānisko transportlīdzekļu sacīkšu trases un izmēģinājumu vietas,
- 7.3.7.8. īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāveic jebkāda nelikumīgu nožogojumu nojaukšana, pašvaldība veic vai organizē nožogojumu nojaukšanu, ja īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pēc pašvaldības lēmuma pieņemšanas nožogojumu viena mēneša laikā nav nojaucis. Ar nojaukšanu saistītos izdevumus saskaņā ar AL sedz nožogojuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.
- 7.4. Tauvas joslas.
 - 7.4.1. Virszemes ūdens objektiem saskaņā ar Zvejniecības likumu noteikta tauvas josla: publiskiem ūdeņiem – Gaujas upei - 10 m platumā un privātiem ūdeņiem (visiem pārējiem ūdeņiem Lizuma pagasta teritorijā, kuru krasti atrodas vairāk nekā viena īpašuma robežās) - 4 m platumā. Izņēmums ir gadījumi, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienlaidus dambis.
 - 7.4.2. Tauvas joslās, kuru robežas sakrīt ar virszemes ūdens objektu aizsargjoslas robežām, papildus citām apbūves noteikumu prasībām jāievēro „Zvejniecības likuma” prasības.
- 7.5. Aizsargjoslas ap centralizētām pazemes ūdens ņemšanas vietām saskaņā ar ūdens horizonta dabiskās aizsargātības pakāpi nosaka urbuma īpašnieks vai lietotājs saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu. Teritorijas plānojums nosaka šādas aizsargjoslas:
 - 7.5.1. Lizuma pagasta padomes centra akai un ūdenstornim – stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā, bakterioloģiskā aizsargjosla netiek noteikta, ķīmiskā aizsargjosla 170 m rādiusā pie patēriņa 100 m³/dn un 220 m rādiusā pie patēriņa 2 l/s,
 - 7.5.2. „Sauliešu” akai - stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā, bakterioloģiskā aizsargjosla netiek noteikta, ķīmiskā aizsargjosla 260 m rādiusā pie patēriņa 40 m³/dn vai 3,5 l/s,

- 7.5.3. Bērnu dārza akai - – stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā, bakterioloģiskā aizsargjosla netiek noteikta, ķīmiskā aizsargjosla 185 m rādiusā pie patēriņa $20 \text{ m}^3/\text{dn}$ vai 1 l/s ,
- 7.5.4. Z/s „Velēna” akai - stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā, bakterioloģiskā aizsargjosla netiek noteikta, ķīmiskā aizsargjosla 130 m rādiusā pie patēriņa $14 \text{ m}^3/\text{dn}$,
- 7.5.5. citām ūdens ņemšanas vietām (SIA „Brīvzemnieki” (3 artēziskie urbumi), Z/s „Augstkalni” (1 urbums), SIA „Dimdiņi”, „Balsti”) - stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā.
- 7.5.6. Aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
 - 7.5.6.1. stingra režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai,
 - 7.5.6.2. bakterioloģiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Ja centralizētajai ūdensapgādei izmanto pazemes (no virszemes piesārņojuma infiltrācijas neaizsargātu) ūdens horizontu, kā arī pazemes ūdens resursu mākslīgas papildināšanas metodi, jāievēro šā punkta 1. apakšpunktā minētie aprobežojumi. Bakterioloģiskajā aizsargjoslā aizliegts:
 - 7.5.6.2.1. izvietot lopbarības, minerālmēslu, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas,
 - 7.5.6.2.2. izvietot degvielas uzpildes stacijas,
 - 7.5.6.2.3. aizkraut pievedceļus un pieejas pie ūdens ņemšanas ietaisēm,
 - 7.5.6.2.4. veikt darbus ar triecienmehānismiem, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus,
 - 7.5.6.2.5. veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas un spridzināšanas darbus,
 - 7.5.6.2.6. glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas,
 - 7.5.6.2.7. lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus,
 - 7.5.6.3. ķīmiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums,
 - 7.5.6.4. nav atļauta jauna būvniecība tuvāk par 10 m no individuālajiem ūdensapgādes urbumiem, ja ar detālplānojumu nav noteikts citādi,
 - 7.5.6.5. ūdens ņemšanas vietām, kas nav attēlotas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, aizsargjoslas jānosaka atbilstoši MK 20.01.2004. noteikumu Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika” prasībām.
- 7.6. Autoceļu ekspluatācijas aizsargjoslas.
 - 7.6.1. Autoceļu objektu aizsargjoslas lauku teritorijā ir autoceļu ekspluatācijas aizsargjoslas, bet ciemu teritorijās ceļu ekspluatācijas aizsargjoslas sakrīt ar šo ceļu nodalījuma joslas robežām, kas vienlaicīgi ir ielu sarkanās līnijas.
 - 7.6.2. Būvlandes gar ceļiem un ielām ir noteiktas 4.9. punktā un atšķirīgo teritorijas izmantošanas veidu noteikumos 5. punktā.
 - 7.6.3. Valsts I šķiras autoceļam P27 Smiltene – Gulbene nodalījuma joslas platums ir 27 m un ekspluatācijas aizsargjosla lauku teritorijā 60 m uz katru pusi no ceļa ass,

- 7.6.4. Valsts II šķiras autoceļam P38 Cesvaine - Velēna nodalījuma joslas platums ir 22 m un ekspluatācijas aizsargjosla lauku teritorijā 30 m uz katru pusi no ceļa ass,
- 7.6.5. Valsts II šķiras grants autoceļiem ekspluatācijas aizsargjoslas lauku teritorijā ir 30 m uz katru pusi no ceļa ass,
- 7.6.6. Pagasta autoceļiem ekspluatācijas aizsargjoslas lauku teritorijā ir 30 m uz katru pusi no ceļa ass.
- 7.6.7. Aprobežojumi un prasības aizsargjoslās noteikti saskaņā ar Aizsargjoslu likumu.
- 7.7. Dzelzceļa Gulbene – Ieriķi ekspluatācijas aizsargjoslas platums lauku teritorijā ir 100 m uz katru pusi no malējās sliedes. Aprobežojumi un prasības aizsargjoslā noteikti saskaņā ar Aizsargjoslu likumu.
- 7.8. Dižkokiem, kas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēloti kā vietējā nozīmes dabas objekti, saskaņā ar normatīvajiem aktiem¹⁸ aizsardzības josla ir 10 m rādiusā, mērot no vainaga projekcijas ārējās malas. Jāievēro normatīvo aktu prasības šo objektu saglabāšanā un aizsardzībā.
- 7.9. Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas).
 - 7.9.1. Lizuma pagasta teritorijā ir noteiktas 500 m platumā no kultūras pieminekļa objekta robežas šādiem valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem: Lizuma muižas kompleksa un parka arhitektūras pieminekļiem (valsts aizsardzības nr.5064, 5068, 5063, 5069, 5067, 5066, 5065), Velēnas luterāņu baznīcai (v.a.nr.5070), Velēnas („Jaunzemnieku”) ūdensdzirnavām (v.a.nr.5071), arheoloģijas pieminekļiem: Uriekstes pilskalnam (v.a.nr.852), „Bricu” viduslaiku kapsētai (v.a.nr.850), „Brīvzemnieku” senkapiem (v.a.nr.851), „Pietiņu” senkapiem (v.a.nr.853).
 - 7.9.2. Šajās teritorijās jāievēro „Aizsargjoslu likuma” 38. pantā noteiktie aprobežojumi.
 - 7.9.3. Aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap kultūras pieminekļiem saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
 - 7.9.3.1. jebkuru saimniecisko darbību drīkst veikt tikai ar VKPAI un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju,
 - 7.9.3.2. pārdodot vienam īpašniekam piederošu kultūras pieminekļa un tā aizsargjoslas zemi, aizliegts to sadalīt,
 - 7.9.3.3. aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēsļu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot šim nolūkam īpaši paredzētas un iekārtotas vietas,
 - 7.9.3.4. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas pie kultūras pieminekļa,
 - 7.9.3.5. aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas,
 - 7.9.4. Kultūras pieminekļa aizsardzības zona jāuztur kārtībā kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) un to nekustamo īpašumu (zemesgabalu) īpašniekiem (valdītājiem, lietotājiem), kuru īpašumi atrodas kultūras pieminekļa aizsardzības zonā.
- 7.10. Aizsargjoslas ap kapsētām.
 - 7.10.1. Ap kapsētām Sila kapos un Velēnas kapos noteiktas sanitārās aizsargjoslas 300 m platumā no kapu teritorijas robežas.
 - 7.10.2. Aizsargjoslās ap kapsētām saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:

- 7.10.2.1. aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas, izņemot gadījumus, kad ir veikti iespējamās dzeramā ūdens ņemšanas vietas bakterioloģiskās aizsargjoslas aprēķini un konstatēts, ka kvalitatīvu dzeramo ūdeni var nodrošināt, ievērojot aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodiku,
- 7.10.2.2. aizliegts ierīkot atkritumu izgāztuves, izņemot kapsētu apsaimniekošanai nepieciešamās,
- 7.10.2.3. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas kapsētām,
- 7.10.2.4. jauna apbūve pieļaujama, ja tiek nodrošināta normatīviem atbilstoša dzeramā ūdens padeve no centralizētās ūdensapgādes sistēmas.
- 7.11. Ap atkritumu izgāztuvēm Velēnā un Lizumā noteiktas sanitārās aizsargjoslas 100 m platumā no to teritorijas robežas. Šīs aizsargjoslas ir spēkā līdz attiecīgās izgāztuves rekultivācijas pabeigšanai.
- 7.12. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Lizumā pie „Klajumu” fermas noteikta sanitārā aizsargjosla 100 m platumā ap iekārtām.
- 7.13. Drošības aizsargjoslas ap naftas, naftas produktu noliktavām un krātuvēm noteiktas degvielas uzpildes stacijām Velēnā un Lizuma „Balstos” - 100 m platumā no DUS teritorijas robežas.
- 7.14. Ap Lizuma pagasta padomes katlu māju – 5 m, ap SIA „Avoti SWF” un SIA „Dimdiņi” katlu mājām – 1 m.
- 7.15. Aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm noteiktas: kondensāta uzglabāšanas tvertnei Parka ielā – 10 m, un gāzes balonu grupu iekārtām Dārza ielā 9 un Velēnā degvielas uzpildes stacijā – 10 m.
- 7.15.1. Šajās aizsargjoslās saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
- 7.15.1.1. aizliegts nomest smagumus, izmest vai izliet zemē kodīgas vai koroziju izraisošas vielas, degvielu vai eļļošanas materiālus,
- 7.15.1.2. aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar spridzināšanu, meliorāciju un derīgo izrakteņu ieguvī,
- 7.15.1.3. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm,
- 7.15.1.4. aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar zemes applūdināšanu,
- 7.15.1.5. aizliegts audzēt kokus un krūmus,
- 7.15.1.6. aizliegts būvēt, renovēt vai rekonstruēt jebkuras ēkas un inženierbūves,
- 7.15.1.7. aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēsļu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu, kokmateriālu, uzliesmojošu, viegli un īpaši viegli uzliesmojošu vielu, produktu un materiālu glabātavas un degvielas uzpildes stacijas,
- 7.15.1.8. ja nav noslēgta rakstveida vienošanās ar gāzesvadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju īpašnieku, aizliegts:
- 7.15.1.8.1. veikt darbus ar uguni un liesmu, dzīt pāļus, lietot vibroveltņus ar svaru, kas lielāks par 5000 kilogramiem, un triecienmehānismus ar jaudu, kas lielāka par 100 kilovatiem,
- 7.15.1.8.2. veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs – dziļāk par 0,45 metriem, kā arī meliorācijas un grunts planēšanas darbus,

- 7.15.1.8.3. veikt ģeoloģiskos, ģeodēziskos un citus pētniecības darbus, kas saistīti ar urbumu veidošanu un grunts paraugu ņemšanu (izņemot augsnes paraugus),
- 7.15.1.8.4. ierīkot brauktuves un brauktuvju šķērsojumus,
- 7.15.1.8.5. veikt citus darbus, kas traucē gāzesvadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju apkalpošanu vai var bojāt šos objektus.
- 7.15.2. Gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm nodrošina piekļūšanu no ielas, piebraucamā ceļa vai, nodibinot ceļa servitūtu atbilstoši Civillikuma 1156.-1161.panta noteikumiem.
- 7.15.3. Sašķidrinātās gāzes uzpildes stacijas aizsargjosla jāuztur ugunsdrošā stāvoklī un jāattīra no krūmiem un kokiem 10 metrus plata josla aiz teritorijas nožogojuma.
- 7.15.4. Visas krāna mezglu, pieslēgšanas mezglu, kondensāta savākšanas, attīrīšanas iekārtu, palaišanas un pieņemšanas laukumiņu un citu gāzes objektu teritorijas nožogojamas un noslēdzamas.
- 7.16. Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem.
 - 7.16.1. Aizsargjoslas platums gar elektriskajiem tīkliem:
 - 7.16.1.1. līdz 20 kilovatiem – 2,5 metru attālumā no malējiem vadiem ciemu teritorijā un 6,5 metri pārējā pagasta teritorijā,
 - 7.16.1.2. no 20 līdz 110 kilovatiem – 4 metru attālumā no malējiem vadiem ciemu teritorijā un 20 m pārējā pagasta teritorijā,
 - 7.16.1.3. gar transformatoru apakšstaciju „Jaunzemos” – zemes gabals un gaisa telpa 1 m attālumā katrā pusē no šo iekārtu nožogojuma vai visvairāk izvirzītās daļas.
 - 7.16.2. Aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
 - 7.16.2.1. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas elektrisko tīklu objektiem,
 - 7.16.2.2. aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēsļu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas,
 - 7.16.2.3. aizliegts aizsargjoslās gar gaisa vadu līnijām ierīkot sporta laukumus, rotaļu laukumus, stadionus, tirgus, sabiedriskā transporta pieturas, mašīnu un mehānismu stāvvietas, kā arī veikt jebkādas pasākumus, kas saistīti ar cilvēku pulcēšanos,
 - 7.16.2.4. aizliegts aizsargjoslās gar pazemes elektropārvades kabeļlīnijām veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus,
 - 7.16.2.5. aizliegts celt, kapitāli remontēt, rekonstruēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas,
 - 7.16.2.6. aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas, spridzināšanas un meliorācijas darbus, kā arī izvietot lauka apmetnes un mehānizēti laistīt lauksaimniecības kultūras,
 - 7.16.2.7. aizliegts aizsargjoslās gar zemūdens elektropārvades kabeļlīnijām iekārtot kuģu, liellaivu un peldošu celtnu piestātnes, noenkuroties, braukt ar izmestu enkuru un tīkliem, ierādīt zvejas vietas un zvejot, ķert ūdens dzīvniekus un iegūt ūdensaugus ar dziļūdens rīkiem, kā arī ierīkot dzirdinātavas,
 - 7.16.2.8. aizliegts skaldīt ledu,

- 7.16.2.9. aizliegts braukt ar mašīnām un mehānismiem, kā arī strādāt ar lauksaimniecības tehniku, kuras augstums, mērot no ceļa (zemes) virsmas, pārsniedz 4,5 metrus,
- 7.16.2.10. aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs - dziļāk par 0,45 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku,
- 7.16.2.11. aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar zemju applūdināšanu uz laiku,
- 7.16.2.12. aizliegts ar jebkādam darbībām traucēt energoapgādes uzņēmuma darbiniekus, kuri aizsargjoslā veic ekspluatācijas, remonta, rekonstrukcijas, avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus AL noteiktajā kārtībā,
- 7.16.2.13. veicot apūdeņošanas grāvju un drenāžas kolektorgrāvju būvi, kā arī ierīkojot nožogojumus un veicot citus darbus, jā saglabā pievedceļi un pieejas elektriskajiem tīkliem un to būvēm,
- 7.16.2.14. zemes īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai lietotājs aizsargjoslā var audzēt kokus un krūmus, ja par to noslēgta rakstveida vienošanās ar elektrisko tīklu īpašnieku,
- 7.16.2.15. elektroenerģijas apgādes uzņēmumi, kuriem saskaņā ar Enerģētikas likumu ir nepieciešama licence, izmanto nekustamo īpašumu aizsargjoslām gar elektriskajiem tīkliem bez atlīdzības par nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam vai lietotājam noteikto nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu.
- 7.17. Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem.
- 7.17.1. Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem ir:
- 7.17.1.1. aizsargjosla gar pazemes elektronisko sakaru tīklu līnijām un kabeļu kanalizāciju, elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijām – zemes gabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē 2,5 metru attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas vai kabeļu kanalizācijas ass,
- 7.17.1.2. aizsargjosla ap virszemes un pazemes elektronisko sakaru tīklu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas un reģenerācijas punktiem, kabeļu sadales skapjiem un kastēm – zemes gabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 3 metru attālumā no pastiprināšanas punkta, kabeļu sadales skapja vai kabeļu sadales kastes vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes virsmas,
- 7.17.1.3. aizsargjosla ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem un antenu mastiem – zemes gabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpusē no to nožogojuma vai 5 metru attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas, ja tornis vai masts nav nožogots,
- 7.17.1.4. aizsargjosla ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņu un antenu mastu atsaitēm – zemes gabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 2,5 metru attālumā no atsaites projekcijas uz zemes virsmas un atsaites nostiprinājuma vietas zemē vai citā virsmā.
- 7.17.2. Aizsargjoslās gar elektronisko sakaru tīkliem saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
- 7.17.2.1. bez izpildāmo darbu projekta, kas rakstveidā saskaņots ar elektronisko sakaru tīkla valdītāju, aizsargjoslās gar elektronisko sakaru tīkliem aizliegts:
- 7.17.2.1.1. veikt jebkādas celtniecības, montāžas un spridzināšanas darbus, grunts planēšanu ar tehniku, kā arī zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, aramzemēs – dziļāk par 0,45 metriem, ielu sarkanajās līnijās – dziļāk par 0,5 metriem,

- 7.17.2.1.2. izdarīt ģeoloģiskās un ģeodēziskās izpētes darbus, kas saistīti ar urbumiem, zemes paraugu ņemšanu un citiem līdzīgiem darbiem,
- 7.17.2.1.3. stādīt kokus, izvietot lauka apmetnes, turēt lopus, nokraut materiālus, lopbarību un mēslojumu, kurt ugunsurus un ierīkot šautuves,
- 7.17.2.1.4. zem elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijām pārvadāt gabarītiem neatbilstošas kravas, kā arī ierīkot autotransporta, traktoru un mehānismu stāvvietas,
- 7.17.2.1.5. ūdens objektos veikt iekraušanas, izkraušanas, gultnes padziļināšanas un zemes smelšanas darbus, izmest enkurus, braukt ar nolaistiem enkuriem, ķēdēm, lotēm, velkamajiem rīkiem un traļiem, ierādīt zvejas vietas, zvejot zivis, vākt augus ar dziļūdens rīkiem, ierīkot lopu dzirdīšanas vietas, skaldīt un iegūt ledu,
- 7.17.2.1.6. nojaukt un rekonstruēt ēkas un tiltus, pārbūvēt kolektoros un tuneļus, kuros ieguldīti elektronisko sakaru tīklu kabeļi vai uzstādītas elektronisko sakaru tīklu līniju statnes, kabeļu sadales kastes un sadales skapji (ja būvētājs nav iepriekš pārvietojis elektronisko sakaru tīkla līnijas un iekārtas pēc saskaņošanas ar to valdītāju),
- 7.17.2.1.7. apbērt vai salauzt mērstabīņus un brīdinājuma zīmes, novietot uz pazemes kabeļu līniju trasēm smagus (vairāk par 5 tonnām) priekšmetus, ierīkot trasēs skābju, sāļu un sārnu notekas,
- 7.17.2.1.8. atvērt elektronisko sakaru tīklu neapkalpojamo pastiprināšanas un reģenerācijas punktu, mikroviļņu līniju, kabeļu kanalizācijas kabeļaku, šahtu, sadales skapju un kabeļu kastu durvis un lūkas, kā arī personām, kas minētās līnijas un iekārtas neapkalpo, pieslēgties elektronisko sakaru tīklu līnijām un iekārtām,
- 7.17.2.1.9. veikt jebkādas citas darbības, kas var izraisīt telekomunikāciju līniju un iekārtu bojājumus,
- 7.17.2.1.10. rokot zemi, lietot laužņus, kapļus, ķīļus un pneimatiskos instrumentus.
- 7.17.2.2. apbērt ar zemi vai būvmateriāliem kabeļu kanalizācijas kabeļaku lūku vākus, sadales skapjus, brīdinājuma zīmes un mērstabīņus pazemes kabeļu trasēs, kā arī pārvietot esošās elektronisko sakaru tīklu līnijas un iekārtas bez iepriekšējas saskaņošanas ar to valdītāju.
- 7.18. Aizsargjoslas gar pazemes siltumvadiem, siltumapgādes iekārtām un būvēm.
 - 7.18.1. Aizsargjoslās gar siltumtīkliem saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
 - 7.18.1.1. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas siltumtīkliem,
 - 7.18.1.2. aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem,
 - 7.18.1.3. aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas, koroziju izraisošas vielas un degvielu,
 - 7.18.1.4. aizliegts veikt darbus, kas var izraisīt siltumtīklu applūdināšanu un gruntsūdens līmeņa paaugstināšanos,
 - 7.18.1.5. bez iepriekšējas saskaņošanas ar siltumtīklu īpašnieku siltumtīklu aizsargjoslā aizliegts:
 - 7.18.1.5.1. celt, kapitāli remontēt, rekonstruēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves, kā arī jebkuras komunikācijas,
 - 7.18.1.5.2. veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku,
 - 7.18.1.5.3. veikt citus darbus, kas traucē siltumtīklu apkalpošanu un var tos bojāt.

- 7.18.2. Siltumenerģijas apgādes uzņēmumi izmanto nekustamo īpašumu aizsargjoslām gar siltumtīkliem bez atlīdzības par nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam vai lietotājam noteikto nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu.
- 7.19. Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem.
- 7.19.1. Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem noteiktas 3 metri uz katru pusi no caurules ass.
- 7.19.2. Aizsargjoslās gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
- 7.19.2.1. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas ūdensvada un kanalizācijas tīklu objektiem,
- 7.19.2.2. aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus,
- 7.19.2.3. aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas un degvielu.
- 7.20. Aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm.
- 7.20.1. Eksploatācijas aizsargjoslas valsts ūdensnotekām noteiktas 3 m platas uz katru pusi no meliorācijas grāvjiem.
- 7.20.2. Aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm saskaņā ar AL un pašvaldības prasībām papildus vispārīgajiem aprobežojumiem ir noteikti šādi specifiski aprobežojumi:
- 7.20.2.1. aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas meliorācijas būvēm un ierīcēm, veidot akmens krāvumus,
- 7.20.2.2. aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus.
- 7.21. Aizsargjoslās ap ģeodēziskajiem punktiem 1 m rādiusā:
- 7.21.1. Aizliegts novietot priekšmetus, kuri traucē pieeju ģeodēziskajiem punktiem un mērījumu izdarīšanu.
- 7.21.2. Aizliegts veikt būvniecības darbus, ja projekti nav saskaņoti ar attiecīgo Valsts zemes dienesta nodaļu.
- 7.21.3. Zemes īpašnieks nevar liegt veikt aizsargjoslā darbības, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu:
- 7.21.3.1. triangulācijas un poligonometrijas punktiem — redzamību uz blakus punktiem,
- 7.21.3.2. globālās pozicionēšanas sistēmas punktiem — ģeodēzisko Zemes mākslīgo pavadoņu netraucētu uztveršanu (redzamību),
- 7.21.3.3. augstuma punktiem — iespēju novietot vertikāli vismaz trīs metrus garu nivelēšanas latiņu.
- 7.22. Aizsargjoslas ap valsts hidroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem un ap citiem stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem.
- 7.22.1. Ap sauszemes hidroloģisko novērojumu posteni „Velēna” noteikta eksploatācijas aizsargjosla:
- 7.22.1.1. uz sauszemes 5 m platumā no iekārtas ārējās robežas un posteņa mēriekārtu stiprinājumiem Gaujas upes otrā krastā,
- 7.22.1.2. ūdenstilpē 10 m josla uz abām pusēm no nosacītās līnijas, kas novilkta no iekārtas centra perpendikulāri ūdenstilpes krastam visā Gaujas upes platumā.

7.22.2. Ap pazemes ūdeņu valsts monitoringa posteni „Velēna” noteikta ekspluatācijas aizsargjosla 10 m no tā urbumiem un tos nožogojšo konstrukciju ārējās robežas.

7.22.3. Fiziskajām un juridiskajām personām noteiktajās aizsargjoslās ir aizliegta jebkāda darbība bez saskaņošanas ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūru.

8. Prasības turpmākajai plānošanai un detālplānojumiem

8.1. Teritorijas plānojums nosaka konkrētas detālplānojumu teritorijas turpmākajai plānošanai, kurās detālplānojums izstrādājams visai attiecīgajai teritorijai, kas attēlota grafiskās daļas plānotās izmantošanas kartēs:

8.1.1. Velēnas ciemā noteiktajās teritorijās:

8.1.1.1. plānotajā individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijā DzS (uz dienvidiem no Valsts 1. šķiras autoceļa P27 un uz austrumiem no autoceļa P38) perspektīvā individuālo dzīvojamo māju apbūve un zemes sadalīšana veicama pēc detālplānojuma apstiprināšanas,

8.1.1.2. plānotajā jauktas ražošanas teritorijā JR (uz dienvidiem no Valsts 1. šķiras autoceļa P27 un uz rietumiem no autoceļa P38) jaunbūvju būvniecība atļautās izmantošanas realizēšanai un zemes sadalīšana veicama pēc detālplānojuma apstiprināšanas,

8.1.2. Lizuma ciema noteiktajā teritorijā pašreizējā mazdārziņu teritorijā ar detālplānojuma palīdzību atļauts noteikt daudzdzīvokļu dzīvojamo māju vai jauktas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un individuālo dzīvojamo māju apbūves teritoriju, paredzot nepieciešamo zemes daļījumu, ielas un ceļus, kā arī citas prasības apbūves veidošanai.

8.2. Apbūves noteikumu 5.1.1. un 5.1.7.3. punktā paredzētajās situācijās, kad nelauksaimnieciskas atļautās izmantošanas realizēšanai nepieciešams izstrādāt detālplānojumu, pašvaldība un būvvalde, izskatot attīstības un apbūves vai izbūves priekšlikumus saskaņā ar MKN 883 54.4. punktu pieprasa izstrādāt detālplānojumu, nosaka plānojamās teritorijas robežu un sagatavo detālplānojuma darba uzdevumu.

8.3. Pašvaldībai ir tiesības pieprasīt izstrādāt detālplānojumu citās attīstības un būvniecības procesa situācijās, piemēram, 5.1.7.3., 5.1.11.2. u.c. saskaņā ar MKN 883 54.4. punktu un citiem normatīvajiem aktiem.

8.4. Teritorijās, kurām izstrādā detālplānojumu, atļauta ēku renovācija, restaurācija vai rekonstrukcija ar neliela apjoma funkcionāliem uzlabojumiem.

8.5. Prasības izstrādājamiem detālplānojumiem:

8.5.1. Detālplānojumā atrisina detalizētus un precizētus teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumus.

8.5.2. Transporta un satiksmes plānošanai veicama pašreizējās un perspektīvā paredzamās transporta kustības analīze un izstrādājama tās perspektīvās attīstības shēma.

8.5.3. Jāprecizē transporta risinājums un jānosaka vai jāprecizē ielu sarkanās līnijas un piebrauktuves, savstarpēji koriģējot izmantošanas veidu robežas.

8.5.4. Gājēju satiksmes plānojumam jānodrošina optimāla piekļūšana teritorijai no sabiedriskā transporta pieturvietām, auto stāvvietām un citām publiskās ārtelpas teritorijām.

- 8.5.5. Velosipēdu satiksmes plānošanā jānodrošina kopējā velotransporta tīkla īstenošanas iespējas detālplānojuma teritorijā, jānosaka galvenie velosipēdistu satiksmes virzieni, joslas un velosipēdu novietošanas organizācijas prasības.
- 8.5.6. Ielu telpas plānošanā jānosaka ielu telpas sadalījums brauktuvēm, gājēju zonām, velosipēdistu zonām, auto un citu transportlīdzekļu stāvvietām, inženierkomunikāciju objektiem un ielu stādījumiem.

9. Būvniecību īstenošanas kārtība

- 9.1. Būvniecības kārtību nosaka Būvniecības likuma, Vispārīgo būvnoteikumu un citu normatīvo aktu prasības.
- 9.2. Būvvaldes funkcijas Lizuma pagastā nodrošina Gulbenes pilsētas būvvalde (būvvalde).
- 9.3. Būvvalde regulāri informē pašvaldību par visām iesniegtajām būvniecības iecerēm Lizuma pagasta teritorijā, kā arī par izsniegtajam būvatļaujām.
- 9.4. Neskaidrību gadījumos būvvalde ir tiesīga pieprasīt būvniecības ierosinātajam atbilstošu pašvaldības lēmumu par būvniecības ieceres atbalstu pagasta administratīvajā teritorijā.
- 9.5. Projektēšanas uzsākšana. Būvniecības pieteikums.
 - 9.5.1. Būvniecības ierosinātājs iesniedz iesniegumu par iecerēto būvniecību un būvniecības ieceres skici Lizuma pagasta padomē un 14 darba dienu laikā saņem atzinumu par būvniecības atbilstību teritorijas plānojumam un detālplānojumam, ja tāds ir.
 - 9.5.2. Pēc pozitīva pašvaldības atzinuma saņemšanas būvniecības ierosinātājs iesniedz būvvaldē:
 - 9.5.2.1. būvniecības pieteikumu — uzskaites karti, atbilstoši vienotai formai (veidlapai),
 - 9.5.2.2. zemesgabala robežu plānu,
 - 9.5.2.3. rekonstrukcijas vai renovācijas gadījumos - inventarizācijas lietu,
 - 9.5.2.4. izrakstu no zemesgrāmatas par nekustamā īpašuma piederību,
 - 9.5.2.5. nomas līgumu ar zemes īpašnieku, ja būvētājs nav zemesgabala īpašnieks,
 - 9.5.2.6. būvniecības ieceres skici.
 - 9.5.3. Ja būvprojektu izstrādā tikai interjeram, neizmainot nesošo būvkonstrukciju noturību, vai iekšējam pārplānojumam un netiek skartas kādas trešās personas īpašuma tiesības vai intereses, būvniecības pieteikums — uzskaites karte nav nepieciešama. Šajā gadījumā būvniecības ierosinātājs iesniedz būvvaldē iesniegumu brīvā formā.
 - 9.5.4. Būvvalde ir tiesīga nepieciešamības gadījumā pieprasīt būvniecības ieceres sabiedrisko apspriešanu.
 - 9.5.5. Ja nav spēkā esoša detālplānojuma, pašvaldība atzinumā vai būvvalde PAU var noteikt papildus nosacījumus projektēšanai šo apbūves noteikumu izpildei.
 - 9.5.6. Pašvaldība un būvvalde ir tiesīga pieprasīt detālplānojuma izstrādāšanu papildus likumdošanā noteiktajiem gadījumiem, ja tas pamatoti nepieciešams.
 - 9.5.7. Atzinums par būvniecības ieceri tiek izsniegts uz vienu gadu un tas zaudē spēku, ja noteiktajā laikā būvprojektēšanas darbi nav uzsākti.
- 9.6. Plānošanas un arhitektūras uzdevums.
 - 9.6.1. Pozitīva pašvaldības atzinuma gadījumā būvvalde izsniedz plānošanas un arhitektūras uzdevumu (PAU), kur atbilstoši Latvijas būvnormatīviem nosaka konkrētā objekta vides

- pieejamības prasības, skaņas un vizuālās informācijas nodrošinājuma līmeni u.c. prasības, institūcijas, kurām pieprasāmi tehniskie noteikumi, slēdziens par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību u.c..
- 9.6.2. Pozitīvs būvvaldes atzinums un PAU ir pamats būvprojektēšanas veikšanai, bet nedod tiesības uzsākt būvdarbus.
- 9.6.3. Būvprojekts izstrādājams saskaņā ar ieinteresēto institūciju izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem un uz VZD saskaņota topogrāfiskā plāna pamata, izņemot gadījumus, kad PAU ir noteikts citādi. Topogrāfiskā plāna saskaņojumi ir derīgi 2 gadus.
- 9.7. Būvprojekta akceptēšana.
- 9.7.1. Būvvaldē saskaņots skiču projekts ir pamats tehniskā projekta izstrādāšanai. Ja attiecīgais objekts ir valsts aizsargājamais kultūras piemineklis vai tā aizsardzības zonā esošas būves un ainavas elementi, skiču projektu papildus saskaņo Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.
- 9.7.2. Tehniskajam projektam jāatbilst Latvijas būvnormatīviem un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī šiem apbūves noteikumiem, būvvaldes izdotajam PAU, institūciju izdotajiem tehniskajiem noteikumiem un būvvaldē saskaņotam skiču projektam, ja projektēšana notiek divās stadijās.
- 9.7.3. Izstrādātā būvprojekta oriģinālu trijos eksemplāros, ar atbildīgo vadītāju un pasūtītāja oriģināliem parakstiem, saskaņojumiem un spiedogu nospiedumiem uz būvobjekta ģenerālplāna rasējuma lapas, un būvprojekta ekspertīzes atzinumu, ja tāds nepieciešams, iesniedz būvvaldē. Būvvalde pieņem lēmumu par būvprojekta akceptēšanu vai arī sniedz motivētu rakstisku atteikumu. Viens akceptētā būvprojekta eksemplārs tiek glabāts būvvaldē.
- 9.7.4. Būvvalde nav tiesīga akceptēt būvprojektu, ja nav izpildītas apbūves noteikumu prasības, ja par būvprojektu ir sniegts negatīvs ekspertīzes atzinums, vai būvprojekts neatbilst teritorijas plānojumam vai spēkā esošam detālplānojumam.
- 9.8. Būvatļaujas saņemšana un būvniecības gaita.
- 9.8.1. Pēc būvprojekta akcepta saņemšanas pasūtītājs iesniedz būvvaldē pieprasījumu būvatļaujas saņemšanai. Pirms būvdarbu uzsākšanas pasūtītājs saņem būvvaldes vai citas institūcijas saskaņā ar Būvniecības likuma 6.pantu izsniegtu būvatļauju.
- 9.8.2. Būvatļauju jebkuriem būvdarbiem valsts aizsargājamā kultūras pieminekļi vai tā aizsardzības zonā izsniedz tikai pēc tam, kad ir uzrādīta Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauja.
- 9.8.3. Izmaiņas akceptētā būvprojektā var izdarīt būvdarbu laikā, ja būvniecības dalībnieki par to vienojas ar būvprojekta autoru un ja izmaiņas neskar tehnisko noteikumu nosacījumus un nav pretrunā ar Latvijas būvnormatīvos un citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu (detālplānojumu).
- 9.8.4. Ja akceptētā būvprojektā izdarītās izmaiņas skar tehnisko noteikumu nosacījumus vai būves ārējo veidolu, vai tiek mainīta būves funkcija, attiecīgās izmaiņas ir jāsaskaņo ar saistošo tehnisko noteikumu izdevējiem. Minētajā gadījumā būvvaldei ir tiesības uzdot būvprojektu pārstrādāt atbilstoši jaunam plānošanas un arhitektūras uzdevumam.
- 9.8.5. Būvobjektu pieņem ekspluatācijā saskaņā ar Būvniecības likumu un citiem LR būvniecību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Būvobjekta pieņemšanas aktā nosaka ar pasūtītāju saskaņotu termiņu, kurā galvenais būvuzņēmējs par saviem līdzekļiem novērš būvdarbu defektus, kas atklājušies pēc būvobjekta nodošanas. Minētais termiņš nedrīkst būt mazāks par diviem gadiem.

- 9.8.6. Inženierkomunikāciju īpašnieks vai būvniecības pasūtītājs nodrošina iebūvēto inženierkomunikāciju uzmērīšanu un iesniedz pagasta padomē (būvvaldē) topogrāfisko plānu digitālā un izdrukas veidā.
- 9.8.7. Būvdarbus var apturēt ar Valsts būvinspekcijas, būvvaldes vai Valsts darba inspekcijas lēmumu, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta rīkojumu, ja nav izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības, vai citu pamatotu iemeslu dēļ, kā arī saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu, iestāžu un organizāciju darbības apturēšanas kārtību".
- 9.9. Prasības uzsāktai būvprojektēšanai un būvniecībai.
 - 9.9.1. Ja pašvaldība nekompensē zaudējumus, iesāktos projektēšanas, būvēšanas, pārbūvēšanas vai ierīkošanas darbus drīkst turpināt.
 - 9.9.2. Plānošanas un arhitektūras uzdevums, kas izsniegts līdz teritorijas plānojuma un šo saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai ir derīgs līdz tā termiņa beigām, bet tā termiņš ir pagarināms tikai tad, ja tas atbilst teritorijas plānojumam un šo saistošo noteikumu prasībām.
 - 9.9.3. Ja līdz teritorijas plānojuma un šo saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai ir akceptēts būvprojekts, tad attiecīgais plānošanas un arhitektūras uzdevums ir derīgs līdz akceptētā būvprojekta derīguma termiņa beigām un nav pagarināms.
- 9.10. Būvju nojaukšana.
 - 9.10.1. Ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi vai nonākusi tādā stāvoklī, ka tās lietošana ir bīstama vai tā bojā ainavu, to nojauc vai saved kārtībā atbilstoši Civillikuma 1084.panta noteikumiem. Nojaukšana veicama saskaņā ar Būvniecības likuma prasībām.
 - 9.10.2. Būvi, kas nav kultūras piemineklis kultūras pieminekļu aizsardzības zonā, nojauc pamatojoties uz būvvaldes izsniegtu nojaukšanas atļauju. Tās saņemšanai būvvaldē iesniedz nojaukšanas pieteikumu, būvinženiera izstrādātu demontāžas projektu un būvdarbu veicēja izstrādātu darbu veikšanas projektu, kurā norādītas arī būvgružu novietošanas vietas. Būvvaldei ir tiesības samazināt iesniedzamās dokumentācijas apjomu.
 - 9.10.3. Ja nojaucamā ēka ir vecāka par 50 gadiem, lēmums par būves nojaukšanu saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.
 - 9.10.4. Kultūras pieminekļu nojaukšanu veic saskaņā ar normatīvo aktu par pieminekļu aizsardzību prasībām.
 - 9.10.5. Teritoriju pēc ēkas nojaukšanas sakārto atbilstoši teritorijas atļautajai izmantošanai.
 - 9.10.6. Būves nojaukšanas faktu noformē ar pašvaldības komisijas sastādītu ēkas nojaukšanas aktu.
 - 9.10.7. Ja nojaukšanas laikā paredzami gājēju un transporta kustības traucējumi, darbus saskaņo ar A/S „Latvijas valsts ceļi”.
 - 9.10.8. Demontējot esoša jumta materiālu, kas satur azbestu, jābūt noslēgtam līgumam ar personu, kam ir noteiktā kārtībā izsniegta atļauja azbestu saturošu atkritumu savākšanai un uzglabāšanai.
- 9.11 Patvaļīgās būvniecības novēršana.
 - 9.11.1. Patvaļīga būvniecība bez 9.8.1. punktā minētās būvatļaujas vai būvdarbu turpināšana, ja ir beidzies būvatļaujas derīguma termiņš, ir nelikumīga. Par patvaļīgu būvniecību vainīgās personas sauc pie administratīvās atbildības saskaņā ar LR Administratīvo pārkāpumu kodeksu.

- 9.11.2. Ja ēka vai būve tiek būvēta vai jau ir uzbūvēta bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētam būvprojektam, būvvaldes amatpersonas par minēto pārkāpumu sastāda administratīvo pārkāpumu protokolu.
- 9.11.3. Būvvalde sagatavo un iesniedz materiālus Lizuma pagasta padomei jautājuma par patvaļīgo būvniecību izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par nelikumīgās būves nojaukšanu vai, izņēmuma gadījumos, par iespēju turpināt būvniecību.
- 9.11.4. Lai sagatavotu materiālus par patvaļīgo būvniecību, būvvalde ir tiesīga pieprasīt no nelikumīgās ēkas vai būves īpašnieka būvinženiera slēdzienu par būves konstrukciju drošību un atbilstību būvnormatīviem un atbilstošu institūciju atzinumus par būves atbilstību būvnormatīviem.
- 9.11.5. Ja ir pieņemts pagasta padomes lēmums par nelikumīgās būves vai tās daļas nojaukšanu, būves īpašnieks to nojauc. Ja līdz noteiktajam laikam būves īpašnieks nav šo lēmumu izpildījis, pašvaldība var organizēt nelikumīgās būves nojaukšanu. Ar nojaukšanu saistītos izdevumus sedz būves īpašnieks.
- 9.11.6. Izņēmuma gadījumā, ja būves paredzētā izmantošana atbilst teritorijas plānojumā atļautajai izmantošanai un ir iespējams nodrošināt visas apbūves noteikumos vai detālplānojumā minētās prasības, kā arī institūciju izsniegto tehnisko noteikumu prasības, un, saskaņā ar pagasta padomes lēmumu būvniecība turpināma, būvvalde izsniedz plānošanas arhitektūras uzdevumu būvprojekta izstrādāšanai.
- 9.11.7. Pēc būvprojekta akceptēšanas būvvalde izsniedz būvatļauju un pieņem objektu ekspluatācijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 9.12. Lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība.
- 9.12.1. Gulbenes pilsētas būvvaldes lēmumu var apstrīdēt Lizuma pagasta padomē mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.
- 9.12.2. Pašvaldības lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā mēneša laikā no dienas, kad ir stājies spēkā attiecīgais Lizuma pagasta padomes lēmums.
- 9.12.3. Ja Administratīvajā rajona tiesa pārsūdzību noraida, tad jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības griezties tiesā.

10. Prasības zemes vienībām ar neatbilstošu izmantošanu vai apbūvi

- 10.1. Prasības zemes vienībām, uz kurām iesāktā apbūve nav atbilstoša teritorijas plānotajai un atļautajai izmantošanai:
- 10.1.1. Ja apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdī esošās ēkas un būves ir likumīgi uzbūvētas vai tiek likumīgi projektētas, būvētas, pārbūvētas vai ierīkotas, taču daži to raksturlielumi neatbilst esošajiem apbūves noteikumiem, bet esošais zemesgabala zemes izmantošanas veids atbilst apbūves noteikumiem, tad esošās būves drīkst pārbūvēt, restaurēt vai atjaunot ar nosacījumu, ka:
- 10.1.1.1. pārbūvētas vai atjaunotas šīs būves atbildīs visiem apbūves noteikumu prasībām,
- 10.1.1.2. nekādas pārbūves, ievērojot visas pārējās būves uz zemesgabala, nepalielinās neatbilstību apbūves noteikumiem.
- 10.2. Prasības zemes vienībām, uz kurām iesāktā saimnieciskā darbība nav atbilstoša teritorijas plānotajai un atļautajai izmantošanai:

10.2.1. Ja kādā zemesgabalā saimnieciskā darbība vai citāda izmantošana likumīgi iesākta, pirms stājušies spēkā šie apbūves noteikumi vai detālplānojums, kas attiecīgajam zemesgabalam nosaka izmantošanas veidu, kurā nav atļauta iesāktā izmantošana, tad tam ir neatbilstošas izmantošanas statuss.

10.2.2. Neatbilstošas izmantošanas statusa zemes gabala īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesāktu izmantošanu, ja to neierobežo jauni šo izmantošanu specifiski regulējoši valdības vai pašvaldības noteikumi, bet jebkuru jaunu apbūvi, piebūvi, esošo ēku pārbūvi, nojaukšanu veic atbilstoši šo apbūves noteikumu un detālplānojuma prasībām.

10.2.3. Ja neatbilstošas esošas izmantošanas būvēm, arī ēkām vai telpām, tiek iesniegts attīstības priekšlikums, kas paredz iedibinātās neatbilstošās izmantošanas paplašināšanu vai nostiprināšanu, katrs šāds pieprasījums tiek izvērtēts no šīs izmantošanas turpināšanas ietekmes viedokļa. Piekrišana var tikt dota tikai tādā gadījumā, ja attīstības priekšlikuma īstenošana negatīvi neietekmēs īpašumu vērtību tuvākajā apkārtnē, kā arī neradīs šķēršļus turpmākai zemes gabala izmantošanai atbilstoši atļautajām izmantošanām, vai kā citādi nebūs pretrunā ar vispārības interesēm konkrētās teritorijas attīstībā.

10.2.4. Ja zemes gabala īpašniekam ir līdz apbūves noteikumu vai detālplānojuma pieņemšanai saskaņots (akceptēts) būvprojekts, izsniegts PAU vai būvatļauja un nav beigušies to derīguma termiņi, tad, neskatoties uz neatbilstošas izmantošanas statusu zemes gabalam, īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesāktu darbību.

11. Noslēguma jautājumi

11.1. Apbūves noteikumu ievērošanas Kontrole. Šo noteikumu izpildi kontrolē:

11.1.1. Gulbenes pilsētas būvvalde – tai deleģēto pienākumu un tiesību apjomā,

11.1.2. Lizuma pagasta padome.

11.2. Apbūves noteikumu spēkā stāšanās.

Lizuma pagasta teritorijas plānojums un Lizuma pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc tam, kad lēmums, ar kuru apstiprināts teritorijas plānojums un izdoti pašvaldības saistošie noteikumi, publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

Atsauces uz normatīvajiem aktiem

Šeit dotas atsauces uz apbūves noteikumu praktiskā pielietošanā svarīgākajiem uz apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem – valsts likumiem, Ministru Kabineta noteikumiem, Latvijas būvnormatīviem (LBN) u.c..

Attiecīgo normatīvo aktu izmaiņu gadījumā jālieto atbilstošie grozītie vai jaunie normatīvie akti un tas nav uzskatāms par šo apbūves noteikumu grozījumiem.

¹ MK 20.06.2006. noteikumi Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”.

² Būvniecības likums (10.08.95.) un MK noteikumi „Vispārīgie būvnoteikumi” (01.04.97.) un citi.

³ MK 28.12.2004. noteikumi nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās”

⁴ Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumi Nr.597 „Vides trokšņu novērtēšanas kārtība” un Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumi Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”.

⁵ Ministru kabineta 29.08.2006. noteikumi Nr.717 „Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes”

⁶ MK noteikumi Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” (20.07.2004.)

⁷ Uz apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdi: MK noteikumi Nr.142 "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām" (14.02.2006), Nr.619 „Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas" (20.07.2004) un Nr.112 "Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumos Nr.619 „Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas" (07.02.2006).

⁸ MK noteikumi (Nr.22.) „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (08.05.01.).

⁹ saskaņā ar MK noteikumiem „Nr.398 „Meža atjaunošanas noteikumi”.

¹⁰ Likums “Par zemes dzīlēm” (21.05.96.).

¹¹ MK noteikumi nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi” (28.09.2004.).

¹² Likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (05.04.00.).

¹³ MK noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” un MK noteikumi Nr.189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.

¹⁴ Latvijas bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, likumi: „Meža likums”, „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, MK noteikumi „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” u.c..

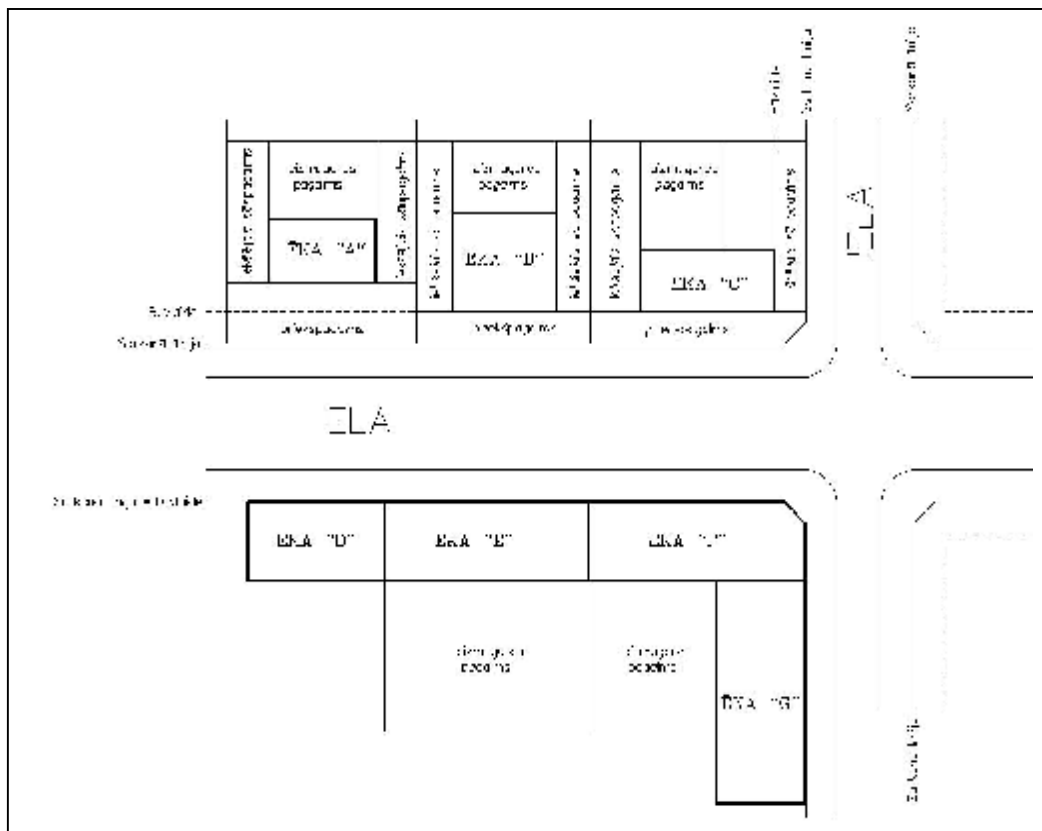
¹⁵ MK 22.01.02. noteikumi „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

¹⁶ MK 22.07.2003. noteikumi nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

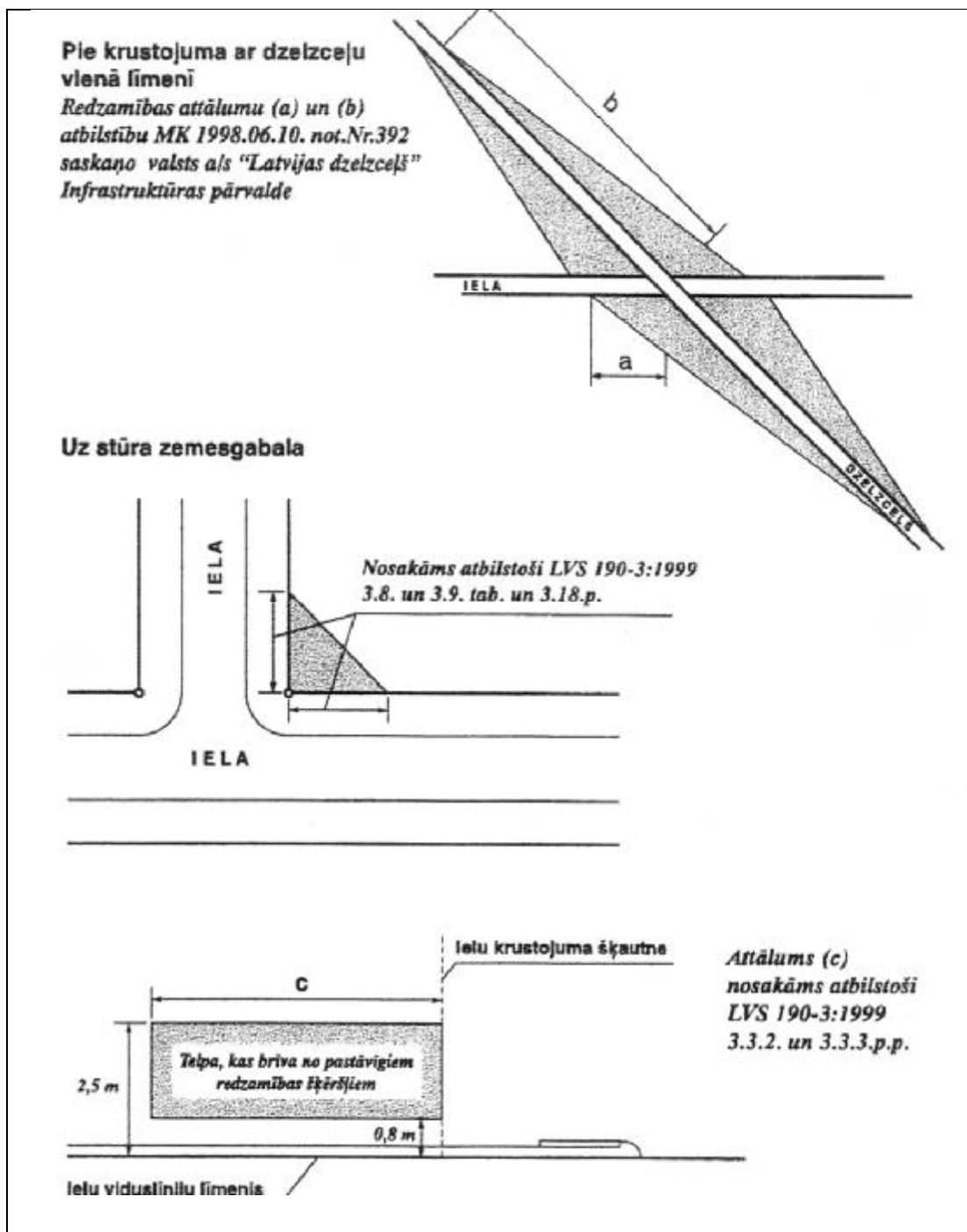
¹⁷ Likums “Par zemes dzīlēm” (21.05.96.) un MK 19.09.2006. noteikumi nr.779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” un MK 24.04.2007. noteikumi nr.280 „Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas un ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārējā kārtība.

¹⁸ LR 22.07.2003. MK noteikumi nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Attēli

1.attēls. **Pagalmi**

2. attēls. Redzamības trīsstūri

Pielikumi

1. (informatīvais) pielikums

Sabiedriski izmantojamiem objektiem nepieciešamo autostāvvietu skaita raksturlielumi

Šis pielikums ir Latvijas valsts standarta LVS 190-7:2002 „Vienlīmeņa autostāvvietu projektēšanas noteikumi” A pielikums “Orientējoši dati par pieprasījumu pēc stāvvietām pie sabiedriski izmantojamiem objektiem”.

Projektējot jaunus un rekonstruējot esošus objektus saskaņā ar apbūves noteikumu nosacījumiem, projektējams šajā pielikumā minētais autostāvvietu skaits, izlemjot konkrētajā situācijā nepieciešamo stāvvietu skaitu saskaņā ar apbūves noteikumu kritērijiem.

Nr.	Objekts	Stāvvietu skaits uz aprēķina vienību		Tajā skaitā apmeklētāji, %
		Skaitis	Vienība	
1	2	3	4	5
1.	Dzīvojamās ēkas			
1.1.	Vienas ģimenes dzīvojamās mājas	1-2	dzīvoklis	-
1.2.	Daudzdzīvokļu mājas (un citas ēkas ar dzīvokļiem)	1-1,5	dzīvoklis	10
1.3.	Veco ļaužu dzīvokļu mājas	0,2	dzīvoklis	20
1.4.	Atpūtas un svētku nami	1	dzīvoklis	-
1.5.	Bērnudārzi un kopmītnes	1 (ne mazāk kā 2)	10-20 gultas	75
1.6.	Studentu kopmītnes	1	2-3 gultas	10
1.7.	Māsu kopmītnes	1	3-5 gultas	10
1.8.	Strādājošo kopmītnes	1 (ne mazāk kā 3)	2-4 gultas	20
1.9.	Veco ļaužu mītnes	1 (ne mazāk kā 3)	8-15 gultas	75
2.	Biroju, administrācijas un prakses telpas			
2.1.	Biroju un administrācijas ēkas kopumā	1	30-40 m ² lietderīgās platības	20
2.2.	Telpas ar lielu apmeklētāju skaitu (konsultācijas, ārstu prakses u.tml.)	1	20-30 m ² lietderīgās platības	75
3.	Tirdzniecības vietas			
3.1.	Veikali, universālveikali	1 (ne mazāk kā 2 uz vienu veikalu)	30-40 m ² tirdzniecības platības	75
3.2.	Veikali un universālveikali ar nelielu apmeklētāju skaitu	1	50 m ² tirdzniecības platības	75
3.3.	Lielveikali (tirdzniecības centri)	1	10-20 m ² tirdzniecības platības	90
4.	Pulcēšanās vietas			
4.1.	Pulcēšanās vietas ar reģionālu nozīmi (piem., teātri, koncertzāles, zāles ar dažādu izmantojumu)	1	5 sēdvietas	90
4.2.	Citas pulcēšanās vietas (piem., brīvdabas teātri, skolu aulas, konferenču zāles)	1	5-10 sēdvietas	90
4.3.	Baznīcas	1	20-30 sēdvietas	90
4.4.	Baznīcas ar reģionālu nozīmi	1	10-20 sēdvietas	90
5.	Sporta centri			
5.1.	Sporta laukumi bez apmeklētāju vietām (piem., teriņu laukumi)	1	250 m ²	-
5.2.	Sporta stadioni ar apmeklētāju vietām	1 papildus 1	250 m ² 10-15 apmeklētāju vietas	-
5.3.	Sporta zāles bez apmeklētāju vietām	1	50 m ²	-

5.4.	Sporta zāles ar apmeklētāju vietām	1 papildus 1	50 m ² 10-15 apmeklētāju vietas	-
5.5.	Baseini un peldētavas brīvā dabā	1	200-300 m ² teritorijas platības	-
5.6.	Slēgti baseini bez apmeklētājiem	1	5-10 ģērbtuves	-
5.7.	Slēgti baseini ar apmeklētājiem	1 papildus 1	5-10 ģērbtuves 10-15 apmeklētāju vietas	-

1	2	3	4	5
5.8.	Tenisa laukumi bez apmeklētājiem	4	laukums	-
5.9.	Tenisa laukumi ar apmeklētājiem	4 papildus 1	laukums 10-15 apmeklētāju vietas	-
5.10.	Minigolfa laukumi	6	minigolfa iekārta	-
5.11.	Ķeģļu zāles, boulings	4	katram	-
5.12.	Laivu mājas un novietnes	1	2-5 laivas	-
6.	Restorāni un naktsmītnes			
6.1.	Vietējas nozīmes restorāni	1	8-12 sēdvietas	75
6.2.	Reģionālas nozīmes restorāni	1	4-8 sēdvietas	75
6.3.	Viesnīcas, pansijas, sanatorijas un citas naktsmītnes	1	2-6 gultas	75
6.4.	Jauniešu naktsmītnes	1	10 gultas	75
7.	Veselības aprūpes iestādes			
7.1.	Universitātes klīnikas	1	2-3 gultas	50
7.2.	Reģionālas nozīmes veselības aizsardzības iestādes (piem., slimnīcas smagiem gadījumiem), privātklīnikas	1	3-4 gultas	60
7.3.	Vietējas nozīmes medicīnas iestādes	1	4-6 gultas	60
7.4.	Sanatorijas, kūrorti, iestādes ilglaicīgai ārstēšanai	1	2-4 gultas	25
7.5.	Veco ļaužu aprūpes iestādes	1	6-10 gultas	75
8.	Skolas, jauniešu izglītības iestādes			
8.1.	Pamatskolas	1	30 skolēni	-
8.2.	Citas vispārīgizglītojošās skolas, arodskolas, profesionālās skolas	1 papildus	25 skolēni, 5-10 skolēni virs 18 gadu vecuma	-
8.3.	Speciālās skolas invalīdiem	1	15 skolēni	-
8.4.	Augstskolas	1	2-4 studenti	-
8.5.	Bērnu dārzi, dienas bērnu dārzi u.tml.	1 (ne mazāk kā 2)	20-30 bērni	-
8.6.	Jauniešu atpūtas vietas	1	15 apmeklētāji	-
9.	Uzņēmumi			
9.1.	Amatniecības un rūpniecības uzņēmumi	1	50-100 m ² lietderīgās platības vai uz 3 darbiniekiem ¹	10-30
9.2.	Noliktavas, noliktavu laukumi, izstāžu un tirdzniecības laukumi	1	80-70 m ² lietderīgās platības vai uz 3 darbiniekiem ¹	-
9.3.	Auto darbnīcas	6	apkopes vai remonta stends	-
9.4.	Degvielas uzpildes stacijas ar apkopi	10	apkopes vieta	-
9.5.	Automātiskās auto mazgātavas	5	mazgāšanas iekārta ²	-
9.6.	Auto mazgātavas ar pašapkalpošanos	3	mazgāšanas vieta	-
10.	Dažādi			
10.1.	Mazdārziņi	1	3 mazdārziņi	-
10.2.	Kapsētas	1 (ne mazāk kā 10)	2000 m ² teritorijas platības	-
10.3.	Spēļu automātu zāles	1 (ne mazāk kā 3)	20 m ² zāles platības	-

¹⁾ Pieprasījums pēc stāvvietām parasti jārēķina pēc lietderīgās platības; ja iznākums salīdzinājumā ar faktisko pieprasījumu ir acīmredzami nepareizs, par pamatu jāņem darbinieku skaits.

²⁾ Papildus jāparedz vieta automobiļiem gaidīšanai sastrēgumu gadījumos.

Spēkā esošo detālplānojumu saraksts

Teritorijas plānojuma un apbūves noteikumu apstiprināšanas brīdī Lizuma pagasta teritorijai nav apstiprinātu un spēkā esošu detālplānojumu.